

**Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií
Katedra veřejné a sociální politiky**

Freetekno

Diplomová práce

**Diplomant: Bc. Lukáš Wimmer
Konzultant: PhDr. František Knobloch CSc.**

Praha, 2006

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použil.

V Praze dne 28. 5. 2006

OBSAH

1 ÚVOD	6
2 CÍLE DIPLOMOVÉ PRÁCE	7
3 METODY DIPLOMOVÉ PRÁCE	8
4 FREETEKNO JAKO SPECIFICKÝ SOCIÁLNÍ FENOMÉN A AKTÉR VEŘEJNÉ POLITIKY	10
4.1 DŮLEŽITÉ POJMY FREETEKNO SCÉNY	11
4.1.1 Co je to rave a freetekno?	11
4.1.2 Co je free party?	13
4.1.2.1 Organizace free party	13
4.1.2.2 Financování free parties	17
4.1.3 Freetekno festival – free teknival	18
4.1.4 Co je sound systém?	19
4.1.5 Co je underground a undergroundová kultura?	21
4.2 KOŘENY A IDEOVÁ VÝCHODISKA FREETEKNA	22
4.2.1 Historie taneční scény	22
4.2.1.1 Vznik hudebního stylu techno	22
4.2.1.2 Acidhousová revoluce	23
4.2.1.3 Štěpení acidhousové scény	24
4.2.1 Prvotní ideály moderní taneční scény	25
4.2.2 Piliře scény freetekno	26
4.2.2.1 Princip Do It Yourself (DIY)	26
4.2.2.2 Spiritualita	29
4.2.2.3 Traveling a New age travellers	31
4.2.2.4 Drogy	34
4.2.2.5 Kyberprostor	36
4.3 POLITICKÉ IDEOLOGIE A FREETEKNO	38
4.3.1 Freetekno a antiautoritářské ideologie	40
4.3.1.1 Koncept Temporary Autonomous Zones (TAZ)	42
4.4 FREETEKNO Z POHLEDU VYBRANÝCH TEORIÍ	42
4.4.1 Freetekno jako součást neziskového sektoru	43
4.4.1.1 Teorie vzniku neziskového sektoru	46
4.4.2 Freetekno z pohledu teorií subkultur	48
4.4.3 Freetekno z pohledu teorií sociálních hnutí	50
5 PŘÍPADOVÁ STUDIE VELKÁ BRITÁNIE	55
5.1 RANNÉ POČÁTKY	55
5.2 VZESTUP A ŠTĚPENÍ TANEČNÍ SCÉNY	56
5.3 CRIMINAL JUSTICE ACT A JEHO DOPAD NA SCÉNU	57
5.5 BRITSKÉ PŘÍSTUPY AUTORIT K OTÁZCE RAVE PARTIES	60
5.5.1 Criminal Justice Act (CJA)	61
6. PŘÍPADOVÁ STUDIE FRANCIE	66
6.1 HISTORIE FRANCOUZSKÉ FREETEKNO SCÉNY	66
6.2 SOUČASNÁ FRANCOUZSKÁ LEGISLATIVA K PROBLEMATICE FREETEKNO	68
6.2.3 Reakce na současnou legislativu	70
7 NÁSTIN SITUACE V DALŠÍCH ZEMÍCH	71
8 ROZBOR SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE	74
8.1 SPECIFIKA ČESKÉ FREETEKNO SCÉNY	76
8.2 FREE FESTIVAL CZECHTEK	78
8.2.1 Free tekno festival 1994 - 1998	78
8.2.2 CzechTek 1999 - 2002	79
8.2.3 CzechTek 2003 a 2004	80
8.3 PŘÍPADOVÁ STUDIE CZECHTEK 2005	82
8.3.1 Analýza policejních příprav na akci CzechTek 2005	83

8.3.2 Chronologie události CzechTek 2005	83
8.3.3 Protesty a vlna odporu proti policejnímu zásahu.....	89
8.3.3.1 ParoubTek aneb festival jako rekonstrukce a protest	90
8.3.4 Kauza CzechTek 2005 z pohledu jednotlivých aktérů	91
8.3.4.1 Technaři – účastníci CzechTeku	92
8.3.4.2 Policie České republiky.....	95
8.3.4.3 Politici – vládní i opoziční	97
8.3.4.4 Majitelé pozemků sousedících s tím technivalovým.....	99
8.3.4.5 Média	99
8.3.4.5 Místní samospráva	100
8.3.4.6 Obyvatelé blízké lokality	101
8.4 LEGISLATIVA A PROBLEMATIKA FREE PARTIES V ČR.....	102
8.5 FREETEKNO A VEŘEJNÝ ZÁJEM.....	108
9 NÁSTIN BUDOUCNOSTI FREETEKNA V ČR DO ROKU 2015.....	113
9.1 CESTOU VELKÉ BRITÁNIE, NADNÁRODNÍ REGULACE A KULTURNÍ INOVACE ...	114
9.2 DVOJÍ CESTOU: LEGÁLNÍ KOMERCIALIZACE A PRAGMATICKE (NE)VŠÍMAVOSTI POLITIKŮ	117
10 ZÁVĚR	121
11 SOUHRN	125
12 SUMMARY	126
13 SEZNAM LITERATURY.....	127
14 DALŠÍ ZDROJE	131
15 PŘÍLOHY.....	134
PŘÍLOHA Č. 1: LETECKÝ SNÍMEK, FREE FESTIVAL V CATLEMORTONU, VELKÁ BRITÁNIE, 1992.....	134
PŘÍLOHA Č.2 FOTOGRAFIE, BITVA NA FAZOLOVÉM POLI (BEANFIELD BATTLE), VELKÁ BRITÁNIE, NEDALEKO STONEHENGE, 1985	135
PŘÍLOHA Č. 3 LETÁK NA GLOBAL STREET PARTY V PRAZE, 1998	136
PŘÍLOHA Č. 4 LETÁKY FREETEKNO FESTIVALŮ CZECHTEK 1994 – 2004.....	137
PŘÍLOHA Č. 5 SOUHLAS VLASTNÍKA POZEMKU SE VSTUPEM NA POZEMEK UZAVŘENÝ MEZI VÁCLAVEM ŠROUBEM A CONSTANTINEM PLESKYM, CZECHTEK 2005.....	138
PŘÍLOHA Č. 6 ROZMÍSTĚNÍ TZV. FILTRAČNÍCH BODŮ POLICIÍ ČR V DOBĚ KONÁNÍ FREETEKNO FESTIVALU CZECHTEK 2005	139
PŘÍLOHA Č. 7 PETICE OBČANŮ ÚJEZDA POD PŘIMDOU ZA VPUŠTĚNÍ ÚČASTNÍKŮ TEKNIVALU CZECHTEK 2005 NA MÍSTO PRONAJATÉ LOUKY	140
PŘÍLOHA Č. 8 PŘEHLED PŮSOBNOSTI SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ PŘI PROJEDNÁVÁNÍ PŘESTUPKŮ/SPRÁVNÍCH DELIKTŮ.....	141

KLÍČOVÉ POJMY

Autonomie

Criminal Justice Act

CzechTek

Do It Yourself

Free party

Kontrakultura

Krise legitimacy

Neziskový sektor

Občanská společnost

Rave

Represe

Sociální hnutí

Sound systém

Subkultura mládeže

Systém

Travelling

Underground

Veřejný zájem

1 ÚVOD

Koncem devadesátých let se na přelomu července a srpna začaly v českých médiích pravidelně množit informace o apokalypse prapodivných nájezdníků, kteří pro svoje orgie často zabrali na několik dní louku bez souhlasu majitele a sami se vyznačovali nonkonformním zevnějškem, a především ještě hůře akceptovatelnou hudbou, která krom jejich zábavy přinášela nemalé příkoří okolním obyvatelům. Navíc se o jejich prapodivných rejdech mluvilo jako o místech bez jakýchkoliv hygienických opatření a s širokou tolerancí k užívání nejrůznějších ilegálních psychotropních látek. Policie si s takovou situací nevěděla rady a stejně končily i místní samosprávy, v jejichž katastru se to „peklo na zemi“ odehrávalo. Některá média vše okořenila nutnou dávkou senzace a kontroverzní mýtus byl na světě. Pro jedny kulturně - společenská událost roku a pro druhé noční můra, která většinou přišla bez varování a nešlo se jí jednoduše zbavit, ale ani jí předejít. Co tedy s tím?

V roce 2005 se policie pokusila po předchozích zkušenostech zasáhnout okamžitě, dříve než celé to šílenství vypukne opět nanovo. Jenže toto opatření nedopadlo pro jeho iniciátory tak, jak si od něj patrně předem slibovali. Škody a důsledky byly alarmující a výrazně přesáhly horizont obvyklých externalit, na kterých se zastaví „obvyklá“ ilegální tekno party. Celospolečenská kauza rozvířila nejednoznačnou veřejnou debatu přesahující hranice České republiky, ačkoliv strůjci zásahu chyby na své straně důrazně odmítli. Otázka „Co s tím?“ se tak vrátila zpět jako bumerang.

To, o čem je celou dobu řeč, je definicí lidí, kteří mají tento poprask na svědomí - **freetekno**, což je relativně nový sociální fenomén, jak vidno velmi kontroverzní. Optikou veřejné politiky, ale ani toto zjištění nesmí být překážkou v aplikaci co možná nejpříjemnějšího řešení, které by jedněm výdobytky pouze nebralo a druhým na úkor první skupiny zbytečně nedávalo. V České republice se zatím bohužel stále přesně neví, kde se tento fenomén objevil, co stojí za jeho zrodem, kde všude můžeme na freetekno narazit, jaké jsou hodnoty lidí, kteří se takto realizují, proč tak činí, jak na freetekno reagují vlády jiných zemí, atd.?

2 CÍLE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Ústředním cílem, který se táhne celou kostrou této diplomové práce je pochopení fenoménu freetekno jako sociálního fenoménu a aktéra veřejné politiky. Za tímto účelem je nezbytné ucelení základních historických dat, ideových východisek a pilířů, jež se váží na tento sociální fenomén. Pro potřeby veřejné politiky má být tato spíše analyticko-popisná část základní bází pro pochopení freetekna jako specifického aktéra veřejné politiky v jeho přirozenosti, ale rovněž ve vztahu k oficiálním institucím, kdy budou značnou roli hrát již existující teorie, ale i zahraniční zkušenosti.

Druhá část diplomové práce se vztahuje k analýze teknofestivalu CzechTek 2005. Cílem je v tomto směru seřadit teknivalové události v příčinných souvislostech a skrze analýzu přístupu relevantních aktérů této kauzy, rozkrýt faktické pozadí celého konfliktního vyvrcholení teknofestivalu. Dalším podcílem je rozbor právních norem, vážících se v České republice k pořádání tzv. free parties s očekáváním možných opatření v tomto směru. Možné momenty několika příštích let budou načrtnuty formou scénářů v samotném závěru diplomové práce.

Diplomová práce tedy obsahuje dva cílové okruhy, jejichž účelem je:

1	Pochopit freetekno jako sociální fenomén a aktéra veřejné politiky skrze ucelení: <ul style="list-style-type: none">● <i>relevantních historických informací</i>● <i>ideových kořenů a východisek</i>● <i>teoretických poznatků</i>● <i>zahraničních zkušeností</i>
2	Analýza CzechTeku 2005 a nástin možné budoucnosti freetekna v ČR pomocí: <ul style="list-style-type: none">● <i>faktického zmapování na sebe se vážících událostí CzechTeku 2005</i>● <i>analýzy přístupu jednotlivých aktérů, kteří se do kauzy zapojili</i>● <i>analýzy současné legislativy týkající se pořádání akcí typu free party</i>● <i>metody scénářů do roku 2015</i>

3 METODY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Metody této práce jsou úzce spojeny z cíly, jež má tato práce dosáhnout. Jedná se tedy o účelovou kombinaci různých metod, převážně popisně-analytických metod, doplněných o několikaleté zúčastněné pozorování popisovaných událostí.

- **Podrobná analýza dostupných poznatků** z prací (Absolventské práce, Bakalářské práce) na stejné nebo podobné téma – existuje několik studentských prací na téma freetekno, klubová taneční scéna, atp., které se více či méně úspěšně snaží uchopit dané téma. Globální internetová síť obsahuje řadu cizojazyčných materiálů, které obsahují spoustu informací, jež v českém prostředí doposud chybí. V případě této práce budou využity překlady z anglicky psaných dokumentů. Cílem je použít kvalitně zpracovaná témata z těchto zdrojů a vytvořit novou kvalitní syntézu dostupných poznatků.
- **Zúčastněné pozorování některých popisovaných událostí** – jedná se konkrétně o zúčastněné pozorování různých akcí pořádaných komunitou freetekno od roku 1998 do roku 2006 (např. teknivaly CzechTek 1999 – 2003, 2005, Bulgariatek 2005, protesty proti policejnímu zásahu na CzechTeku 2005).
- **Případová studie situace v zahraničí** – přináší analýzu zkušeností z Velké Británie, kde freetekno získalo tu podobu, kterou má v nejrůznějších odstínech dodnes. Rovněž zde došlo k přijetí represivní legislativy a to nejen vůči pořádání free parties. Druhou zemí, jejíž zkušenosti jsou v této práci uvedeny, je Francie, jelikož i zde je freetekno značně rozšířené a existuje zde speciální legislativa. Okrajově budou zmíněny zkušenosti z dalších zemí.
- **Analýza právních norem týkajících se pořádání akcí typu free party** – Francie a Velká Británie přijaly speciální legislativu, která má v různé míře regulovat pořádání free parties. Cílem analýzy právních norem je poukázat na různé důsledky těchto právních aktů. Česká republika doposud nabízí několik zákonných norem, jež se dají při pořádání free partes použít. Analýza se týká i jich.

- **Sekundární analýza statistických dat** – i když se freetekno v ČR zatím vcelku úspěšně vyhýbá empirickému měření, existuje několik zdrojů dat, díky kterým můžeme zobecnit vývoj freetekno scény v ČR. Jedná se hlavně o data spojená s každoročním teknofestivalem CzechTek.
- **Typologie aktérů veřejné politiky a jejich jednání** – analýza přístupu jednotlivých aktérů ke kauze CzechTek 2005 na základě teoretických modelů, zúčastněného pozorování a analýzy dokumentů.
- **SWOT analýza** – zde jde o pokus komplexního pohledu na možnou legislativu, jež by znamenala výrazné omezení pořádání free parties v České republice.
- **Využití teorií z oblasti vzniku neziskového sektoru, subkultur, sociálních hnutí** – freetekno se svou povahou podobá blízkce aktivitám na bázi neziskového sektoru, ale lze na tuto aktivitu pohlížet i z optiky sociologie subkultur či sociálních hnutí.
- **Analýza policejních dokumentů** – jelikož se o freetekno zajímá již několik let Policie ČR, existuje řada policejních dokumentů, jež nám mohou objektivizovat přístup tohoto aktéra vůči freeteknu, ale i freetekno samotné.
- **Monitoring informací z internetových stránek** domácích i zahraničních médií.
- **Metoda psaní scénářů** – slouží při aplikaci již získaných poznatků (zahraniční zkušenost, česká zkušenost, motivace jednotlivých aktérů, atp.) k představení možného budoucího vývoje.

4 FREETEKNO JAKO SPECIFICKÝ SOCIÁLNÍ FENOMÉN A AKTÉR VEŘEJNÉ POLITIKY

„Veřejná politika je průřezovou vědní disciplínou, která užívá výkladových rámců ekonomie, politologie, práva, sociologie, antropologie a dalších disciplín k analýze procesů formování a uplatňování diferencovaných, na řešení specifických problémů života lidských společenství se vážících, veřejných zájmů. Věnuje se při tom institucionálnímu zprostředkování těchto procesů veřejným, občanským a do jisté míry i soukromým sektorem v poloze, která je využitelná politickou praxí.“ [Potůček a kol., 1996, str. 11]

Multidisciplinární přístup veřejné politiky se jeví jako vhodný pro komplexní uchopení freetekna z různých úhlů pohledu. Od kombinace sociologie subkultur, nových sociálních hnutí, ekonomických teorií, nebo politologie očekáváme tu správně sladěnou syntézu teoretických poznatků.

Pohlížíme-li na veřejnou politiku jako na proces sociálního dění, nevyhneme se užívání pojmu veřejný zájem. Vzhledem k subjektivitě vnímání toho, co je veřejné a k dynamice proměnných, na nichž definice veřejného zájmu stojí, neopomíejme, že vymezení veřejného zájmu je nikdy nekončícím sociálním a politickým procesem. Dalším praktickým důsledkem názorové plurality v uznání veřejného zájmu je existence konfliktu veřejných zájmů, vážících se na různá společenství či sociální skupiny, nebo na soupeřící hodnotové orientace či vize světa a postavení člověka v něm. Problematika ilegálních free parties budiž příkladem za všechny a následující kapitoly by tento konflikt měly blíže objektivizovat. Pohledem z optimističtější strany je naopak pluralita názorů nositelem potřebné širší možností pro budoucnost, ale to za jednoho předpokladu, a tím je existence společného kriteriálního jádra hodnot, jakým je bezesporu uznání univerzality lidských práv, reprezentovaných Všeobecnou deklarací lidských práv (OSN, 1948) [viz. Potůček a kol., 1996, str. 8, 13, 14].

Veřejná politika si klade za cíl řešení společenských problémů uvažující o veřejných zájmech. Prvním krokem v tomto procesu musí být snaha o pochopení aktérů, kteří se na zmíněné cíle a aspekty váží. Optika veřejné politiky se nebrání, ale naopak vyhledává široký záběr různých vědních disciplín, který jí má přinést takový souhrn poznatků, jež se nejvíce přiblíží reálné povaze sledovaného a analyzovaného.

Následující kapitoly se snaží vysvětlit freetekno právě v jeho esenciální povaze, se vším co k tomu patří. Pro potřeby této práce, která si klade za snahu porozumět freeteknu jako společenskému fenoménu, ale rovněž jako aktérovi veřejné politiky, budeme uvažovat o této aktivitě se zřetelem na jeho [viz. Potůček a kol., 1996, str. 68]:

- pohled na svět, výkladové rámce sociální skutečnosti, ideologie
- chování, hodnoty, motivace a strukturu zájmů
- zdroje – intelektuální, finanční, sociální, organizační

4.1 DŮLEŽITÉ POJMY FREETEKNO SCÉNY

Každé sociální uskupení má svá specifika, která jej definují v rámci celospolečenského kontextu. V užším měřítku je každá subkultura něčím jedinečná a identická. Ať už jde o samotnou realizaci skupinových cílů, hodnot, které uznávají, nebo slang, který volí ve vzájemné komunikaci. Pochopení zmíněných atributů je cestou k pochopení samotné sociální skupiny. Pojmy v následující kapitole jsou s freeteknem spojené od samého počátku, subkultura na nich staví svou existenci, jejich význam má pro participanty scény silný hodnotový náboj. Přesto jsou lidmi „zvenku“, ale i „zevnitř“ tato označení používána v nepřesném, nebo přímo nesprávném významu. Jejich význam vysvětlený v této práci nebývá „matematicky“ jednoznačný a osciluje v různých rovinách (psychologická, sociologická, filozofická, atd.), a právě proto může přinést vícerozměrné a tím i hlubší poznání, které se váže na freetekno.

4.1.1 Co je to rave a freetekno?

„Rave je fenomén, který neexistuje uvnitř pravidel společnosti, je to stvoření odloučeného prostoru.“ („A rave is a phenomenon that does not exist within the rules of society; it is the creation of a separate space.“) [Steins, E.]

„Rave“ je historické označení jak pro taneční party, tak přeneseně pro taneční hudbu. Rave party je v kontextu moderní taneční scény původní označení pro ilegální

party. To platilo do chvíle, dokud byla taneční scéna celistvá. S odštěpením klubové (komerční) scény, přijala fundamentální část taneční scény akcentující volný přístup na parties označení freetekno. Někteří pamětníci české scény tvrdí, že označení freetekno je až kontinentální záležitost, užívaná ravery po úniku před represí z Velké Británie v první půli devadesátých let.¹ Samotný termín freetekno je složenina dvou slov: „free“, což lze z angličtiny přeložit jako svoboda, nezávislost a „tekno“, ve smyslu preferovaného hudebního stylu².

Termín „rave“ přišel do Velké Británie v druhé polovině 50. let a odkazoval na divoké, bohémské parties té doby. Poté bylo toto označení používáno tzv. mods³, ale nikdy se nedostalo tolik do módy jako v 80. letech ve spojení s londýnskou scénou nelegálních parties, které se pořádaly v opuštěných průmyslových zónách velkoměst. Nicméně se také mluví o tom, že termín „rave“ pochází z Jamajky, kde byl používán před adaptací do britského prostředí skrze přistěhovaleckou jamajskou komunitu [viz. The history of rave culture].

Za označením „rave“⁴ se skrývá označení party, která trvá celou noc, kam chodí lidé tančit, scházet se, „dostat se do nálady“ (get high) a obecně si užít zábavy nezávaznou cestou s podobně smýšlejícími lidmi. Někdo mluví o vytváření komunity a opětovném spojení, které se jeví jako ztracené, jiný řekne, že jde pouze o „naládování se tabletami“ (necking load of pills) a opíjení se s přáteli na společném místě.

Z osobního pohledu je rave velice subjektivní prožitek. „*To nejlepší pro jednoho může být pro druhého nejhorším. Každý pokus o analýzu kultury rave musí rozpoznat vysoce osobní faktor prožitku.*“ („*One person's best rave is another person's worst. Any attempt to analyze rave culture must recognize the highly personal factor of the experience.*“) [Steins, E.]

¹ viz. kapitola 5. Případová studie Velká Británie

² Proto se můžeme setkat i s označením freetechno, což ovšem v důsledku vede ke stejné subkultuře.

³ „Modernisté“ co by ranná fáze hnutí skinheads, vznikli jako reakce na převažující hnutí hippies. mods se vyznačovali hlavně krátkými vlasy a drahým oblečením. Holdovali černé soulové hudbě a jízďě na skútrech. viz. <<http://euroskola.st.ipex.cz/ukazky/2003/strebl/historie/historie.htm>> [citováno 30. 11. 2005]

⁴ rave = bláznit, řídit, ale také staroanglické označení pro "čarodějnické slety"

Ve Velké Británii se pro označení člena rave scény vžil termín „raver“⁵, kterému je v České republice blízký a obecně užívaný význam „technař“. Označení „technař“ je zevšeobecňující a ne každý freetekno insider se s ním ztotožňuje, protože svým významem odkazuje k osobní preferenci žánru elektronické taneční hudby techno, zatímco freetekno komunita se skládá z různě vyhraněných individuí, kteří svoji identitu mohou vymezovat také na základě dalších žánrů hudby (jungle, gabber, atd.), nebo podle různých alternativních subkultur obecně (punk, cyberpunk, skinhead, traveller, hippie, neohippie, atd.). V této práci je ovšem z hlediska výrazného zjednodušení toto označení používáno také.

4.1.2 Co je free party?

Zjednodušeně řečeno je free party každá party pořádaná freetekno komunitou. V důsledku by to ovšem měla být party bez placeného vstupu, aby byl dodržen přesný význam free (svobodný, volný, zdarma). V praxi ale freetekno sound systémy pořádají parties (zvláště přes zimní období) také v klubech či továrních halách i s placeným vstupným, čili nejedná se o „ideově čistou“ free party, a proto takové označení ani v propagaci na tyto hudební akce nenajdeme. V největším měřítku se klasické free parties odehrávají tzv. „open air“, čili pod širým nebem, a to během jara, léta.

4.1.2.1 Organizace free party

"Ze samotné podstaty DIY⁶ kultury prostě není a nebylo nikdy žádného organizátora." ("There is no any organizer there are only DIY participants. This is the essence of DIY culture.") [Zpráva z Network 23]

Člen americké rave scény popisuje organizaci prvních rave parties takto: „*Když scéna začínala, všechno bylo dělané na ilegální bázi. Někdo zavolal kamarádovi, který zavolal jinému a 100 lidí se dostavilo v domluveném skladišti, vloupali se dovnitř, postavili reprobedny a tancovali. Scéna rostla a policie se jí snažila potlačit,*

⁵ odvozeno od raveller – „prostopášník“

⁶ viz. kapitola 4.2.2.1 Princip Do It Yourself (DIY)

ale ona rostla dál.“ („When the scene started, everything was done on an illegal basis. Someone would call a friend, who would call another friend and 100 kids would show up at an abandoned warehouse, break into it, set up their speakers, and dance. As it became larger and larger, the forces that were trying to contain it grew larger also.“) [Steins, E.]

Ve zprávě o extremismu ministerstva vnitra z roku 2002 je popsána organizace neohlášené free party následovně: „Scénář neohlášených technoparty bývá stejný. Skupiny jednotlivců, vlastnícih ozvučovací techniku, inzerují na internetových stránkách nabídku uspořádání hudební produkce ve volné přírodě. V případě dobrého počasí dokáží prostřednictvím Internetu, ale stále častěji i mobilních telefonů, svolat během poměrně krátké doby (cca 12-16 hod.) i několikatisícové shromáždění... Přesné místo konání se domácí a zahraniční účastníci dozví z Internetu, kde jsou s minimálním časovým předstihem vyvěšena čísla tzv. infolinek, které jsou v provozu 3 – 4 hodiny před vlastním začátkem akce a na kterých je formou „nekonečné smyčky“ namluven popis cesty do místa konání akce. V den konání akce dochází k vytvoření dlouhé kolony vozidel, která je organizátory navedena na stanovené místo, které je následně živelně obsazeno bez vědomí příslušných úřadů či majitelů pozemků.“ [MV – Zpráva ... 2002]

Ne každá freetekno party mimo město je pořádána konspirativně. Spousta parties probíhá na legálním místě, někdy i s mohutnou propagací ve formě letáků, plakátů a internetové reklamy a se splněnou nahlašovací povinností [viz. Zajdánková, S. 2005].

Ilegální parties a teknivaly mívají ovšem jednu zásadní výhodu, většinou je ilegality cenou za odlehlost pozemku, kde se akce uskuteční a výsledkem bývá menší počet hlukem rušených obyvatel z nejbližšího okolí.

Parties můžeme rozdělit do tří skupin. Při členění je brán zřetel na povahu vztahu s majitelem místa, kde se party koná, se zástupci místní samosprávy a s policií. Ilegální parties jsou tradiční freetekno shromáždění, chybí jak souhlas vlastníka, tak i místních úřadů.

Při zachování ideálů subkultury (free party – bez vstupu) a zároveň uspokojení systémových požadavků (ochranka, voda, hygiena, atp.) se nelze vyhnout kompromisům s ohledem na ziskový motiv a instituce veřejné správy. Důsledkem

přikročení ke kompromisům se zmíněnými „regulátory společnosti“ (trh, stát) se akce stává tzv. pololegální. Účelem kompromisu je pouze uspokojení systémových požadavků na nutnou míru tak, aby party mohla nerušeně proběhnout, avšak neztrácela zbytečně ze svého ducha, postaveného na kritice majoritní společnosti a úniku z jejich ústředních hodnot (kontrola, komerce, odcizení, atd.). Akce pololegální může zůstat co se týče nákladů na stejné úrovni jako akce ilegální, což ovšem závisí na loajalitě pronajímatele pozemku pro party.

Legální free parties jsou téměř nesmyslem. Legální zajištění pozemku, zákonně stanovené administrativy a dalších náležitostí, je natolik na zdroje náročné, že nutně implikuje vybírání nemalého vstupu, nebo získání financí ze sponzoringu. Důsledkem je rezignace na ideály freetekna a ztotožnění se s komerčním hudebním produktem bez hlubšího obsahu, bez široké veřejné přístupnosti a dalších aspektů z toho plynoucích.

Tabulka č. 1 Členění parties podle právního statusu ve vztahu k relevantním soc. aktérům

	Akce ilegální	Akce pololegální	Akce legální
Vlastník pozemku	nedal souhlas s užíváním pozemku	pronajímá pozemek, nebo dává souhlas s užíváním	pronajímá pozemek, nebo dává souhlas s užíváním
Místní samospráva	není seznámena s pořádáním party	není seznámena s akcí nebo je akce nahlášena jako soukromá oslava	akce je řádně nahlášena jako veřejná akce
Policie a další orgány	nejsou seznámeny s pořádáním party	nejsou seznámeny s pořádáním party	spolupracují s organizátory
Organizátor party	neexistuje	pouze pronajímatel / vlastník místa, organizátor neexistuje	oficiálně existuje
Freetekno Ideály vs. Systémové požadavky	ideály vítězí nad systémovými požadavky	ideály se komunita snaží udržet za cenu kompromisů a ústupků systému.	systémové požadavky jsou uspokojeny, čímž došlo zároveň k rezignaci na subkulturní ideály
Vhodnost pro free party	rozhodně ano	ano	spíše ne
Náklady na zajištění party	minimální, střední	spíše střední	velké

Zdroj: vlastní zpracování

„CzechTek a jiné teknivaly jsou spontánní zábavou, která přináší autentické zážitky. Rady různých chytráků, že by se předešlo problémům, kdyby byl organizován stejně komplexně jako různé komerční festivaly, si vnitřně protiřečí, protože při snaze dodržet všechny byrokratické náležitosti, které se na pořádání podobných akcí vážou, by výsledkem byl jen ubohý stát schválený a řádně zdaněný paskvil bez původního obsahu. Freetekno se takto nedá svázat, protože se vyvinulo právě jako reakce na stav, kdy legální a povolená zábava nepřináší skutečné prožitky, protože v jejím pozadí je touha po zisku, nikoli po spontánním sdílení.“ [Kopáček, O.]

4.1.2.2 Financování free parties

Mluvíme-li o financování free parties, máme na mysli výdaje za úklid odpadu, nákup proviantu do improvizovaných baru/ů, dopravu na místo, zabezpečení zvukových aparatur, elektrocentrál a paliva do nich, či zajištění hygienického zázemí. Obvyklým stereotypem freetekno ekonomiky je financovat chod party z výdělku na baru. Málokdy můžeme mluvit o ziskové aktivitě, většinou je to spíš naopak. Zisk se objevuje na free parties zřídka. Značná část peněz teče z kapes jednotlivých členů sound systémů, nebo se bere z výdělků, které sound systémy⁷ utržily během zimy při parties pořádaných v klubech/továrních halách se zpoplatněným vstupem. Parties v průběhu zimního období jsou v porovnání s „open airy“ logicky zaměřeny více na zisk, protože nájem prostoru za jednu noc či víkend může činit až několik desítek tisíc korun. Přesto se nenašly žádné zásadní indicie, proč by se freetekno nemohlo zařadit mezi další subjekty s neziskovým charakterem, přestože v rozporu s obvyklým stereotypem formálních neziskovek nečerpají jeho subjekty finanční prostředky z vládních, unijních či jiných grantů a ani nevyužívá právní úpravy pro tento sektor.

Pokud se free party odehraje na pololegální bázi a majiteli pozemku se, ať už oficiálně, nebo neoficiálně, zaplatí nájem, a tím pádem náklady na party celkově stoupnou do neúnosné výše, pořadající sound systémy vybírají od návštěvníků pevnou, předem stanovenou částku. Na CzechTeku 2003 se platilo za jeden osobní vůz sto korun. Tento přístup by mohl evokovat logiku placeného vstupného na úkor veřejné dostupnosti, jenže ta se zpravidla u parties pod širým nebem nevztahuje na pěší, ale pouze na automobily. V případě, že pronájem pozemku není příliš vysoký a není proto třeba vybírat vstupné, rozdělí si sound systémy náklady mezi sebou podle předem dohodnutého klíče.

Občas proběhne médii znepokojující informace o prodeji drog na parties, někdy slyšíme domněnky o „drogami živené kultuře“. Ekonomickým faktem zůstává, že spotřebu drog nelze odtrhnout od produkce a směny. Freetekno subkultura není drog prostá, a proto uvnitř této komunity bude docházet ke všemu, co vede k užívání drog, stejně tak jako jinde, kde se jakékoliv drogy berou, včetně těch legálních. Ivo Mathé ze sound systému Cirkus Alien upřesňuje [Rychetský, L. Slavnost...]: „*Nemá smysl*

⁷ pořadající komunity (viz. kapitola 4.1.4 Co je to sound systém?)

zapírat, že část technotravellerů⁸ se přiznává prodejem drog. Nikdy ale nejde o vyloženě tvrdé drogy a velké objemy, spíše o marihuanu či hašiš a halucinogeny, které se na freeparty požívají. Nejde také o prvoplánový prodej drog, ti lidé připravují party se vším, co k ní patří, a součástí těchto mejdanů halucinogeny vždy byly.“

4.1.3 Freetekno festival – free teknival

***Teknival** (tek-ni-val) n. – 1. umělecký a hudební festival (obvykle se koná na evropském venkově) 2. Festival oslavující podžánr hudby zvaný techno. 3. to co zbylo po anglické acid housové scéně. [Teknival]*

Teknival, lépe free teknival je festivalovou formou free party, kterou v ČR reprezentuje mediálně značně sledovaný CzechTek. Jedná se v podstatě o shromáždění sound systémů včetně těch zahraničních na jednom místě, kde vznikne na několik dní festivalové městečko s vlastním sociálním světem, v němž fungují stejné principy jako na free party. Free teknivaly jsou známy svou uvolněnou atmosférou, a proto se do jeho dění může zapojit kdokoli, kdo respektuje základní principy DIY⁹ kultury, čili nejenom sound systémy s různou hudební produkcí a tím, co k ní patří¹⁰. Například v roce 2003 na CzechTeku poprvé vystoupily i hudební skupiny různých žánrů (hip-hop, punk rock, ska, hc, atp.). Díky participaci různých skupin se stává teknival velice různorodý a barevný jak upřesňuje Ivo [Sokačová, L.]: „Jsou to lidi od divadelníků přes technaře až po ty s vlastní vizí jakési mikroekonomiky. Vycházelo to z x plánů a diskusí, na kterých se dohodlo, že se budou na těchto festivalech sjíždět. Ty festivaly neměli být a doufáme, že v budoucnu ani nebudou jenom o hudbě, technu, ale budou vypovídat o celkový podobě této subkultury.“

Regulace ze strany organizátorů vůči účastníkům je na free teknivalu minimální, což vychází ze samotného ducha freetekna, kdy jsou hranice mezi organizátory/umělci a účastníky/konzumenty nerozeznatelné. V plnění - pro teknival - nezbytných

⁸ viz. kapitola 4.2.2.3 Travelling a New age travellers

⁹ viz. kapitola 4.2.2.1 Princip Do It Yourself - DIY

¹⁰ Letáky na takové akce obsahují zpravidla větu „Open for all sound systems, artists and performers.“ („Otevřené pro všechny sound systémy a umělce.“)

funkcí nedochází k přílišné koncentraci, či hlubšímu delegování kompetencí a úkolů na stranu jedněch či druhých. „Freetekno spirit“ hlásá maximální individuální svobody, ale také respekt jak druhým lidem, tak i přírodě. Tím nabízí široký prostor pro individuální jednání, ale z logiky individuální autonomie i zodpovědnost za svůj nepořádek a chování vůči druhým.

Nepořádek a odpadky, to je jeden z argumentů silné části veřejnosti proti pořádání takových festivalů. Je nutné podotknout, že freetekno scéna se programově hlásí k úklidu takových akcí, bohužel málokdy počítá s intervencí „třetích osob“ [Pořádat oficiální...]: *„Již v úterý byly odpadky v pytlích připraveny k odvozu, ale vzhledem k rozeznání policíi mohly být odvezeny až o víkendu. Místní lidé totiž při hledání vratných lahví všechny na louce ponechané a k odvozu připravené pytle do posledního rozřezali a vysypali.“*

4.1.4 Co je sound systém?

„Když to hodně zjednoduším, tak je to partička lidí, která má svou vlastní zvukovou aparaturu a hraje, kde se dá.“, říká Kevin [Peška, M.] z Quadrant sound systému a dodává: *„Sound systémy, jsou původem z Jamajky, kde vznikaly v době, kdy se tam začala utvářet dubová¹¹ scéna. Byla to partička lidí, a dodnes je to vlastně podstata sound systému, která žila svým vlastním životem, tzn. naložila se aparatura, světla, dekorace a vyjelo se za lidma.“*

Za označením sound systém se neskrývá pouze hudba, lidé kolem sound systémů vytvářejí různé dekorace, promítání – VJing¹², performance – čili vystoupení umělců (např. tanec s ohněm - od anglického „fire show“), atp. Sound systém je základní stavební kámen freetekno komunity, podobně jako byla rodina pro tradiční společnost.

Porovnáme-li tzv. klubovou-komerční scénu a freetekno scénu, zjistíme také, že klubová scéna staví při hudební produkci na individuálních DJ's, jejich jménech,

¹¹ hudební podžánr reggae

¹² Od anglického „Video Jockey“ – ten, který promítá. Jedná se o analogii „Disc Jockey“ – ten, který hraje hudbu.

prestiži, zatímco freetekno scéna se opírá ve své podstatě o sound systémy s větší anonymitou DJ's. Není to tak vždy a všude, najdou se výjimky na obou stranách, ale takové zobecnění stále platí. Na jedné straně hvězdné jméno, které přijede na party „pouze“ zahrát, na druhé komunita lidí – sound systém, která zajišťuje po organizační stránce chod celé party. V kontextu nomádství¹³ spojovaného s freetekno scénou se mnohdy mluví o sound systémech jako o kmenech (tribe), obzvlášť když jeden z prvních a nejznámější sound systém - „Spiral Tribe“ - měl „tribe - **kmen**“ přímo v názvu.

„A jsou to právě tyto kmeny, jež jsou jádrem oné tiché anarchie, která se šíří Anglií. Ačkoli mají rozličné identity a cíle, jakmile přijde řeč na jejich motivaci, hovoří tyto skupiny vlastně jediným hlasem.“ [Kellyová, L.]

„Kmenové“ označení a chápání sound systému dává jeho fungování sociální význam a přináší pocit sounáležitosti členů, společnou část identity, společnou komunikaci a další atributy odkazující na společenské funkce sociálních skupin jako je komunita. Honza Kokotek z Cirkusu Alien¹⁴ popisoval sound systém takto [Pavleček, L.]: *„Být součástí nějakýho sound systému znamená především být členem týmu a naučit se vzájemné komunikaci a spolupráci. Pokud jsi ještě k tomu se svým "kmenem" na cestě, jsou tví přátelé tvou rodinou a je to už víc než jen pouhý koníček, kterým se bavíš o víkendech. Opustit zázemí a pohodlí a zvolit kočovnický život, to vyžaduje jistou dávku bláznovství a dobrodružnou povahu.“*

Po materiální stránce se sound systém skládá ze všeho, co je pro party potřeba. Především ve spojitosti s odnoží freetekno se hovoří o tzv. mobilních sound systémech. Jde o mobilní podobu sound systému, kdy je vše potřebné (jedná se zejména o reprosoustavy, elektrocentrály, zesilovače, mixážní pulty, gramofony, počítače, samplery, světla, dekorace, bary, atd.) pro party naložené do dodávek, nákladních aut, autobusů a připravené k přesunu na místo party a někdy i na mnohaměsíční pout' tisíce kilometrů dalekou.

¹³ viz. kapitola o 4.2.2. Travelling a New age travellers

¹⁴ První český sound systém, neodmyslitelně spojený se squatem Ladronka (viz. kapitola 8 Rozbor situace v České republice)

4.1.5 Co je underground a undergroundová kultura?

Underground je anglické slovo, které znamená „podzemí“. V jiných jazycích se používá v přeneseném smyslu pro označení jevů, které se nacházejí mimo všeobecně přijímané zvyklosti. Mohou sem patřit jak zcela kriminální jevy, tak i různé subkultury vymaňující se z hlavního proudu.¹⁵

Undergroundová kultura, nebo pouze underground, je termín popisující různé alternativní kultury, odkazující na souhrn odlišných subkultur, které jsou veřejností vnímány mimo nebo na okraji takzvané kultury hlavního proudu. Někdy je underground označením pro „podzemní hnutí odporu“. Po druhé světové válce, kdy byl underground souhrnným označením pro hnutí odporu, se tento termín začal používat v 60. letech jako termín pro jakékoliv protistátní, poloilegální nebo ilegální aktivity. Tyto činnosti se často spojovaly s alternativními životními a hudebními styly podobně jako to bylo v případě českého disentu před rokem 1989 a komunity kolem hudební skupiny „The Plastic People of the Universe“ nebo hnutím hippies ve vazbách na protiválečné hnutí na Západě. V praxi dochází ke státnímu zavržení undergroundu jako politického nepřítele, protože underground reprezentuje styl a hodnoty v rozporu s celospolečensky preferovanými trendy, jako jsou konzum, konformita, přežití konvence, či společenská pravidla občas zbytečně omezující nejen individuální život.

Raveová scéna, později freetekno scéna byla ve své ryzí podobě vždy undergroundem, protože její ambicí bylo existovat mimo mainstreamovou společnost. Od začátku to byla subkultura úniku a tou je v podstatě dodnes, protože lidé stále znovu a znovu prchají do subkultury s vlastním hodnotovým systémem, morálkou a pravidly.

¹⁵ viz. <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Underground>> [citováno 16. 11. 2005]

4.2 KOŘENY A IDEOVÁ VÝCHODISKA FREETEKNA

"V rave kultuře vidím nejvíce evoluční vědomé formy spirituality. Je to místo, kde se věda, technologie, globální kultura a mládež setkávají podobně jako při nějakém pohanském rituálu." [Rushkoff, D. in Steins, E.]

Freetekno je odnož taneční scény, kultura skloubení elektronické taneční hudby s travellingem, spiritualitou, principem DIY a drogovou kulturou v globálu rozšířených do kyberprostoru. Všechny pilíře freetekna jsou vzájemně propletené, některé přechází mezi sebou přímo a úzce, jiné navazují pozvolna. Pro většinu principů freetekna je společná touha po úniku z nepříznivé reality - tedy **eskapismus**¹⁶. Ten odkazuje na - pro moderní společnost s křesťanskými kořeny - zapomenutý vztah mezi přísnou společenskou organizací a odvěkou touhou člověka z ní alespoň na krátký moment uniknout do světa živelů a pudů, který měl vždy blízko k magii a rituálu. Tanec byl vždy jeho průvodním jevem.

4.2.1 Historie taneční scény

„V taneční elektronické hudbě se spojuje odkaz hudby domorodých kmenů s nejnovějšími digitálními postupy, s elektronickými a industriálními zvuky. A stejně jako kmenová hudba i ta elektronická taneční chce uvádět posluchače do transu a jiných stavů vědomí, spíše než zaujmout intelekt.“ [Hrouda, 2004, str. 16]

4.2.1.1 Vznik hudebního stylu techno

Počátky **techna** lze nalézt přibližně v době od roku 1977 do poloviny 80. let, kdy se v USA, konkrétně v detroitských klubech a na nočních rozhlasových pořadech, začal poprvé ozývat syntetický zvuk samplované elektronické hudby. Nešlo o měkký a discem osmdesátých let ovlivněný „house“ (s tempem okolo 120 úderů za minutu), který souběžně vznikal v Chicagu, ale o temnější a rychlejší žánr „nové taneční

¹⁶ Někteří lidé věří, že je eskapismus obsažený v dnešní městské, technologické existenci, protože ta de facto odvádí lidi od jejich biologické přirozenosti. Mezi prostředky úniku patří např. čtení sci-fi literatury, sportování, sledování televize, užívání drog, hraní počítačových her. Spousta přirozených aktivit zdravé existence se může změnit také v prostředek úniku, pokud je provozována extrémně – konzumace jídla, sexuální aktivita. viz. <<http://en.wikipedia.org/wiki/Escapism>> (citováno 22. 4. 2006)

elektronické hudby“ (se 180 až 220 úderů za minutu), reflektující alternativní, punkovou a industriální scénu a založený na samplech hluků a industriálních zvuků. Označoval se jako „**techno**“ [viz. Pavleček, L.].

Důležitou inovací, stojící za zrodem acidhouse a později techna, bylo použití syntézátoru **Roland 303**, který byl schopen vytvářet různé hladiny a nasadit různé výšky tónu. Tímto efektem způsobil revoluci v elektronické taneční hudbě [viz. Steins, E.].

Faktory, které tedy sehrály při vzniku taneční hudby asi největší roli, byly především [viz. Zajdánková, 2005, str. 16 -17]:

- 1) **nová technologie** – počítače, které umožnily digitalizaci zvuku a vývoj elektrotechniky, díky níž bylo možné upravovat taneční hudbu, mixovat ji, zesilovat,
- 2) **rozvoj masové komunikace**, která přispěla k rychlému rozšíření nahrávek, vzájemnou komunikaci i mimo přímou účast na parties
- 3) **nový typ stimulantu**. Tím se stala taneční droga extáze, která zaujala na scéně podobně silnou pozici jako LSD v 60. letech mezi hippies.

4.2.1.2 Acidhouseová revoluce

„To, co bylo v Americe otázkou klubů a spíše menšinovou záležitostí, se v Evropě proměnilo ve skutečně revoluční hnutí.“ [Brychtová, 2001, str. 54]

Po technu přišlo **tekno**, které je oproti technu rychlejší, temnější, na druhou stranu také melodičtější. Ze Spojených států se přes oblíbená letoviska alternativní mládeže (Ibiza, Goa) rozšířila taneční scéna na Britské ostrovy. Spojením kvílivé syntetické techno basy a houseové rytmiky tam vznikl **acid house** - styl, který navždy změnil tvář současné hudební scény. Ukázal úplně nový přístup k tvorbě moderní hudby, který však ve skutečnosti čerpal ze samotných kořenů lidské kultury. Hlavní hudební myšlenkou přestala být melodie, jak to bylo tradiční pro evropskou - křesťanstvím ovlivněnou - hudbu, ale strojově přesná rytmika, která od nejjednodušších motivů postupně gradovala do mnohohrstevných kompozic založených na pumpujících

bicích a výrazné basové lince, což je do značné míry návratem do psychedelických šamanských rituálů prvotně pospolné společnosti [viz. Zajdánková, 2005 a Němec, J.].

Tento společenský rozměr je také stěžejním principem, na kterém moderní taneční scéna funguje - lidé se shromáždí na určitém místě, aby se na té nejzákladnější úrovni, která je totožná pro všechny (tj. neustále se opakující životní rutina - nepřetržitý koloběh vteřin, minut, hodin a dní), zde reprezentovaná monotónním tepem bubnu, společně dostali na stejnou vlnu (podle anglického „vibe“ – nálada, vibrace, atmosféra) a tím alespoň na chvíli opět zakusili v postmoderní společnosti dávno zapomenutý pocit *solidarity*, *jednoty* a *pospolitosti*. Tento element rovněž přispěl k postupnému zpolitizování části scény, která začala stále více akcentovat svobodný přístup ke konání parties s odkazy na hippies a punkový přístup k hudební produkci [viz. Němec, J.].

4.2.1.3 Štěpení acidhousevé scény

S přelomem roku 1989/90 došlo v reakci na stav acid-house scény (tou dobou již označované jako „rave“), která se stala undergroundem, k odštěpení větve **freetekno** (v té době se mluvilo o hardcore, hardtek scéně). *„Mnoho účastníků původní scény, navazující na tradici z Ibisy, bylo znechuceno. House se stal komerční, mainstreamovou záležitostí, tzv. undergroundem. Už to nebyla jejich scéna...“* [Lukášová, 1998, str. 20, in Zajdánková, 2005]

Tato tzv. „**hardcore**“ scéna odmítla prostředí načančaných klubů (kulturu tzv. „**clubberů**“), které pouze využívaly komerční potenciál mladých lidí toužících po zábavě a také začaly aplikovat politiku zvanou „**dress code**“, což bylo striktní zamezování vstupu lidem, kteří neodpovídali vizáži trendům z časopisů. Rovněž odmítla postupné formování image DJských hvězd, které za stále vyšší honoráře (a tudíž i vyšší vstupné) začaly ze scény dělat showbusiness se vším všudy. Místo toho přišla s radikální alternativou - přenést parties za město do volné přírody, bez předraženého vstupného, bez brutálních vyhazovačů, bez bariér, ať už fyzických (ploty ohraničující zónu platících, publikum od DJ's) nebo žánrových [viz. Němec, J.].

První a legendární anglický sound systém, který přišel s myšlenkou akcí bez placeného vstupu, byl **Spiral Tribe**¹⁷. Jeho členové pořádali neohlášené party, na kterých se nevybíralo vstupné, neexistovali oficiální organizátoři ani pořádková služba. Komunity příznivců freetekno začaly vytvářet alternativní životní styl, jejich hodnoty a postoje se odlišovaly nejen od klubové scény, ale současně od postojů majoritní společnosti [viz. MV – Zpráva ... 2005].

4.2.1 Prvotní ideály moderní taneční scény

Americké vlivy

Ve svých „amerických“ počátcích se stala taneční scéna útočištěm pro různé sociálně marginální skupiny, zejména pro lidi s odlišnou sexuální orientací od té majoritní. Tolerance, kterou taneční scéna brala jako základ úspěšné party, se stala vodítkem k porozumění mezilidským vztahům, překonání předsudků a myšlenkových stereotypů. Svojí roli v podobném smýšlení jistě sehrála i „sociální“ **droga extáze**, umožňující díky svým účinkům zvýšenou empatii.

Ačkoliv nepanuje univerzální shoda uvnitř elektronické taneční scény, některé stěžejní principy z počátků taneční scény jako takové můžeme označit jako:

- **Otevřenost:** nesoudit styl oblékání či účesu ostatních lidí, nevymezovat se vůči odlišné sexuální orientaci, preferenci hudebního stylu, rasy, věku, genderu, třídě nebo příjmu.
- **Přijímání:** nezkoušet přesvědčit nikoho o správnosti nebo špatnosti, která nám vyplyne z většiny lidských aktivit.
- **Pozitivizmus:** souhlas s postojem, že pokud něco někoho činí šťastným bez zraňování jiného, bývá to v pořádku. Asi proto se rvačky a násilí objevují na ravech zřídka.

Nejedná se sice o všemi sdílenou tezi mezi ravery, ale jedna z filosofí kultury rave je vyjádřena akronymem „**PLUR**“, **peace** – mír, **love** – láska, **unity** – jednota, **respect** – respekt. Raveři byli díky zájmu o nenásilí a hudbu srovnáváni se subkulturou hippies z 60. let a příslušníků tzv. „nové vlny“ (new wave) let 80.¹⁸

¹⁷ viz. kapitola 5. Případová studie Velká Británie

¹⁸ viz. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rave_party> [citováno 23. 12. 2005]

Britské vlivy

Postupem času a změnou těžiště z Ameriky přes ostrovy jako Ibisa nebo pláže Goa v Indii až na Britské ostrovy, byla taneční scéna vystavěna novým podmínkám a „křížení“ se subkulturami britských **squatterů**, **punkem** a **travellery**. Důraz na autonomii a vymanění se ze „soukolí systému“ vede ravers k postavení svojí zvukové aparatury na kolečka a obsazování nevyužívaných míst na předměstí nebo v odlehle přírodě a vytváření nového separovaného sociálního prostoru pro každého, kdo přijde a dokáže respektovat ostatní v nejnutnější míře.

4.2.2 Pilíře scény freetekno

Vymezení základních principů freetekna je nutným základem při snaze o pochopení, porozumění hodnot, cílů, potřeb, vztahů a všeho zásadního, co dělá freetekno právě tím, čím v sociálním prostředí je. Současně je těžké určovat jaký pilíř má stěžejní vliv na freetekno a jaký vliv se již časem ztrácí, nehledě na to, že subkultura v konkrétních státech doznává odlišností v porovnání s ostatními zeměmi.¹⁹ Ve vymezení základních pilířů je přihlíženo k tradičním odlišnostem od tzv. **klubové scény** a k odlišnostem od hlavních společenských trendů typických pro **euroamerickou kulturu** obecně.

4.2.2.1 Princip Do It Yourself (DIY)

Do It Yourself – DIY (v překladu „udělej si sám“) se používá v angloamerických zemích pro označení toho, čemu v Čechách říkáme přeneseně kutilství. Jedná se o způsob udržování domácnosti a věcí kolem pouze za pomoci vlastních sil a prostředků, bez pomoci placeného odborníka - řemeslníka, drahého zařízení a materiálu na tu či onu oblast, v níž se potřebná práce koná. V této podobě nemá DIY pro Českou republiku příchuť čehokoliv novátorského, či převratného, ale individuálně nutného. Ačkoliv je v posledních letech české kutilství vytlačováno trendy (rostoucí jednostranná oborová specializace na trhu práce, přebytek zboží na

¹⁹ viz kapitola 8.1 Specifika české freetekno scény

pultech obchodů, atp.), které přináší rostoucí ekonomika, v západních zemích je v tomto směru poměrně jiná situace.

V mainstreamové společnosti je kutilství už spíš jen koníčkem, zato squatterské, punkové, freetekno vody přijaly DIY jako stěžejní princip. Proč? Je to jednoduché. Častým prvotním požadavkem podobných alternativních směrů je důraz na autonomii, tzn. vystavění svojí alternativní společnosti na vazbách mimo tu majoritní. Jde hlavně o uspokojování potřeb, které se musí v co největší míře oprostít od zdrojů pro masovou společnost běžných, protože už v jejich směně bývá spatřován systém kontroly, manipulace a nesvobody, ať už je to placení daní státu, trhem stanovených nájmu, či podpora nadnárodních korporací. To všechno jsou vazby, které otupují kritiku mířenou ke jmenovaným společenským institucím a snižují nezávislost ve vytváření alternativy. Proto se jako autonomní prostory obsazují nevyužívané budovy a zakládají se tam squaty, s podobnou logikou dochází i k ilegálním parties. Podle teorie **TAZ** (Temporary Autonomous Zones)²⁰ je vytvoření separátního prostoru prvním krokem v překonávání společenských stereotypů a celkově pro změnu jako takovou.

DIY - doména punku

„Přestaň nesnášet média, staň se médiem.“ ("Don't hate the media, become the media.") To je nejslavnější motto DIY hnutí, vyřčené z úst zpěváka legendární punkové kapely Dead Kennedys Jella Biafry.²¹

Subkultura punk dala chápání tří písmen DIY přesně ten význam, který u něj vnímáme i dnes ve spojení s freeteknem. Punková revolta stojící v opozici k hudebnímu průmyslu a showbusinessu se stala víc než hudebním směrem, stala se životní filosofií. Vydávání hudebních nosičů a jejich distribuce byla do té doby doménou velkých vydavatelských firem (tzv. major labelů), které měly monopol na hudebním trhu a v podstatě i rozhodovaly o tom, co se vydávat bude a co ne, což v důsledku znamenalo i jaká hudba se bude poslouchat a jaká ne. Punk rock plný ostrých slov, jednoduché, často špatně zahrané a při tom tvrdé muziky rozhodně nebyl stylem, který by předpokládal vysokou oblíbenost u většinové společnosti. Hudební projev je podle filosofie punku natolik univerzální, že nemůže být upírán

²⁰ viz. kapitola 4.3.1.1 Koncept Temporary Autonomous Zones

²¹ viz. <http://en.wikipedia.org/wiki/Jello_Biafra> [citováno 21. 1. 2006]

nikomu. Každý musí mít možnost svobody projevu, a to i když drží hudební nástroj poprvé v ruce. To se projevilo i v tom, že se punk - se svými estetickými hodnotami - minul s mainstreamem, takže si vědomě uzavřel šance jak společensky proniknout, tedy proniknout oficiální cestou. V reakci na mainstream zvolilo punkové hnutí princip DIY jako způsob svojí prezentace a realizace. Svoje nahrávky si příznivci punkové scény začali vydávat a distribuovat v rámci hnutí svépomocí, koncerty pořádali také sami. Vznikly rovněž první **fun ziny**²² (samizdatové tiskoviny) a další aktivity založené na myšlence DIY. V mase hudebního průmyslu se jednalo o nevýznamné změny, pro punk a pro undergroundovou subkulturu obecně je ale příklon k DIY změnou zásadní.

DIY a freetekno

Britští travelleri mají kořeny především v punkovém hnutí, které se ke konci osmdesátých let vlilo do nové progresivní taneční scény spojené s elektronickou hudbou. Je nutné si uvědomit, že svou cestu až k dnešnímu hudebnímu mainstreamu začala elektronická hudba právě u těchto pojiždých "proroků", kteří proti agresivitě rockových koncertů, nesnesitelné nabubřelosti hudebních hvězd a okázalé produkci za milióny liber stavěli poselství punku, pro které se zažil termín **DIY** kultura [viz. Pavleček, L.].

„Scéna DIY vznikla, když se lidé dali dohromady a uvědomili si, že jediná cesta kupředu je spoléhat se sami na sebe, a ne na někoho jiného, ať už se to týká přímých akcí proti stavbě silnice v místě vašeho bydliště, nebo kampaní za stejná práva pro fyzicky či mentálně postižené lidi. Hlavní úlohu v ní hraje zdravý rozum a tvůrčí myšlení“. [Saunders, N.]

Sound systém nabízel seberealizaci pro všechny oblasti lidské kreativity a rave byla příležitost to ukázat ostatním. Kamarádi se složili na hudební aparaturu, kterou však začali také vyrábět - stejně jako projektory, stroboskopy, mlhu a různé vizuální efekty. Jiní malovali plachty z nepromokavé celoviny, tzv. backdropy, kterými při samotné party oblepili nákladňák nebo tranzit nacpaný bednami, zesilovači,

²² Za první punkový fun zine na britských ostrovech bývá označován zine s názvem „Sniffin glue“ (V překladu „Lepidlo k čichání“). V dnešní době digitálních technologií je jejich funkčním ekvivalentem internetová prezentace jak punkové tak i freetekno scény.

gramofony a později i počítači, nebo postavili stan, ve kterém mohli lidé tancovat, když začalo pršet [viz. Pavleček, L.].

S myšlenkou DIY přišel i pro rave scénu zásadní koncept **free parties** (v tomto významu parties zdarma). „*Sound systémy převzaly od travellerů přesvědčení, že parties by měly být zdarma a že vybírání vstupného je nejen materialistické, exkluzivní a rozděluje lidi, ale také zničilo část kouzla komunitní slavnosti.*“ [Collin, M., Godfrey, J., *Altered State*, str. 197 in Hrouda, J., 2004]

DIY jako životní styl se profiluje v kontrastu se společenskými trendy. Na místo specializace za účelem lepšího postavení v konkurenci na trhu nabádá k všestrannosti a soběstačnosti. Místo odcizené práce přináší bezprostřední kontakt s výsledky snažení. To všechno za jediným cílem – produkovat vlastní autonomní kulturu, která naplňuje subkulturně prioritní hodnoty.

4.2.2.2 Spiritualita

„*Současný koncept raves není nový – je starý jako čas sám. Na základní úrovni jsou raves srovnatelné oslavami amerických Indiánů, kde byla hudby klíčem k pozdvižení člověka k jedinečnému emočnímu a psychologickému stavu*“ (*"The actual concept of raves is not new-it is as old as time itself. At the base level, raves are very comparable to American Indian ceremonies...where music is the key towards pulling oneself into a unique emotional and psychological state."*) [Steins, E.]

Raveová scéna využívá technických prostředků k znovuvytvoření starověkých oslav, na kterých byl tanec používán jako spirituální nástroj. Jde o sjednocení starověkého vyznání s prostředky moderní industriální společnosti. Společné prožívání a jednota změnila náhled na otázky osobního kréda, rasy, genderu, věku a sexuální orientace. „*Na party může nastat magický okamžik, ... kdy každý tanečník a vy prožíváte vědomí kolektivního organismu a myslím si, že lidé, kteří toto prožili, nazírají na svět následně odlišně ... svět není stvořen pro individuální soupeření o moc, ale raději ... pro jednu pulsující věc.*“ (*"There is a magic moment that can happen at a rave...when everyone is dancing you experience a feeling of collective organism, and I think people that have had this experience view the world differently*

afterwards...the world is not made up of individuals vying for power, but rather...one throbbing thing.") [Steins, E.]

Tanec je **rituál** – oslavná a tradiční forma uctívání, která uvolňuje napětí celého týdne a poskytuje psychické ozdravení. Z pohledu dnes velmi módních esoterických nauk lze spekulovat, zda rychlý tep taneční hudby může povzbuzovat spojení levé a pravé mozkové hemisféry, což je v naší kultuře, upřednostňující jednostranné myšlení, vzácné. "Otevřená" mysl tak umožňuje tanečníkům naplno zažívat párty jako **metaforickou** a **magickou** událost, probíhající "tady a teď". Pomalejší a temnější spodní rytmus udržuje tělo v pohybu, zatímco rychlejší a v nepravidelných intervalech gradující vyšší rytmus spolu s vrstvenými zvuky vstupuje do mysli. Milovníkům orientální nauky o čakrách²³ by z toho plynulo, že teoretickým výsledkem je spojení nižších, fyzicky orientovaných čaker s těmi vyššími, duchovně orientovanými. *„Taneční hudba má nejrůznější formy, hlavní je ale rytmus, který se pohybuje od 120 do 160 úderů za minutu. Přitom zjednodušeně lze říci, že 120 taktů představuje puls srdce embrya v děloze matky. Připočteme k tomu "vzývání" ohně, točící se barevné spirály ve světle stroboskopů, či pocit sounáležitosti všech účastníků dávaných hlasitě najevo pomocí píšťalek a výkřiků při extatických gradacích d'ábelských rytmtů.“* [Šebek, F.]

Hutson upozorňuje, že tato forma spirituality může být bezprostřednější než ta, kterou poskytuje organizované – tradiční - náboženství [Hutson 1999, str. 61, in Brychtová 2001].

Chaotické rituály měly funkci přerování plynutí času, který je z existenčních důvodů pro mýtus nebezpečný. Mýtické civilizace byly proto ahistorické a nepovažovaly plynutí času za vývoj, jak to s naprostou samozřejmostí děláme my. Právě v té ahistoričnosti může spočívat také důvod toho, proč někteří lidé inklinují k davovému rituálu. Může to být důsledek přesvědčení velké části západní společnosti o tom, že je historie skutečně u konce. Návrat k rituálu chaosu může být pro senzibilnějšího člověka „na konci historie“ reakcí na tuto „skutečnost“, která se

²³ Čakrami jsou myšleny energetické body na těle. Základních čaker je 7 a každá má jinou barvu a jiný význam. viz. <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=%E8akry> (citováno 13. 5. 2006)

projevuje jako regrese na takovou civilizační úroveň, která odpovídá vnímání sebe sama ve vztahu k vnějšímu světu [viz. Kartous, B.].

Ve filosofii členů Spiral Tribe, průkopnického sound systému z Velké Británie, byl v počátcích jejich tažení za svobodnou party velmi patrný duchovní podtext akce ve volné přírodě – free party. Věřili, že jejich činnost je nějakým způsobem spojena s prehistorickými kmeny nomádů, kteří na těch samých místech oslavovali život tisíce let před nimi. Na free parties se dívali jako na šamanské obřady, kdy by mohlo s použitím nových technologií, halucinogenů, dlouhého tance a určitého spirituálního nádechu dojít k opětovnému spojení lidí se zemí, a proto odvrácení ekologické krize [viz. MV- Zpráva ... 2005].

4.2.2.3 Traveling a New age travellers

„Společnost potřebuje více odsuzovat a méně chápat. Kočovníci nové doby? Ne v této době! A ani žádné jiné!“ ("Society needs to condemn a little more and understand a little less. New age travellers? Not in this age! Not in any age!") - John Major, 1992.²⁴

Budeme-li zkoumat travellery na území Velké Británie jako celek, zjistíme, že to nejsou jenom tzv. New age travellers, kteří kočují. Dalšími kočovníky jsou rómské rodiny, pro které je travelling a život v karavanách zděděným způsobem života. Některé výzkumy organizace Childrens Society zjistili, že navzdory populárnímu mýtu (že je kočovný způsob života jakýmsi rozmarem – pozn. autora), většina kočovníků byla donucena kočovat kvůli důvodům jako je bezdomovství, zneužívání, rozpad rodiny. Podle studie („Out of Site, out of Mind“) organizace Societys z roku 1994 jsou dvě třetiny New age travellers neustále na cestách kvůli podmínkám, ve kterých původně žili, což zahrnuje bezdomovství, rozpad rodiny nebo vztahu, opuštění péče, opuštění vězení, nebezpečné obydlí, opuštění armády, potřeba odejít od partnera, který zneužívá, finanční potíže. Pouze dva travelleři ze sta tvrdí, že již našli alternativu k travellingu [viz. Implications...].

²⁴ <http://www.partyvibe.com/articles/uk_rave_clampdown_2002.htm> [citováno 23. 1. 2005]

Hnutí New age travellers vzniklo během prvních Free festivalů (Stonehenge, Glastonbury) v 70. letech ve Velké Británii. New age travellers nebo Peace Convoy je hnutí se skládající se ze skupiny lidí, která se často hlásí k New age, což je široké náboženské hnutí pozdně dvacátého století a současnosti, charakterizované individuálním eklekticismem ve spirituálním bádání. Víra New age kombinuje mystické tradice všech světových náboženství, ale také neopohanství, šamanismus nebo okultismus. New age travellers cestují mezi festivaly a slavnostmi, žijí v komunitě a sdílí společné přesvědčení. Jejich cestování a bydlení je zahrnuto v jedné věci, dopravním prostředku. Bývá to dodávka, nákladní auto, autobus, obvykle pomalované, jež je součástí jednoho konvoje během kočování [viz. New Age Travellers].

Technotravellers

„Kromě šamanismu, pohanství a filosofů šedesátých let oprašuje nová scéna také pojem nomád (kočovník) a dává mu nový obsah.“ [Pavleček, L.]

„Až teprve v roce 1990 začalo spojení mezi travellery a ravery získávat konkrétnější obrysy. Travelleri znali místa a měli know-how k pořádání akcí, které by trvaly dny spíš než hodiny; raveři měli elektronický zvuk a novou svůdnou chemikálii, extázi. A přestože zůstaly rozdíly v ideologiích i vzhledu, obě skupiny sdílely zájem ve změně vlastního vědomí a tančení po celou noc.“ [Collin, M., Godfrey, J., Altered State, str. 194 in Hrouda, J., 2004]

Postupem času vznikaly **travellerské techno sound systémy** – kočovné komunity, které připravovaly, organizovaly a produkovaly hudební události progresivní hudební scény. Travelleri vyhledali prázdná skladiště, odlehlá louky, pole či lesní mýtiny, kde se usídlili se sound systémem a dali vědět raverům z nejbližšího města. Ti si dali pomoci telefonů vědět, kde je tento víkend rave a na nelegálně zabrané louce potom tančili celý víkend.

Travelling přináší řadu rizik, jež podtrhuje v příměru se squattingem (obsazování dlouhodobě nevyužívaných budov – pozn. autora) člen českých Cirkus Alien následovně: *„Řekl bych ale, že travellování je v dnešní společnosti nebezpečnější*

a riskantnější nežli squatting. Jako squatter máte kolem sebe lokální podporu místních alternativců, ale i nejrůznějších nevládek, které mohou v případě problému přispěchat na pomoc. Můžete alespoň myšlenkově legalizovat okupaci tím, že tu pořádáte přednášky, koncerty, zkrátka ten prostor nevyužíváte jen pro svou vlastní potřebu, ale otevíráte ho směrem ven. Třeba i tím, že na pozemcích necháte stát travellers. Jako kočovník musíte mnohem více spoléhat sami na sebe, dostanete se do míst, kde žádná podpůrná síť alternativců neexistuje, a konflikty se systémem zažíváte zpravidla daleko častěji nežli ve squatu. Prostě každý den.“ [Rychetský, L. Slavnost...]

Zahraniční mise technotravellerů

Zvláštní technotravellerskou podkapitolu tvoří zahraniční výpravy sound systémů, z nichž některé byly zdokumentovány na DVD „**World Travellers Adventure**“. Důvody pro cestu daleko od svého domova by se daly zobecnit takto:

- útěk před represí ze strany státu
- pocit potřeby pomoci lidem v nouzi – humanitární mise
- znovunalezení nadčasového ducha rituálů (či prapůvodního rytmu u tradičních národů), který se v současných baštách freetekna stále více vytrácí
- poznávání nových kultur a rozšíření freetekna do nových lokalit

V případě anglického sound systému Desert Storm a jejich cesty v roce 1994 do válkou zmítané Jugoslávie se jednalo o humanitární misi.

Kočovnícký podnik francouzských sound systémů nazvaný African Expedisound měl podle protagonistů za cíl nalézt společnou řeč s místními obyvateli a mystický základní rytmus, který by měl být společný africkým bubeníkům i jejich elektronizovaným kolegům z Evropy.

Další ze série travellerských misí zdokumentovaných na DVD nazvaném World travellers adventure byla mise z roku 2001 Sound Conspiracy, dosud nejdelší výprava kočujících sound systémů. V něm se spojili členové tří sound systémů OQP, Total Resistance a Facom Unit a vyrazili z Evropy do jednoho z někdejších poutních

míst hippies, indické Goy. Cesta přes Turecko, Kurdistan, Irán, Pákistán přinesla výpravě nejedno překvapení, či ohrožení na životě.

Do budoucna se chystal větší travellerský projekt, jenž by měl novodobé nomády, kteří už mají za sebou zkušenost z Afriky, s jejich nákladňáky a aparaturou dovézt až do Mongolska, kde by došlo k symbolickému spojení kočovníků nového i starého věku. Travelleri chtějí navštívit zemi, kde se ještě donedávna stěhovala celá městečka, a místním ukázat, že nomádský život přežívá i v civilizaci, která ho vždy spíše potlačovala [viz. Pospíšil, F., Rychetský L.].

Závěrem by bylo chybnou paušalizací představovat si i subkulturu freetekno jako ryze nomádkou, dnes již taková totiž není. Počet technotravellerů se zmenšuje v souvislosti s dopadem zákonů, které nemíří pouze proti pořádání party, ale například v Anglii zasáhly kočovnou komunitu Romů, hippies a technařů zároveň. V České republice²⁵ se jedná o aktivitu několika jedinců.

4.2.2.4 Drogy

Vztah k drogám popsal jeden českých freetekno veteránů takto [Ivo Mathé in Rychetský, L. Slavnost...]: „*Opojení patřilo ke kmenové kultuře a kmenovým slavnostem vždycky. Osobně jsem mejdan pod širým nebem vždy chápal jako jakési travellerské pow wow (indiánská hudební a taneční slavnost – pozn. red.). Party je vyvrcholením dlouhodobé přípravy a život technonomáda nejsou zdaleka jen parties. Mnohaměsíční příprava na party, rituál svého druhu, je zakončena divokou a nevázanou zábavou. Slaví se i setkání těch, kteří se dlouho neviděli. Slavnost ale není každý den. Je hodně lidí, kteří na party žádné drogy neberou, pak jsou ti, kteří berou jen některé, a ti, kteří zkonzumují takřka vše. Každý slaví svým způsobem.*“

V kontextu tanečních parties se používá členění drog na **taneční** a **ostatní**. Čili je špatným předpokladem, že by se na parties užívaly pouze ony taneční drogy. Taneční drogy jsou – jednoduše řečeno - ty, jež stimulují člověka k tanci. Jmenovitě jde o nejrůznější verze a deriváty **extáze**, ale na pomezí jsou i další psychotropní látky.

²⁵ viz kapitola 8.1 Specifika české freetekno scény

Kromě syntetické MDMA, MDA, MMDA, DOM, DOB, atd. známe extázi i v několika přírodních verzích. Svým účinkem je extáze na pomezí stimulantů a psychedelik. Tím se dostáváme k dalším psychotropním látkám, které se na parties vyskytují. Stále se pohybujeme mezi tanečními drogami, i když vymezení jejich hranice není zdaleka tak ostré, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Stimulanty dodávají energii a nabuzující člověka. Přinášejí „pouze“ vzepětí sil na několik hodin podle aplikovaného množství a následný hluboký útlum aktivity – tzv. „dojezd“. Pervitin, speed, kokain a stimulanty obecně jsou v taneční scéně obecně nezanedbatelně rozšířeny a užívány. Podžánr taneční hudby, který stavěl svůj styl na abusu stimulantů byla Gabba, tedy holandská verze hardcore²⁶.

„V Anglii, rave scéna expandovala s MDMA²⁷ nebo extází. V Americe to bylo spíš LSD, jinak řečeno acid²⁸. Bylo běžné vidět „papírové umění“ (blotter art)²⁹ na letácích.“ [Steins, E.]

Psychedelika jsou psychotropní látky, jež mají pro parties spirituální význam, čili člověka nenutí tančit jako čisté stimulanty, ale přesto jsou pod jejich vlivem lidé schopni protančit noc. Šamanské substance otevírající vrátka do nevšedních světů nadindividuálního nevědomí. Jedná se o skupinu psychedelických látek mezi něž patří halucinogeny, čili magické houby - psylocibe (u nás v podobě lysohlávek), LSD (nejčastěji ve formě tripů), DMT, atp. Počátkem 60. let experimentoval s LSD americký klinický psycholog Timothy Leary. Díky jemu a jeho stoupencům se podařilo rozšířit mýtus, že konzumace LSD umožňuje člověku důkladně poznat své nitro a je jakýmsi bezrizikovým všelékem na nemoci moderní společnosti. Leary pomohl založit hnutí hippies (dětí květin), které propagovalo lásku a mír. Součástí jejich životního stylu bylo právě užívání LSD.³⁰

Dnes už společensky běžnou, na parties velmi rozšířenou drogou je marihuana a konopné drogy obecně. Zvláště mezi mladými do třiceti let jsou velice oblíbenými a

²⁶ Tento podžánr elektronické hudby je ve svém vzniku spjat s Austrálií, americkým New Yorkem, a holandským Rotterdamem.

²⁷ MDMA – označení nejznámější účinné látky v extázi. Samotná extáze bývá směs látek pokaždé v různém poměru a zastoupení.

²⁸ Acid – slangové označení pro LSD, jedná se totiž o specifický druh kyseliny (acid = kyselý).

²⁹ Blotter – slangové označení pro trip, částku papíru napuštěnou LSD.

³⁰ *Halucinogeny* <<http://knihovna.adam.cz/drogy99/halucin.htm>> [citováno 12. 11. 2005]

jejich užívání je podobné úzu alkoholu v Čechách, i když to už s mírnou nadsázkou. Svými minimálními riziky v porovnání s ostatními tvrdšími psychotropními látkami, je marihuana velice tolerována uvnitř freetekno komunity a taneční scénou zní i silný hlas volající po její legalizaci³¹. Přesto je marihuana tak mocně rozšířenou společenskou drogou, která se konzumuje při jiných příležitostech, v souvislosti tolika jinými událostmi, že nelze marihuanu ocejchovat nálepkou taneční drogy, ačkoliv svoje nezastupitelné místo uvnitř scény má.

Heroin a **opiáty** přináší uspokojení uživatele svým tlumivým účinkem, řadí se proto mimo taneční drogy, i když to neznamená, že by se heroin na parties neobjevoval. Je tam přítomný ve stejné míře jako mezi stejnou věkovou skupinou v celé společnosti. Diskutabilní drogou je ketamin. Ten kombinuje tlumící účinky s halucinogenním efektem. Právě pro svoje tlumící účinky a způsobenou ztrátu schopnosti mobility nelze po užití ketaminu tančit. Přesto je mezi technaři rozšířen a to hlavně kvůli jeho snadné dostupnosti.

Několikaletým fenoménem českých technoparties bylo inhalování **rajského plynu**. Dnes už ztratilo na intenzitě, jelikož se české sound systémy shodly na tom, že je jejich efekt pro party velice negativní. Podobně jako u ketaminu se nadužívání rajského plynu projevilo na atmosféře. „Zombies“ dychtiví pouze po balóncích naplněných plynem na jedné straně a člověk s bombou plnou rajského plynu a vidinou vysokého výdělku za jednu noc na druhé. K tomu všemu připočítáme všude se povalující použité balónky a party se změnila v něco víc než odpudivého. Dnes je užívání „rajčáku“ okrajovým jevem.

4.2.2.5 Kyberprostor

Rave scéna objímá internet "celým srdcem", ať už pomocí mailing listu, chat roomu nebo elektronických letáček. Raveři mohou prodiskutovat věci týkající se jejich scény, prodávat nahrávky DJ's nebo dělat recenze na party. Chris Gibson toto uvádí [Gibson, Ch. in Steins, E.]: *"Použitím rozpravy o TAZ, stránky jsou konstruovány kolektivem raverů, umělců a jiných do této scény zapojených, pokoušíc*

³¹ Sound systémy pravidelně spolupracují na každoročním happeningu za legalizaci marihuany „Milion Marihuana March“.

se o vytvoření obrazných prostorů, které vyjadřují principy komunity a místního odporu vůči splynutí s mainstreamem. Internet formuje jakýsi druh systému podpory pro subkulturu, která spočívá na použití volně plynoucích událostí, které jsou momentálně zakořeněny ve fyzickém prostoru odlišným způsobem."

Není pochyb o tom, že fungování a rozvoj freetekno scény do své dnešní podoby a velikosti, by bez rozvoje kyberprostoru nebyl možný. Kyberprostor dal subkultuře možnost globálního spojení všech jinak oddělených lokálních scén, prostor pro vytvoření virtuálního společenství a s tím i kolektivní inteligence. Místní sound systémy jsou tak součástí virtuální komunity, pro kterou hranice mezi státy a národy nehrají určující roli.

„Kyberprostor je nové komunikační prostředí, které povstává z celosvětového propojení počítačů. Tento termín označuje nejen hmotnou infrastrukturu digitální komunikace, ale zároveň nesmírný oceán informací, který v ní sídlí, stejně tak jako lidské bytosti, které se po něm plaví a zásobují jej. Novotvar kyberkultura zde označuje soubor technik (materiálních a intelektuálních), praktických zvyklostí, postojů, způsobů uvažování a hodnot, které se rozvíjejí ve vzájemné vazbě s růstem kyberprostoru.“ [Lévy, P., 2000, str. 15 in Hrouda, J. 2004]

Duch vzájemné výpomoci, sdílení vědomostí a kooperace jak v reálné interakci, tak prostřednictvím kyberprostoru je freetekno scéně vlastní. Nejlepším příkladem toho je Network 23, internetová informační síť, vzešlá od lidí spojených s free parties a kmenem Spiral Tribe. Je to prostor pro svobodnou výměnu znalostí, rad a informací všeho druhu. Základní myšlenkou je předpoklad, že každý člověk má na něco talent a pokud se spojí spousta talentovaných lidí dohromady a sjednotí své cíle, lze vytvořit silnou a schopnou virtuální komunitu.

„Network 23 je experiment na téma "Positive-Information Technology". Smyslem je dát lidem směr, pomoci jim být ve vzájemném kontaktu, aby si mohli usnadnit dosažení svých cílů. Důraz je kladen na to, aby se lidé bavili, dělali věci, které za něco stojí a na snížení závislosti lidí na politických institucích a korporacích.“
[Zpráva o Network 23]

Právě v rámci takovýchto sítí vzniká to, co Lévy nazývá kolektivní inteligencí, která ve výsledku umožňuje velkému počtu jedinců či skupině jedinců požívat znalostí dříve dostupných jen malému počtu lidí. [viz. Hrouda. J., 2004, str. 24]

T. Leary a další posouvají dopad kyberprostoru i do politické roviny, zvláště v otázce realizace stále aktuálnějšího požadavku **přímé demokracie**. Podle něj se kybernetická media nedají ovládat. Přístup k informacím je dnes neomezený a jedním z důsledku toho je, že se mládež jasně odvrátila od stranické politiky. „*Postpolitická, informační společnost je bytostně demokratická, není zde zapotřebí žádného zastupování občana při rozhodování. Občan rozhoduje sám a svá rozhodnutí předává ostatním prostřednictvím zabezpečených sítí. Struktura už není centralizovaná. Dnes už snad nikdo vážně nevěří, že by zkosnatěle stranické organizace mohly řešit naše problémy nebo řídit moderní stát.*“ [Leary, T., 1990, str. 76]

Důkazem rostoucí tzv. občanské emancipace díky novým digitálním technologiím a pluralitnímu kyberprostoru, je široká možnost poskytovat individuální informace celému světu tak, jako se to dělo během policejního zásahu na tekno festivalu CzechTek 2005, kdy se skrze internetové stránky do oficiálních médií dostaly záběry pořízené samotnými účastníky, čímž vzrostla možnost objektivnějšího mediálního zprostředkování samotné události.

4.3 POLITICKÉ IDEOLOGIE A FREETEKNO

"Připusťme, že jsme navštěvovali party, kde byly za jedné krátké noci dosaženo mnoha uspokojení různých tužeb. Neměli bychom uznat, že politika této noci byla mnohem silnější a reálnější, než ta, kterou nazýváme vláda Spojených států?" [Bey, H. in Steins, E]

Na začátku je třeba říci, že freetekno nelze dle spontánních začátků považovat za prvoplánově politickou aktivitu. Obecně to ale neznamená, že je freetekno politiky prosté. Subkultura nemá svoje myslitele, dogmatiky a pokud ano, jsou to autority lokální komunity a proto s omezeným dosahem. Politický postoj je tvořen pohledem

všech, kteří svět kolem sebe nějak interpretují a třeba i mohou mít nějakou politickou minulost. V mumraji uvnitř freetekno komunity se můžete setkat s názory absolutně výlučnými mezi sebou navzájem. Někdo vidí freetekno jako boj proti nespravedlnosti systému, jiný jako hédonistický celovíkendový mejdan, což je v důsledku totožné s klubovým „spiritem“.

„Myšlenka o tom, že kultura rave nemá žádnou politiku, protože nemá manifesty nebo slogany, a která dále říká že rave nemá poselství nebo se nestaví proti společenskému řádu, znamená nepochopení podstaty. Nouze dogmat je komentářem k současné společnosti. Definicí je přístup k individuální interpretaci, může to být slast z tance, může to být o enviromentální uvědomění, může to být o rasových vztazích a třídním konfliktu...může to být o znovunalezení ztraceného pojmu komunita – to jsou ty výpovědi, které říkají něco o životě v 90. letech.“ (“The idea that [rave] culture has no politics because it has no manifesto or slogans, it isn't saying something or actively opposing the social order, misunderstands its nature. The very lack of dogma is a comment on contemporary society itself...its definition is subject to individual interpretation: it could be about the simple bliss of dancing; it could be about environmental awareness; it could be about race relations and class conflict...it could be about reasserting lost notions of community – all stories that say something about life in the nineties.”) [Collin 5-6 in Steins, E.]

Prvotní počátky fenoménu jsou více vyhraněné než česká freetekno současnost. Vazby na travellers a squatting se projevíly zlomově v pohledu na materiální statky a jejich vlastnictví. Zdůrazňování postmoderních–postmateriálních hodnot vede k ignorování cílů společensky uznávaných (bohatství, kariéra). „Je to právě nomádský způsob života, jenž travellery staví do jasné pozice vůči systému a je to právě a hlavně kočování, které systém vede k stejně jasné razantní odpovědi. Život v pohybu vždy amortizoval touhu hromadit a vlastnit. Platilo to tak u severoamerických Indiánů i kosmopolitních Romů, platí to dnes u travellerů. Když mám domov na kolečkách, nemohu si dovolit mít všechno a skromnost je pak zkušeností, jež je znovu a znovu životem nomáda potvrzována. Je ale odmítnutí statického způsobu života politickým postojem?“ [Kellyová, I.]

4.3.1 Freetekno a antiautoritářské ideologie

„Technaři opravdu nejsou anarchisté, ale nelze zapomínat, že vyšli z prostředí britské autonomní a punkové scény a jak u nás, tak v zahraničí jsou s ní alespoň zčásti spjati. Není jistě náhoda, že první český sound systém se zrodil na půdě dnes již zaniklého squatu Ladronka a že právě tento kmen několikrát formou benefičních party podpořil české anarchistické tiskoviny.“ [Rychetský, L. Podstata...]

Bylo by naivní představovat si DIY kulturu a freetekno samo o sobě výlučně jakožto ryze politický, či snad homogenní anarchistický proud. Není tomu tak, ale faktem zůstává, že tato subkultura skrze své vlastní projevy a resistenci vůči konzumnímu způsobu života, udržuje jisté myšlenky blízké těm antiautoritářským při životě a má je v určitém stupni stále za své.

Britský sound systém Exodus vznikl v červnu 1992. V budově opuštěného statku Haz Manor poskytovali jeho členové obydlí bezdomovcům a zřídili tam farmu své komunity. Jeden z členů Exodus se příznačně vymezuje ideologicky vůči dominantním společenským institucím takto: *„Nejsme revolucionáři, ale bojovníci za svobodu. Criminal Justice Act³² mluví o svobodě ve vydělávání peněz, o svobodě ve stavění dálnic, aniž by o tom lidi mohli rozhodovat, o svobodě tahat lidi do hospod a do klubů, místo do polí a do kostela. Proto je tak podporovaný konzervativní stranou. Zkrátka, bojí se rave scény, protože je to anarchistická scéna.“ [Saunders, N.]*

I když někteří ravers mluví o ideologii **anarchismu**, je tato často radikální pozice vyprovokována v reakci na represi, které se scéně dostalo od státních autorit. Podle základních znaků anarchistických a **autonomních** proudů naplňuje freetekno scéna v maximální míře autonomní specifika. Anarchistické ideály jsou ve scéně stále zastoupeny, ale momentálně spíš okrajově, i když jak uvádí Ivo z Cirkus Alien: *„Jasně, to je alternativa, která je mi nejbližší, a stále ji považuji za jedinou možnou alternativu pro svět, ve kterém žijeme.“ [Rychetský, L. Slavnost...]*

³² viz. kapitola 5 Případová studie Velká Británie

Tabulka č.2 Rozdíly v pojetí anarchie a autonomie

Anarchie	Autonomie
Svoboda je nedělitelná. Svoboda má prvořadě sociální rozměr. Svoboda je možná pouze pokud jsou odstraněny ekonomicko-politické podmínky objektivně způsobující útlak.	Svoboda je individuálním projektem. Lze být svobodný i v podmínkách ekonomicko-politického útlaku, např. prostřednictvím vhodně zvoleného životního stylu. Nezbytná je duchovní "revoluce mysli".
Stát v politické oblasti organizace a kapitalismus v ekonomické oblasti organizace společnosti jsou hlavními činiteli a podmínkami ekonomicko-politického útlaku.	Změna v oblasti ekonomické organizace společnosti je nepotřebná. Institut soukromého vlastnictví je legitimní. Nebezpečím je pouze příliš velká koncentrace moci provázející koncentraci majetku, např. v případě nadnárodních korporací.
Existence ekonomicko-politického útlaku je nelegitimní. Lidé mají právo ekonomicko-politický útlak odstranit. Odstranění útlaku bude znamenat přechod ke kvalitativně jinému způsobu politické organizace a ekonomické organizace společnosti. Půjde o společenskou revoluci.	Změna v oblasti politické organizace je v zásadě nemožná. Ekonomický útlak neexistuje. V případě teze o ekonomickém útlaku jde o politicko-filosofický relikt marxismu. Celospolečenské změny nelze dosáhnout. Možnou cestou teorie a praxe TAZ (dočasné autonomní zóny).
Lidé nepodporují, či netolerují ekonomicko-politický útlak proto, že by s ním souhlasili, ale proto, že jsou přesvědčeni, že změna není možná. Je třeba se na lidi obracet, vysvětlit jim příčiny útlaku a nabídnout způsob jeho odstranění a navrhnout alternativní model	Lidé podporují systém útlaku. Jde o jejich volbu a rozhodnutí. Alternativa může být realizována pouze jiným životním stylem a uvnitř TAZu.
Sociální revoluci nelze naplánovat, provedou ji lidé sami.	Revoluce je individuální záležitostí, jde o "revoluci (uvnitř) mysli".

Zdroj: Bastl, M. Anarchismus v České republice.

<http://www.sds.cz/docs/prectete/epubl/mba_avcr.htm> [citováno 22. 2. 2006]

Historicky je autonomismus spjat s italským **autonomním marxismem**, čili levicovou ideologií, později s **neomarxismem** a **anarchismem** 60.-70. let a konečně německým a holandským **squattingem**. V současné době je však chápán pravicově, soustředí se na individualitu, život bez daní, což odpovídá **federalismu** a **libertinismu**.³³

Autonomní postoj je dáván do protikladu ke kontrole a to z pohledu, který rozlišuje **materiální** a **postmateriální** motivace člověka. Motivace postmateriální je založena na orientaci k autonomii, kde chce být člověk akceptován takový, jakým se sám cítí. Tutéž šanci chce dopřát druhým a stejně tak enviromentálnímu prostředí. Naproti tomu promateriální postoje se orientují na kontrolu. Člověk, jenž upřednostňuje materiální a mocenské zajištění, chce, aby pod kontrolou bylo

³³ viz. <<http://en.wikipedia.org/wiki/Autonomy>> [citováno 27. 11. 2005]

maximum dění a nebrání se, aby v rámci takového uspořádání byl kontrolován také on sám. Obě orientace existují v každém člověku, ovšem v různé míře. Zatímco orientace na autonomii vede k jednání z vlastního popudu a k přejímání zodpovědnosti, dobrovolné podřízení se kontrole vyvolává přejímání motivace z vnějšku [viz. Keller J., Gál F., Frič P., 1996, str. 37].

Autonomní přístup v podání raverů staví svojí pozici na konceptu **TAZ** – **Temporary Autonomous Zones**, čili „Dočasných autonomních zón“. Mezi takové shromáždění patří street parties (protesty formou party), obsazování squatů, pořádání rave parties, karnevaly, karavanová městečka apod.

4.3.1.1 Koncept Temporary Autonomous Zones (TAZ)

Temporary Autonomous Zones jsou nejslavnější prací Hakima Beye. Popisuje v ní politickou taktiku vytváření dočasného prostoru, který uniká formálním strukturám kontroly. Bey využívá nejrůznější historické a filozofické příklady, které souhrnně vedou k závěru, že nejlepším způsobem nastolení **non-hierarchického systému** sociálních vztahů je koncentrace na současnost. TAZ jsou ve zkratce okupací prostor. Liší se ve velikosti a délce trvání, ale jsou spojeny stejným kritériem: dělat zábavu, dělat to ilegálně a zejména se všemi přáteli.

Typickým příkladem byly podle této teorie rave parties v 90. letech, které trvaly několik hodin a při nichž masivní sound systémy a ravers naplnili opuštěné skladištní haly. Žádné povolení nebylo potřeba, žádné daně se neplatily, jen stačilo informovat své přátele s datem konání party a vše mohlo začít [viz. Temporary...].

4.4 FREETEKNO Z POHLEDU VYBRANÝCH TEORIÍ

Předchozí kapitoly se pokusily zobrazit a přiblížit zásadní pojmy, hodnoty, struktury, organizaci, zdroje, ideologie, atd., které tvoří stavební kameny freetekna jako osobitého sociálního fenoménu s vyhraněným pohledem na realitu. Zmíněný nástin se často opíral o individuální interpretace samotných participantů freetekna, jež měly posloužit jako zdroje unikátních informací, které musí být součástí jakýchkoliv dalších účelových zobecnění.

Kapitoly, jež budou následovat, mají za svůj cíl převést uvedené atributy freetekna do již existujících teorií a vědeckých konstruktů. Více validní ukotvení freetekna v existujícím vědeckém rámci by mělo následně vést i k bližšímu porozumění freetekna jako dalšího pluralitního aktéra veřejné politiky při respektování jeho niterné povahy.

4.4.1 Freetekno jako součást neziskového sektoru

„Občanský sektor nabízí lidem možnost svobodně volit formy vlastní spoluúčasti na životě větších společenství, otevírá jim prostor pro seberealizaci v bezprostředních, neodcizených a neformalizovaných podobách sociálních kontaktů a spolupráce, a to jako protipól vnějškových, formálních forem lidského styku, které v životě soudobé společnosti zdaleka převažují.“ [Potůček: a kol., 1996 str. 51]

Z pohledu veřejné politiky shledáváme jako hlavní tři společenské regulátory tyto: **trh**, **stát** a **občanský sektor** (třetí sektor, neziskový, atp.). Občanský sektor, který je svým vymezením nejbližše sumě vztahů a struktur uvnitř subkultury freetekna, je definován „strukturálně-operacionální definicí“ dle Lestera Solomona a Helmuta Anheiera. Neziskový sektor se podle této definice skládá z organizací, které charakterizuje pět společných rysů. Podle nich jde o organizace, tzn. skupiny lidí, které jsou [viz. Frič, P.]:

- **institucionalizované**, tzn. nalézáme v nich alespoň zárodky formální organizovanosti,
- **soukromé**, tzn. institucionálně oddělené od státní správy,
- **neziskové**, tzn. nevracejí případný zisk ze své činnosti svým vlastníkům, členům či správcům,
- **samosprávné**, autonomní, tj. jsou schopné řídit svou vlastní činnost
- **dobrovolné**, tj. užívající v jisté rozumné míře dobrovolnou účast na svých činnostech, a to buď při výkonu vlastních činností organizace nebo při řízení jejich záležitostí.

Ačkoliv je freetekno spíše neformální sumou vztahů, charakteristiky definující neziskový sektor vystihují základní povahu freetekna velmi blízce. Minimální

formální organizovanost je patrná z existence základních komunitních společenstev – tzv. sound systémů. Pod společným názvem vystupují volná sdružení lidí pouze uvnitř komunity a na internetových stránkách svých sound systémů. Dalším znakem alespoň minimální formálnosti je tradice určitých setkání jako jsou každoroční technivaly (CzechTek, CzaroTek) nebo karnevaly v ulicích (DIY karneval³⁴). Alespoň v České republice není znám případ registrace sound systému jako občanského sdružení, či využití jiné právní formy pro neziskový sektor. K využívání právních úprav dochází teprve až ve chvíli, kdy by ohrožení kontrolními mechanismy státu dosáhlo takového stupně, že by byl ohrožen základní skupinový cíl, kvůli kterému se lidé v sound systémech sdružují – organizace technoparties. Z tohoto pragmatického důvodu využívají jednotlivci ze sound systémů právní úpravy pro živnostníky tak, aby legalizovali svoje bary během namátkových kontrol a nedošlo ke zbytečnému ohrožení například ze strany České obchodní inspekce, atp.

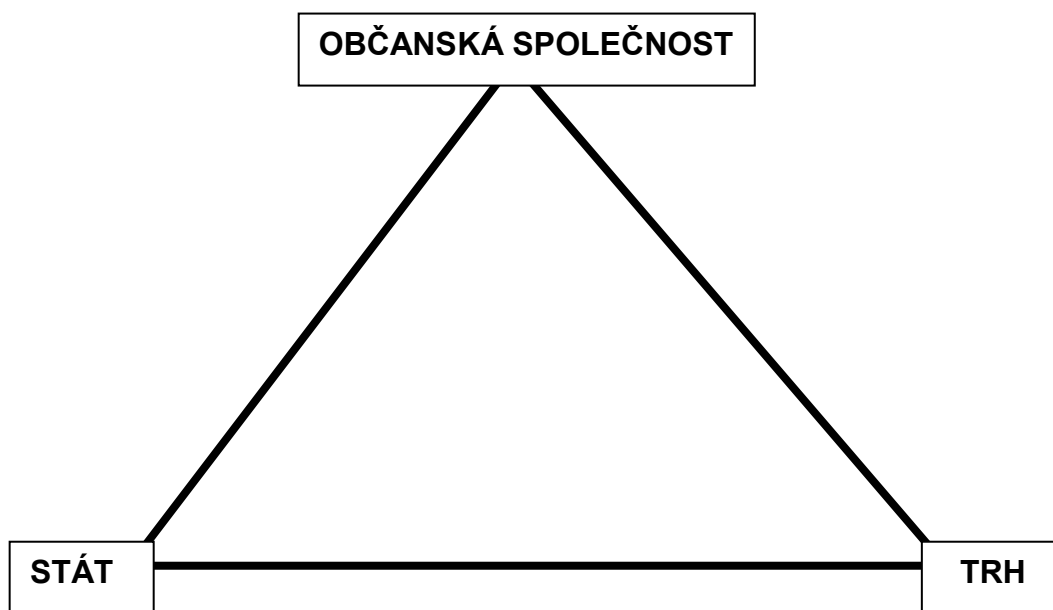
Profit neslouží podle logiky neziskového principu k finančnímu zisku, ale k užítku, kvůli kterému jsou lidé v sound systémech sdruženi. Tím pádem se využívá k pokrytí nákladů spojených jak s pořádáním parties, tak třeba kočováním – travellingem. Touha po autonomii, realizaci vlastních představ sdružování a nezávislosti na vnějších strukturách je prvořadým znakem této subkultury, nejinek dobrovolnost.

„Je to typ obohacování občanské společnosti, který by v dnešní době sobectví a cynismu měl být vítán.“ [Václav Havel o freeteknu in CzechTeK 2005, citováno 24. 3. 2006]

Shrneme-li to, je freetekno komunita relativně nezávislou samoorganizací uvnitř společnosti, která je tvořena sociálními interakcemi participujících lidí, a jejíž jednotlivé části (sound systémy) se dobrovolně zapojují do veřejné činnosti takovým způsobem, aby uspokojovaly individuální, skupinové, či veřejné zájmy a promítali tak svoje názory a hodnoty do činů.

³⁴ V Praze se konaly tři ročníky karnevalu DIY-freetekno subkultury a mimořádně i v září po CzechTeku 2005. Karneval je zároveň jakýsi společenský coming out této komunity.

Schéma č.1 Hlavní společenské regulátory

Zdroj: Potůček a kol., 2005, str. 87, upraveno - zjednodušeno

Schéma společenských regulátorů při aplikaci na ideologie, napoví opět něco málo o vztahu občanské společnosti (a jejích podčástech - freeteknu) a vazbě na tzv. antiautoritářské ideologie. Státní mechanismus jako jediný správný upřednostňuje autoritářské ideologie jako jsou bolševismus, národní socialismus, atd. Tržní samoregulaci „neviditelnou rukou“ preferuje liberalismus, neoliberalismus a jiné ekonomické směry. To co je dnes nazýváno občanskou společností odpovídá v krajní – čistě neformální variantě anarchismu.

Stát může ve vztahu k občanskému sektoru zaujmout v zásadě trojí postoj [viz. Potůček, M. a kol., 1996, str. 57]:

- bránit jeho vzniku, eliminovat jej, pokud již existuje nebo si jej podřídít
- stimulovat jeho rozvoj a uplatnění
- vůbec se o něj nezajímat

Vůči freeteknu v ČR se stát nejprve nevymezoval, jelikož ten se rozvíjel zdola, mimo hlavní dění a nebudil zásadní pozornost. Až teprve s nárůstem široké popularity free parties a problémů s tím spojených začal stát intervenovat.

V současnosti (rok 2006) se dají snahy státu zařadit do první kategorie, kdy se snaží scénu dostat pod svou kontrolu, pod hrozbou represe.

4.4.1.1 Teorie vzniku neziskového sektoru

Existují teorie, jež vznik neziskového sektoru vysvětlují co by rovnocenný doplněk trhu a státu, který se objevuje tam, kde ani jeden z těchto regulátorů nestačí. Jedná se o **teorie selhání trhu a státu**. Obě teorie staví na principu „rational choice“ a koncentrují svoji pozornost na otázku poskytování veřejných statků. Teorie selhání trhu předpokládá, že volný trh sám není schopen pro občany v žádoucí míře zabezpečit veřejné statky, tj. zboží a služby, které mají být obecně dostupné pro všechny občany. V některých případech tržní subjekty nemusí sledovat produkci veřejných statků dostatečně výnosnou aktivitou. To vede k jejich nedostatku a otevírání možností pro vznik a působení organizací na neziskové bázi. Selhání trhu ospravedlňuje podle klasické ekonomické teorie existenci státu, jenže i to má svá úskalí. Tam, kde existují významné rozdíly v názorech na to, které veřejné statky má stát zabezpečovat, a které ne, bude pro vládu velmi obtížné získat většinovou podporu pro svou veřejnou politiku, a proto bude značný počet nesaturevaných potřeb a žádostí o veřejné statky nadále přetrvávat. Je zřejmé, že k tomuto "selhání státu" bude častěji docházet v heterogenních společnostech složených z mnoha různých sociálních, náboženských, etnických a jiných skupin, než ve společnostech více homogenních [viz. Frič, P.].

Aktivita freetekno uspokojuje určité společenské potřeby, nejen kulturní a to s požadavkem absence zásahů státu a zároveň oproštění se od tržních tlaků jako je sponzoring atp. Únik zmíněným tlakům se snaží realizovat skrze vlastní „občanskou“ aktivitu, a to i za cenu zpochybňování nedotknutelnosti soukromého vlastnictví. Popularita, kterou postupně „zdola“ získala a zdůrazněme bez vlastní účelové mediální reklamní kampaně (o tu se postarala sama média), je jasným důkazem nedostatku něčeho, co oficiální společenské instituce (trh, stát) nejsou schopny nabídnout.

Kromě selhání trhu a státu se teorie zmiňují i o selhání neziskového sektoru, kdy je limitujícím faktorem především nedostatek zdrojů pro řešení rozsáhlejších

sociálních problémů. Tím můžeme v kontextu freetekna vnímat zajištění několikadenních technivalů, kde se shromáždí několik desítek tisíc lidí se vším (odpadky, nadstandardní zatížení lokality), co k takové koncentraci osob patří.

Přes selhání v poskytování veřejných statků trhem a státem, dostáváme se k dělení neziskových organizací podle jejich funkcí. **Servisní** organizace poskytují služby, **advokační** se zaměřují především na obhajobu práv a zájmů různých skupin lidí (nebo zájmů veřejných), snaží se ovlivňovat rozhodnutí veřejné správy a na podporu svých požadavků mobilizují širokou veřejnost. Při těchto aktivitách vstupují do interakce jak s představiteli veřejné správy, tak s politickými stranami a různými zájmovými skupinami. Dalšími, řekněme sekundárními funkcemi občanského sektoru, jsou **inovační**, **komunitní** a **demokratizační funkce** [viz. Frič, P. a Potůček, M., 2005].

Freetekno je primárně tzv. servisní „ne-organizací“, poskytuje zábavu, sociální prostor a tím i společenské vazby, spirituální vyžití atd. jak příznivcům tak přímým členům sound systémů. Do advokační pozice se dostává až v konfrontaci se státem, či spíše jeho represivním postupem. Inovační funkce souvisí s experimenty a zaváděním do té doby neověřených postupů, čímž se identifikují doposud latentní problémy. Stejně jako v případě freetekna komunity je prezentace nových idejí a postupů spojena s velkými riziky (kriminlizace hnutí, rostoucí sociální napětí). S růstem sociálního kapitálu, smyslem pro solidaritu a komunitu je naopak spojena komunitní a demokratizační funkce.

Při obhajobě práv české freetekno scény zaštitila protesty převážně technařů a odpůrců policejního zásahu proti CzechTeku 2005 skupina kolem iniciativy Policejní stát a několik dalších soukromých osob. Doposud freetekno komunita nevytvořila žádný subjekt, který by artikuloval setrvalé požadavky těchto lidí a utkával se ve veřejněpolitických arénách s posvěceným „technařským“ mandátem na advokacii zájmů. To se může změnit s vyhocením situace kolem připravovaných legislativních změn omezujících pořádání free parties obdobně jako se to stalo ve Francii, kde vzniklo sdružení Kolektiv sound systémů (Collective of sound systems) prosazující zájmy asi 160 sound systémů. S přihlédnutím ke kořenům freetekna a vazbě na antiautoritářské a liberální ideje je odpor proti proplétání se systémovými strukturami pochopitelnou tendencí.

4.4.2 Freetekno z pohledu teorií subkultur

Hodnoty se dnes mění rychleji než kdy předtím. Zatímco v minulosti člověk vyrůstající v určité společnosti mohl očekávat, že systém všeobecně přijímaných hodnot zůstane za jeho života nezměněn, dnes není (kromě izolovaných společenství) takový předpoklad myslitelný. V dohledné budoucnosti musíme počítat se stále rychlejšími změnami společenských hodnot, které jsou důsledkem především revolučního vědecko - technologického rozvoje. Většina předchozích společností spočívala na širokém základě sdílených ústředních hodnot. Trendy současného vývoje směřují naopak k rozmanitosti a nikoli ke stejnorodosti, čímž vzniká potřeba nových společenských institucí, mezi něž patří i subkultury [viz. Brychtová, P.].

Mladý člověk od poloviny dvacátého století snad nejtíživěji pociťoval nevyhovující stav mezilidské komunikace. Tato citlivost ke všem formám odcizení ve vzájemných vztazích patřila k nejtypičtějším rysům a byla jednou z podstatných příčin vzniku nejrozličnějších podob „náboženství mládeže“. Čím více se rozšiřovalo **existenciální vakuum**, tím silnější byla touha najít alespoň příslib jeho smysluplného naplnění, neboť bylo zřejmé, že nenasycenost emocionálních a duchovních potřeb vede k deprivaci. Otázka pospolitosti dominuje celému vývoji **netradiční religiozity** a často je motivem vstupu do nějaké formy subkultury právě toto hledání ztracené pospolitosti [viz. Hora 1995 in Brychtová, P., str. 41 – 42].

První zmínky o subkulturách se datují do konce první poloviny 20. stol., ale význam samotného označení se mění v závislosti na čase a místě. Vedle rutinního dělení definic subkultur podle **funkcionálního** (subkultura plní specifické funkce) nebo **substančního** významu (na subkulturu má spec. znaky – hodnoty, normy, atd.), nalezneme rovněž specifickou kategorii, svým popisem subkultury freetekno značně blízkou – **subkultury mládeže** [viz. Zajdánková, S., 2005].

Subkultura mládeže je „*typ subkultury vázaný na specifické způsoby chování mládeže, na její sklon k určitým hodnotovým preferencím, akceptování či zavrhování určitých norem, životní styl odrážející podmínky života. Subkulturu mládeže lze smysluplně vymezit a pochopit pouze ve srovnání s hodnotami, chováním a životním způsobem dospělých v jedné a téže společnosti. Většinou se předpokládá, že subkultura mládeže vzniká tam, kde se historicky a situačně zvýrazní odlišnosti životní filosofie a životního stylu mladých natolik, že se vytvoří specifický kulturní vzor chování.*“ [Velký sociologický slovník, 1996, str. 1248 in Zajdánková, S., 2005]

Pro subkultury mládeže je typické, že existují ve vztahu k hnutím mládeže, tedy životním filosofiím a stylům s výraznými rysy sociálního protestu, tzv. **kontrakultury**, hledání alternativního přístupu k životu.

Lužný vyčleňuje základní dimenze kontrakulturního protestu [Lužný, 1997, str. 149-150 in Zajdaková S., 2005]:

- „*V rovině kulturní je odmítnutí spojeno se zvýšenou interkulturní vnímavostí a otevřeností vůči vlivům jiných kultur. Základem této dimenze je kritika euroamerické civilizace založené na paradigmatu dominance.*
- *V rovině sociálně politické jde především o hledání alternativy vůči mocenským mechanismům dominantní společnosti, zejména politickému systému kapitalismu (např. anarchismus).*
- *V rovině individuální jde o obrodu individuálního Já a meziosobních vazeb, změnu životního stylu.*“

Podobně jsou kontrakultury definovány vůči tradičním náboženským a společenským institucím jako „**hnutí skeptické generace**“ (beat generation, hippies, punk, atp.). Tato spontánní moderní hnutí se netajila nedůvěrou vůči všem ideálům, vymezeným především generačně. Jejich společnými znaky jsou [viz. Brychtová, P., 2001, str. 42]:

- *Jednoznačný generační protest*
- *Odmítání oficiální kultury*
- *Směřování od individualismu ke kolektivním formám*
- *Směřování v té či oné formě ke spiritualitě*
- *Zesílený pocit solidarity a soucitu*
- *Hledání nových, vyšších prožitků i za pomoci drog*

Kopeck vnímá freetekno jako [Kopeck]: „*Alternativní subkulturu nezávislou na klasických kulturních a společenských schématech dokazující tak, že tato zdaleka nejsou jediná možná. Jsou to lidé nespokojeni s pozicí, která jim byla tržně-sociálním mechanismem přiřčena, demonstrující, že lze mnoho věcí dělat jinak. Nová silná vlna psychedelického zpochybňování tradičních hodnot. Lidé žijící a oslavující život způsobem, který je na rozdíl od jim vnucovaných prefabrikovaných zážitků skutečně uspokojuje. Tvůrčí síla a nadšení osvobozených myslí. Síla. Rave. Tekno.*“

4.4.3 Freetekno z pohledu teorií sociálních hnutí

Teoriím nových sociálních hnutí, které považovaly sociální hnutí jako svébytné společenské jednotky, předcházelo zjednodušující **paradigma epizodického modelu mobilizace**. Sociální hnutí bylo z tohoto pohledu považováno za krátkodobý jev, omezený pouze na dobu shromáždění zúčastněných osob na veřejném prostranství. Hlavní slovo v konstrukci epizodického modelu měly **psychologizující teorie**, jelikož se za hlavní proměnou mobilizace jevílo duševní rozpoložení lidí. Nebyly to tedy původně teorie sociálních hnutí, ale teorie davu, kolektivního jednání, masové společnosti, statusové inkonsistence a relativní deprivace, jež se mimo jiné zabíraly též sociálními hnutími [viz. Keller, J., Gál, F., Frič, P., 1996].

Teorie masové společnosti [viz. Keller, J., Gál, F., Frič, P., 1996] například poukazovala na to, že v moderní společnosti dochází k drastickému snížení kontaktů jednotlivců s jejich primárními skupinami. Lidé jsou atomizováni, neintegrují se do institucionálního sociálního prostředí a politického života. Mají pocity úzkosti a odcizení. Aby jim unikli, volí extrémní řešení a vytvářejí neformální kolektivy (sound systémy) protestující proti existujícímu společenskému pořádku (vytváření dočasných autonomních zón – viz. TAZ).

S ohledem na sumu empirických výzkumů, které přímo nepotvrzovaly předpoklady epizodického modelu sociálních hnutí, vznikají v důsledku masového výskytu tzv. nových sociálních hnutí v 60. letech 20. stol. **teorie nových sociálních hnutí**. V porovnání s epizodickým modelem připouštějí i participaci v hnutí na základě racionální kalkulace.

Historické odlišení mezi **novými sociálními hnutími** a **dělnickými** (tedy „starými“) **hnutími** nabízí několik významných postřehů týkajících se jednotlivých charakteristik, jež nám pomohou při pochopení freetekna jako specifického aktéra na poli veřejné politiky.

Tabulka č. 3 Rozdíly mezi dělnickými hnutími a novými sociálními hnutími

	dělnické hnutí	nová sociální hnutí
umístění	sféra institucionalizované politiky	občanská společnost
cíle	politická integrace/ ekonomická integrace	změny v hodnotách a životním stylu/ obrana občanské společnosti
organizace	formální/ hierarchická	Sítě/ nehierarchizování příznivci
způsob jednání	politická mobilizace	přímá akce/ kulturní inovace

Zdroj: Podle Scott 1990 in Znebežánek, 1997, str. 39

Obecně jsou nová sociální hnutí velmi rozmanitá, je přesnější hovořit o teoriích nových sociálních hnutí než o jedné teorii. Navzdory této zdánlivé neuchopitelnosti se Buechler pokusil identifikovat několik velmi obecných prvků a principů, pro které se již vžilo označení „**teorie nových sociálních hnutí**“. Odkazující tak na souhrn v tabulce uvedené výše, jsou jimi [Buechler in Znebežánek, 1997, str. 40]:

- *Symbolické jednání v prostoru občanské společnosti, které je opakem instrumentálního jednání státu a politické sféry (např. Cohen 1985, Melucci 1989).*
- *Orientace jednání aktérů hnutí na dosažení autonomie a sebeurčení v protikladu k jednání orientovanému na získání vlivu a moci (např. Habermas 1987, Rucht 1988).*
- *Dominance postmateriálních hodnot v jednání hnutí nad hodnotami přisuzovanými materiálním zdrojům (např. Ingelhart 1990, Dalton – Kuechler – Bürklin 1990).*
- *Sociální konstruování kolektivních identit a identifikace skupinových zájmů snižující význam role objektivní struktury při jejich vzniku (např. Klandermans 1994, Melucci 1989).*
- *Sociálně konstruovaná nespokojenost a ideologie nededukovatelná ze strukturálního postavení aktérů (např. Klandermans 1992).*
- *Široké spektrum latentních a dočasných neformálních sítí tvořících hnutí, odsunující formální organizace do role sekundárního faktoru (např. Melucci 1989).*

Dalším pokusem o zobecnění nových sociálních hnutí vede k Dianiho čtyřem základním dimenzím nových sociálních hnutí:

- *síť neformálních interakcí*
- *sdílená přesvědčení a solidarita*
- *kolektivní jednání týkající se konfliktních problémů*
- *jednání, které primárně stojí mimo institucionální sféru a rutinní procedury života*

Celkově shrnuto v definici sociálního hnutí jako, „... *sítě neformálních interakcí mezi pluralitou individuů, skupin nebo organizací*“. [Diani, 1992, in Znebežánek, 1997, str. 29]

Jak již bylo uvedeno, nová sociální hnutí jsou velmi rozmanitými subjekty, na něž se vztahují pouze velmi obecné souhrnné definice. Přesto existuje několik vyhraněných teorií, které budou v následujících odstavcích uvedeny s důrazem na shodné znaky s freeteknem jako sociálním hnutím.

Ideologie nových sociálních hnutí je útokem proti orientaci na bohatství a materiální blahobytu a zároveň zdůrazněním významu kultury a kvality života. Realita pozdního kapitalismu proti sobě staví podle Habermase dva světy: **systém** koordinovaný skrze stát a trh versus **životní svět**, což je substrát vidění světa a sociálního jednání stojící za zády každého účastníka komunikace. Systém charakterizovaný účelovou racionální orientací proniká hlouběji na území životního světa, což Habermas nazývá **kolonizací životního světa**. Kolonizovaná společnost tak ztrácí tvorbu kulturních významů, protože nové kulturní konfigurace nemohou být ani koupeny skrze trh, ani vynuceny autoritami státu. Tento konfliktní potenciál je reprezentován „...*obranou a rekonstrukcí ohrožených způsobů života*.“ [viz. Habermas 1976, 1987 in Znebežánek, 1997, str. 39, 56]

Ve stejně kritickém duchu jako Habermas spatřuje Touraine [viz. Keller, 2004, str. 23 – 26] v **abstraktním systému** jako nástroji kontroly a dohledu zdroj utlačování a omezení autonomie. Oproti Giddensovi vidí skryto násilí za řádem, represi za konsensem, iracionalitu v modernizaci nebo soukromý zájem uvnitř obecných principů. Podle jeho vize systému má být člověk redukován na „**pouhý**

lidský zdroj“ a takto sloužit s ostatními lidmi pouze vyšší výkonnosti systému, což údajně slouží oběma stranám, tedy systému i jeho členům. Systém dodává člověku pouze takovou individuální svobodu, která je pro systém nejprospěšnější a to se projevuje svárem mezi **racionalizací** prováděnou ve jménu prosperity celku a **subjektivizací**, tedy obranou hodnot, jež jsou z hlediska těchto cílů vysloveně neužitečné. A zde je podle Touraina zdroj konfliktu mezi systémem a aktérem, který je pro moderní společnost charakteristický.

Při aplikaci těchto dvou podobných výkladů do kontextu freetekna můžeme spatřovat snahu uskutečňovat parties s motivací absence zásahů trhu a státu i za cenu možné kriminalizace účastníků právě jako obranu životního světa před odcizeným světem systému, který účelově zaměňuje opravdovou kulturní reprodukci zájmem vlastní sebereprodukce. Neslučitelnost systému a životního světa je dána hodnotově.

Teorie kolektivní identity vystihuje freetekno jako hnutí velmi výstižně, protože svůj koncept staví na pocitu sdílené kolektivní identity svých členů a ne na boji o moc. Na druhou stranu teorie kolektivní identity uznává, že čím je zřetelnější a více sdílená kolektivní identita členů hnutí, tím lépe je hnutí schopné mobilizovat své přívržence a hájit své zájmy [viz. Melucci, 1988, Touraine 1988 in Frič].

Při porovnání s teoriemi selhání trhu a státu, je potřeba sdílené kolektivní identity často relativně nezávislá na těchto společenských institucích, mnohdy je namířena přímo proti jejich působení. Příznačně pro freetekno, jsou neziskové subjekty (tedy i např. sound systémy) zakládány jako sociální prostory osvobozené od byrokratických, odcizených struktur státu a od nenasytných zájmů trhu. Z těchto důvodů je teorie kolektivní identity vhodná pro uchopení neziskovek se subkulturním nebo kontrakulturním charakterem a tedy i freetekna [viz. Potůček a kol., 2005, str. 167].

Převládající kontrolní orientace promateriálních moderních společností přivádí svoje členy častěji a častěji do situací, kdy musejí jednat způsobem, s nímž se sami neidentifikují. Právě to může být důvod, proč se lidé snaží ve chvílích volna, alespoň na určitou dobu identifikovat s postoji a aktivitami, které jsou jim vnitřně blízké. Vytváření vlastní identity založené na preferovaném přesvědčení tak pro členy získává silný hodnotový náboj [viz. Keller, Gál, Frič, 1996, str. 35]. Jakékoliv

ohrožení potom může vyvolat velice emotivní odezvu. Vzpomeňme si na agresivní odezvu některých technařů během policejního zásahu proti technivalu CzechTek 2005³⁵.

Ačkoliv se mnohá nová sociální hnutí (včetně freetekna) ztotožnila s motivací programové nespolupráce s autoritami, jež se z pragmatického pohledu může jevit jako romantická reakce bez hmatatelných výsledků, nelze jejich aktivitám upírat reálný efekt právě v neuchopitelné rovině. Vnášením různých postmateriálních témat do veřejné diskuze napomáhají odhalovat nežádoucí mechanismy společenské praxe (např. poukazování na xenofobní společenské stereotypy, těžkopádnost a disfunkčnost byrokratických mechanismů, nákladnost byrokratických řešení atp.) a tím přispívají k demokratizaci společnosti, což dokresluje výrok Václava Bělohradského [in Bělohradský, V.]: *„Moderní průmyslová společnost buduje svůj sebeobraz dvěma způsoby - jeden nazvěme apologetický, druhý antiapologetický. Apologeti průmyslové modernosti ji definují jako „uskutečňování“ univerzálně platného cíle, kterým je růst individuálních svobod, lidských práv, konzumně definovaného blahobytu a tržně využitelného vědeckého poznání. Antiapologetická definice odhaluje rozpory skryté za tím růstem, nadvládu mechanismů, jako je byrokracie, trh, manažerská logika, které jej proměňují v „samopohyb“, v němž lidé o ničem nerozhodují a kterému neumějí dát smysl - jak například uplatnit občanská práva proti moci byrokracie, právo na svůj podíl na darech Země proti nadnárodním korporacím, které si Zemi v celku přivlastňují?“*

³⁵ viz kapitola 8.3 Případová studie CzechTek 2005

5 PŘÍPADOVÁ STUDIE VELKÁ BRITÁNIE

Historie a vývoj freetekna ve Velké Británii je pro scénu celkově zásadní, vzhledem k tomu, že se na britských ostrovech uskutečnily první free parties, ale hlavně zde došlo k propojení s dalšími subkulturami (hippies, travellers, punk, squatting), jejichž přimíšením získala free scéna svůj **subverzní charakter** jako součást vlastní identity. Důležitým legislativním precedentem je rovněž způsob, jakým se britské autority s freeteknem v polovině 90. let vypořádaly.

5.1 RANNÉ POČÁTKY

Existuje mnoho teorií vysvětlujících proč se VB zbláznila do „raveování“ koncem 80. let. Stalo se tak v období obecného **konzumu** a **individualismu**. Margaret Thatcherová veřejně zdůrazňovala, aby se každý staral především sám o sebe (podle slavné fráze „*Není nic jako společnost*“). Britská rave scéna vznikala jako reakce na stav společnosti a pod vlivem anglických DJ's, kteří se právě vrátili z Ibisy, kde poznali extázi a „rave“. Na místo peněz a moci, „rave“ volal po empatii, intimnosti, spiritualitě a užívání si ztráty sebe sama uvnitř davu.³⁶

Výraz „*svobodná party*“ (freedom to party) nebyla ničím novým, stačí se podívat zpět do 60. a 70. let ve Velké Británii, když se konaly festivaly v Glastonbury, Stonehenge a široká škála dalších ostrovních „*anti-establišmentové zábavy*“ (anti-establishment entertainment). Britské hnutí za svobodnou party (free party), které se objevilo v půlce 80.let, se stalo subkulturním synonymem jak svobody projevu, tak progresivního hudebního vývoje.³⁷

Ethos free party v Británii propojil dohromady punkovou anarchii, hippízácké komunitní ideály a progresivní pohled na hudbu. Někteří zmíní i drogu extázi jako katalyzátor, který zrychlil růst scény do silného hnutí.

Zatímco se některé skupiny raverů projeví jako ty, které se snaží vydělat na popularitě „*polykání tablet*“ (popping pills) a tančení v klubech, hlavní vzestup kulturního fenoménu rave se přesunul k pořádání free parties sound systémy, které

³⁶ viz. <http://www.partyvibe.com/articles/uk_rave_clampdown_2002.htm> [citováno 23. 1. 2005]

³⁷ tamtéž

postupem času vytvořily globální síť určenou právě zpětně tvůrcům těchto parties inspirovaných hudební novostí a masového sjednocení různých „kmenů“. Vzniklo „*multikulturální spojení*“ (multicultural melting pot) tančících lidí na stejný beat, držících se dobře známého akronymu PLUR: Peace, Love, Unity, Respect. Společně s volným vstupným, byl ethos free parties založen na svobodě osobního projevu – někdy velmi nepochopeným uvnitř ztuhlých hranic hlavního společenského proudu. Na perifériích Londýna byly pro pořádání parties často *obsazovány* (squatted) velké opuštěné skladištní haly. Tím se předcházelo možným zásahům a přerušení ze strany policie, jelikož se využívalo dostupné legislativy ke squattingu [viz. A Brief History...].

5.2 VZESTUP A ŠTĚPENÍ TANEČNÍ SCÉNY

Sound systém Spiral Tribe stál za masivním rozšířením freetekna na počátku 90. let a to také díky mantře obsažené na svých nahrávkách: „*svobodná party, svobodní lidé, svobodná budoucnost*“ („*free party, free people, free future*“). V době kdy tato parta mohla dosáhnout největší veřejné pozornosti a uznání svých free party aktivit, byli Spiral Tribe zahaleni v mystérii (stejně tak jako jsou dodneška).

Spiral Tribe jsou různorodý kolektiv hudebníků, rapperů, DJ's a cyberpunků, kteří vyjeli kolem země v konvoji nákladních aut za účelem pořádání free parties. Ztotožnili se s prapůvodním, všeobjímajícím symbolem spirály – symbolem reprezentujícím rozmanitost přírody a její neustálou proměnlivost. „*Všechno je to spirála. Je těžké vystopovat náš začátek, ale dá se říct, že zlom nastal v okamžiku, kdy jsme vzali naši zvukovou aparaturu, se kterou jsme doposud hráli jen v Londýně po různých skladištích a rozjeli se ven, na festival. Nešlo tu o žádný vědomý záměr. Rozhodnutí u nás nikdy neměla moc místa. Každý moment má ale nekonečný dopad,*“ prohlásil kdysi Mark, centrální postava Spiral Tribe [New Age travellers – Návrat...].

Díky Spiral Tribe získala freetekno scéna další symbol svojí identity, číslici **23**. Kolem magického čísla 23 koluje mnoho legend ohledně smyslu, který představuje. Číslice 23 je hojně užívaná členy freetekno komunity, přesto je její význam tabuizován z jednoho prostého důvodu, málo kdo význam čísla 23 exaktně zná.

Důvod užívání 23 je však mnohem jednodušší, protože 23 svého času znamenala pouze počet členů sound systému Spiral Tribe [viz. Aztec].

S politikou „*žádných dveří*“ (no door policy), pořádali Spiral Tribe parties, aby vytvořili a maximalizovali svobodný sociální prostor. Dávali tak vzniknout místu pro kontakt všech lidí, všech kmenů. Aktivním odporem proti pravicovému režimu postaveného na násilí, soukromém vlastnictví země a profitu, propojili Spiral Tribe svoje umělecké a hudební myšlenky s neúprosnou kampaní, která na několik chvil vrátila kus země zpět do říše společně sdílených zážitků [viz. A Brief History...].

Spiral Tribe byli pouze jedním kouskem chaotické skládky. Ve stejnou dobu Nottinghamský DIY kolektiv pořádal mohutné venkovní party v okolí Nottinghamu a Derbyshire. Se svou „politikou“ hraní house music nabídli rozdílný úhel pohledu, pokud je porovnáme s militantním techno postojem Spiral Tribe. Dalšími pionýry té doby byli londýnští Badlam a Liberator, lutonští Exodus a skotští Desert Storm. Desert Storm vytvořili ohniska vzdoru v Glasgow, Manchesteru a Nottinghamu. Sami získali uznání v undergroundových vodách, když jeli poskytovat pomoc válce zasaženým lidem v Bosně. Kolektiv Exodus zformovaný v Lutonu v roce 1992 ucelil komunitní ethos scény nejenom pořádáním masivních free parties, ale také rozběhnutím sociálních aktivit v jejich působišti na bázi squattingu. Jednalo se o útulek pro bezdomovce nebo o projekty komunitního farmaření [viz. A Brief History...].

5.3 CRIMINAL JUSTICE ACT A JEHO DOPAD NA SCÉNU

„Během léta roku 1992 se z tradičních hippie-festivalů stalo centrum rave music. Mnoho tradičních "travellers" pohlíží na "ravers" tak trochu podezřavě. Nesnášejí hluk a často je jim proti srsti i nová, na drogy zaměřená kultura. Převážná většina je ale zděšena pozorností médií, kterou s sebou ravers přinesli. Roku 1992 festivaly nabyly doposud nebyvalých rozměrů - a to vše jen díky novému přílivu ravers.“
[New Age travellers – Návrat...]

V květnu 1992 se odehrál týdenní free festival v **Castlemortonu**³⁸ ve Worcestershiru, jenž se stal zlomovým pro historii hnutí free parties. Zpětně byl poprvé označen jako **teknival** a v jeho průběhu se přes 25 tisíc lidí bavilo na úpatí pohoří Malvern Hills, což se také objevilo v hlavních titulcích zpráv, a tím se celá subkultura freetekno vryla do povědomí populace. Důsledek tak masivního ilegálního setkání na sebe nedal dlouho čekat a politické špičky začaly vymýšlet způsob jak takovým setkáním zabránit. Výsledkem bylo omezení práva na shromažďování, jež získalo podobu legislativního biče - **Criminal Justice Act (CJA)**. Tento zákon byl formálně přijat v roce 1994.

Implementace CJA se projevila u britské rave scény zásadně trojím způsobem:

- Přesunutí části parties do klubů a jiných legálně ošetřených míst.
- Část scény se uzavřela hlouběji underground.
- Exodus části scény na území kontinentální Evropy.
- Radikalizací části scény, zakládání nejrůznějších skupin na bázi nevládních organizací (Advance Party, United Systems, atd.)

Po implementaci CJA se kultura sound systémů rozšířila na kontinent, kde už tou dobou vznikaly první sound systémy. Na Ostrovech se scéna ponořila hlouběji „underground“, protože represivní politika policie v duchu „nulové tolerance“ učinila pořádání free parties o poznání složitějším. V důsledku toho se řada sound systémů přesunula do klubů, čímž se dostaly zpět mezi mainstream a v jejich případě bylo označení „raver“ nahrazeno „clubber“ (v doslovném překladu „klubař“). Festivaly jako Glastonbury – pilíř britské kontrakultury a významný mezník ve vývoji scény free parties – byly udusány intervencí médií a korporativních entit. Pozornost se začínala odvracet od hudby, kluby ve městě se staly semeništěm vandalismu a krádeží. V Londýně byla klubová scéna zahalena temnotou v podobě drogových gangů, násilí, „černých pasažérů“ (vybírajících vstupné pouze pro svůj osobní zisk) a tím pádem šlo vše proti ethosu, na kterém taneční scéna vznikla (jednota, respekt, svobodný přístup). Scéna, definovaná na ničení stereotypů omezujících lidskou přirozenost, zabředla do snobství a elitářství.

³⁸ viz. příloha č. 1 Letecký snímek, free festival v Catlemortonu, Velká Británie, 1992

CJA a spíše anti-CJA kampaň, rozdělila hnutí na klubovou a raveovou scénu (později freetekno), ale také zároveň semknula ty, kteří se cítili být novým zákonem ohroženi. Tisíce lidí, kteří pouze chtěli brát extázi a tančit celou noc, se stali přes noc státem stíháni stejně jako ti nejtěžší kriminálníci a tato zkušenost je zpolitizovala [viz. Nutter, A].

Scéna, která by byla jednoduše jenom o tančení už byla ta tam. Část scény se vyhranila a přijala radikální politickou agendu. Například skrze organizaci **Reclaim The Streets**³⁹ došlo k ideovému propojení radikálně enviromentalistického smýšlení se scénou rave. Díky taktice street parties došlo k vytvoření alternativního veřejného fóra pro vyjádření anti-establišmentového citění, jakkoliv matného a nesoustředěného. „*Je to daleko víc než jen neustálé chození za hudbou*“ („*It's a lot more than just going along and playing music*“), vysvětluje Kerry, další klíčová postava Desert Storm a dodává: „*CJA nás dotlačil z polí na ulice. Řekli, že nesmíme mít už nikdy parties, ale my jsme zpátky.*“ („*The CJA pushed us out of the fields and onto the streets. They said we couldn't have parties any more, but we've come back.*“) [Renegade sound system]

V současné době stále existuje silná globální síť kolektivů - sound systémů. Tvoří ji lidé, kteří víkend co víkend porušují zákon a odporují tak hladové mašinérii taneční hudby hudebního průmyslu. S úpadkem 90.let se mnoho skupin a jednotlivých umělců vydalo za úspěchem v komerčních hudebních kruzích. Další klíčoví stoupenci revoluce free party pokračují v započatém úsilí a vyhýbají se zjednodušující komodifikaci hudby s kulturou a tak zůstávají hluboko underground. Ilegální parties probíhají v menším měřítku v Británii dodnes [viz. A Brief History...].

³⁹ Protestní taktiky Reclaim The Streets jsou namířeny proti automobilismu jako dominantě kapitalismu. Demonstrace jejich požadavků je reprezentovaná skrze uskutečňování street parties konaných přímo v ulicích, čímž dochází k bloádě průjezdu dopravy, dochází k navrácení ulic lidem. Česká pobočka Reclaim The Streets se proto pojmenovala podle volného překladu „Ulice lidem“.

5.5 BRITSKÉ PŘÍSTUPY AUTORIT K OTÁZCE RAVE PARTIES

Freetekno je díky vazbám na hudbu, travelling a psychedelické drogy pokračovatelem alternativní kultury šedesátých let, proto stojí za zmínku sledovat přístup autorit vůči historicky spjatým sociálním skupinám.

Se vznikem **hippies** v 60. letech se začaly především ve Velké Británii a USA vytvářet komunity, mnohdy travellerské, nebo na bázi squattingu, ve smyslu obsazování dlouhodobě nevyužívaných objektů, či území. Oficiální autority se k těmto formám životního stylu, které se nutně nedržely zákonné linie, snažily přistupovat buď přezíravě, ale postupem času i represivně, zvláště pokud se jednalo velké shromáždění lidí jako byly obří festivaly. Nomádský životní styl získal na širší oblibě až skrze propojení s taneční scénou. S nárůstem lidí holdujících travellingu se zpřísnila i legislativa namířená proti nim. Pro účinnější potírání podobných setkání vznikl v roce 1986 i „**Public Order Act**“, který definoval přestupky týkající se výtržností a násilí na veřejnosti a byl používán nejčastěji v souvislosti s protivládními protesty. Pomalu o tři roky později vznikl policejní úřad „**Pay Party Unit**“, který měl za úkol monitorovat a sbírat data o lidech kolem ilegálních tanečních parties. Ke konci osmdesátých let docházelo ke zpřísnování již stávajících sankcí, jako byla směrnice „**The Bright Bill**“.

Během dekády předcházející vichřici jménem Spiral Tribe, která se přehnala v 90. letech přes Velkou Británii, docházelo k potlačování volných setkání, protestů a nomádského životního stylu [viz. Brief History...]:

- 1981.: Mírový konvoj u základně americké armády⁴⁰ v Greenham Common byl napaden ze strany vojáků.
- 1984: Poslední free festival ve Stonehenge byl přerušen policií
- 1984: Nostle Priory blízko Leedsu. Násilnosti proti Mírovému konvoji (Peace Convoy) se stupňovaly.
- 1984-1985: Stávka horníků. Policie použila bezprecedentní násilí a zadržela přes 11000 lidí.
- 1985 Únor: Rainbow Fields Village protestní tábor na Molesworthské americké vojenské základně. Během násilného odsunutí bylo nasazeno přes 2000 vojáků a policistů.
- 1985: Bitva u Beanfield. 140 vozů bylo rozbito a muži, ženy a děti byli opakovaně atakováni tisíci policistů v operaci „Svítání“ (Operation daybreak).⁴¹

⁴⁰ Peace Convoy – Mírový konvoj, byl typ protestu formou pořádání festivalů v blízkosti vojenských základen.

- 1986, červen: Stoney Cross, autority odstartovali masivní útok proti travellerům, zabavili jejich vozy a snažili se vzít (neúspěšně) asi 47 dětí od jejich rodičů.
- 1989: Superintendent Ken Tappenden, který se proslavil potlačením stávkových horníků, začal shromažďovat databázi lidí vyskytujících se a pořádajících ilegálních parties. Úřad, jehož šéfem se stal právě Ken Tappenden dostal název „Pay Party Unit“.
- 1990, Březen: The Poll Tax Riot (protesty proti zavedení povinné daně pro všechny bez rozdílu)
- 1990: Uvedení zákona „The Bright Bill“, který zvýšil pokuty za pořádání parties bez povolení z 2000 liber na 20000 Liber a 6 měsíců ve vězení.
- 1993: Pochod proti CJA, 60 000 účastníků, skončil pouličními střety s policií. [viz. Nutter, A.]

5.5.1 Criminal Justice Act (CJA)

Mark (Spiral Tribe sound system) [Aztec]: „Udržovali jsme všechno ilegální, protože jediné mimo zákon se odehrává reálný život.“ (*"We keep everything illegal because it's only outside the law that there is any real life to be had."*)

„Společnosti potřebuje více odsuzovat a méně chápat. Kočovníci nové doby? Ne v této době! A ani žádné jiné!“ (*"Society needs to condemn a little more and understand a little less. New age travellers? Not in this age! Not in any age!"*) - John Major, 1992.⁴²

S gradující popularitou rave parties v 90. letech došlo v roce 1992 k masivní účasti na 8 denním free festivalu v Castlemortonu, kde bylo přítomno přes 20 000 lidí. Titulky novin mluvily o spálené zemi, zfetovaných prasatech, podobně jako v České republice v roce 2000, kdy si CzechTek získal poprvé velkou mediální pozornost. Po free festivalu v Castlemortonu bylo třináct členů Spiral Tribe zatčeno. Nakonec byli propuštěni na podmínku, byla jim však zabavena všechna auta včetně zvukové aparatury a světel [viz. Šebek, F.].

Konzervativní vláda pod vedením Johna Majora na sebe s opatřením nenechala dlouho čekat a v roce 1994 uvedla v platnost **Criminal Justice Act**. Ten měl zamezit pořádání ilegálních parties a festivalů, což se mu do jisté míry podařilo, ovšem za cenu zvýšení pravomocí policie a obecného zkrácení práva na svobodné

⁴¹ viz. příloha č. 2 Fotografie, Bitva na fazolovém poli (Beanfield battle), Velká Británie, nedaleko Stonehenge, 1985

⁴² <http://www.partyvibe.com/articles/uk_rave_clampdown_2002.htm> [citováno 23. 1. 2005]

shromažďování, čímž se tento zákon dotkl všech lidí, nejenom ravers [viz. Implications...].

S přijímáním zákona nebyly spokojeny organizace bojující za lidská práva, protože tato norma nestavěla mimo zákon pouze free parties s moderní, zesílenou hudbou „repetitivního beatu“, ale brala práva všem travellerům, squatterům, environmentalistům a dalším. Díky článkům **63-65** získala policie oprávnění rozpustit menší shromáždění osob, u nichž má podezření, že připravují nebo očekávají rave.

CJA zavádí nově širokou škálu přestupků nazvaných „zakázaná shromáždění“ (trespassory assemblies), což dovoluje policii zakazovat shromáždění jak na veřejných tak soukromých pozemcích, u kterých „důvodně předpokládají“ (reasonable believe), že mohou způsobit závažné porušení zákona. Následně může policie zadržet lidi, u nichž předpokládá záměr protizákoných aktivit za „zamýšlené porušování zákona“ (aggravated trespass) [viz. The criminal injustice act...].

Vláda si od zákona slibovala opatření, která měla primárně předcházet akcím ravers okupujících zpravidla prázdné prostory během celonočních parties a také sabotážím lovů ze strany bojovníků za zvířecí práva, kteří se snaží narušit v Británii tradiční zábavu aristokracie - lov lišek. Ve skutečnosti může být CJA použit proti nejružnějším nenásilným protestům, včetně demonstrací odborů, blokádám silnic, nebo protijaderným demonstracím. „*V podstatě, to kriminalizuje většinu forem legitimního disentu*“, prohlásil Adrew Puddephat, generální tajemník Svobody (britská nevládní organizace), lobby za občanská práva [viz. Implications...].

Během 80. let vláda Margaret Thatcherové použila podobné zákony k potlačení mohutné stávky horníků pomocí zátaras a zatčení odborových vůdců. Soud později rozhodl, že vláda jednala nezákonně. Ale nyní může policie zastavit a zkontrolovat osoby a vozy, u nichž pouze důvodně předpokládá porušení zákona [viz. Brief History...].

CJA má nejzásadnější důsledky pro tyto skupiny lidí:

- Travelleri
- Raveři
- Squatterři
- Enviromentální aktivisté

Omezení shromažďování a protestů bylo zasaženými sociálními skupinami vnímáno jako součást útoku proti **všem formám kontrakultury** – proti každému, kdo vzdoruje roli spořádaného člena společnosti trávícího většinu času v práci („anyone who bucks the nine-to-five role“). Kritici rovněž tvrdí, že CJA je rovnocenné „*kulturním čistkám*“ (cultural cleansing). Pravděpodobně těmi nejvíce postiženými skupinami jsou Rómové a New age travellers, kteří se potulují zemí v dodávkách a autobusech. CJA ruší zákon o stanovištích pro karavany (Caravan Sites Act) z roku 1968, který ukládal samosprávám vytvořit místa a podmínky pro karavany Rómů a keltských řemeslníků (Celtic tinkers). Nyní může policie vykázat jakékoliv shromáždění o 6 a více vozidlech z daného území a zadržet majitele pozemku, pokud si na porušení zákona sám nebude stěžovat. Police má rovněž oprávnění zabavit vozidla travellerů [Implications...].

Stevidge z nevládní organizace Freedom Network srovnává CJA se zákony **Enclosure Acts** z roku 1760, které nutily rolníky opustit veřejné pozemky, kde farmařili po několik století, protože jejich užívání bylo dáno tradicí a ne oficiálním dokumentem. „*Od chvíle kdy vešel CJA v platnost, stalo se nelegální být kdekoliv, kde nejste majitelem nebo nájemcem – a to i když máte i povolení tam být.*“ [viz. The criminal injustic act...]

V době silících protestů proti implementaci CJA se na stranu odpůrců postavili i představitelé z řad hudebního show-bussinesu. „*Toriovci⁴³ přivedli ekonomiku země do vážných problémů a proto se snaží tuto situaci řešit vytvořením společného nepřitele. Proto se zaměřují na trevellery, squattery a ravery – na lidi reprezentující alternativní životní styl*“, prohlásil v té době Mark Chadwick, vedoucí zpěvák

⁴³ Označení novodobé konzervativní strany ve Velké Británii (nejznámější exponenti posledních dvou dekad jsou M. Thatcherová, J. Major).

Levellers, rockové skupiny, která si vzala název od rebelů ze 17. století, jež obhajovali zákaz soukromého vlastnictví ve Velké Británii [viz. The criminal injustice act...].

Ani policejní mluvčí nebyli nadšení z role, která byla policii přiřčena zákonem CJA. Mike Bennett, předseda Metropolitní policejní federace (Metropolitan Police Federation) to okomentoval slovy [Implications...]: „*Předpokládám, že policie má násilně vystěhovávat z území a zabraňovat v jeho užívání, i když toto území zůstane prázdné a lidé se oprávněně ptají zda to bylo nutné? Vidím to jako problém vytváření kriminálníků z lidí, kteří jsou stíháni za to, že se snaží vrátit svůj život zpět do rovnováhy, z lidí, kteří byli označeni jako přebyteční, ti kteří „squatují“ prázdné objekty s pozemky, kdo platí za plyn, elektřinu a vodu – dokud nepřijde policista a nevystěhuje je. To není důvod proč jsem se přidal k policii a stejně tak si to myslím o dalších policistech.*“

David Wilmot, velitel policejní stanice v Greater Manchesteru, uvedl (mluví za Asociaci vedoucích policejních důstojníků – Association of Chief Police Officers) [Implications...]: „*Zákon není jasnou odpovědí na daný problém. Cítím, že jediné čeho může dosáhnout je zvýšení frekvence problému. Jediné čeho zákon dosáhne, je virtuální kriminalizace každého kdo má travelling jako životní styl a žije v karavaně.*“

Konkrétní důsledky CJA pro pořádání free parties vypadají následovně. Britská policie může nařídít účastníkům, aby pozemek opustili, pokud policie usoudí, že: připravují rave, čekají, až rave začne, a pokud je shromážděno 10 nebo více lidí, tak proti nim mohou zasáhnout. Pokud někdo neuposlechne příkazů policie či se vrátí během nadcházejícího týdne na daný pozemek, dopouští se v obou případech trestného činu, přičemž trestem je tříměsíční vězení nebo pokuta 2500 Liber, případně obojí. Zákon umožňuje každému uniformovanému policistovi, který dospěje k názoru, že určitá osoba jde či jede na rave, jí v tom do vzdálenosti 8 km od místa konání zabránit a donutit je, aby opustili tuto oblast. Pokud osoba policistu neuposlechne, zaplatí pokutu 1000 liber [viz. Czechtek a objektivita].

CJA umožňuje zákonné odebrání "intimních a neintimních" vzorků (jako vlasy, sliny, kůže, pubické ochlupení, chlupy, krev, moc, sperma - v případě nespolupráce

může být použita "*přiměřená síla*") od kohokoliv obviněného z přečinu podléhajícího povinnosti evidence (některé z těchto jsou relativně malé přečiny a v tom případě nejsou potřeba vzorky). Tyto vzorky budou uloženy v národní DNA databázi [viz. The Criminal Justice...].

Rok po implementaci CJA do právního systému Velké Británie byl publikován přehled, který identifikoval zastoupení různých sociálních skupin, které se do té doby dostaly do střetu s touto normou. V nejčastějších případech se do konfliktu s CJA dostali sabotéři lovu lišek, následně fotbaloví fanoušci, ravers a travellers stáli na konci výčtu (viz tabulka).

Tabulka č. 4 Počty uplatnění CJA za rok existence proti jednotlivým soc. skupinám

Sociální skupina	Počet porušení CJA
Sabotéři lovu	170
Fotbaloví fanoušci	116
Pouliční demonstranti	88
Enviromentalisté	48
Demonstranti proti transportu zvířat	38
Obránci stromů	14
Ravers	18
Nelegálně shromáždění	3
Druidové	1
Travellers	11

Zdroj: Happy birthday CJA <<http://www.schnnews.org.uk/archive/news47-48.htm>>
(citováno 27. 11. 2005)

Za první rok platnosti zákona bylo zadrženo 500 osob. Ravers a travellers se v tomto výčtu podíleli 6% procenty, což jsou zhruba tři desítky osob. Naopak proti tzv. „zeleným“ aktivistům (včetně sabotérů lovu) byl CJA použit nejčastěji.

6. PŘÍPADOVÁ STUDIE FRANCIE

Těžiště freetekno kultury se díky represí postupně přesouvá se z Británie směrem na východ. První zemí kde se zachytávají další výhonky freetekna je Francie.

6.1 HISTORIE FRANCOUZSKÉ FREETEKNO SCÉNY

V roce 1993 se zvyšující se represí na Britských ostrovech se poprvé Spiral Tribe vydávají do Francie. Následujícího roku proběhly ve Francii dva technivaly a několik free parties (až dvakrát do měsíce, po celé Francii), pořádané Spiral Tribe, Ufo, Bedlam, Turbo Unit z Velké Británie a první francouzské sound systémy Teknocrates, Furious, Psykiatrik, Nomads, Okupe, atd. V té době se ve Francii pohybovalo 15 sound systémů plných maximálně zapálených nadšenců [viz. Suburbass].

Policie mohla rozptýlit shromáždění při ohrožení bezpečnosti či veřejného pořádku, avšak počet účastníků akce to často znemožňoval. Starostové malých obcí, v jejichž okolí se technoparties pořádaly, neměli dost prostředků k tomu, aby mohli hájit zájmy obcí [viz. MV – Zpráva ... 2005].

V roce 1995 prosadil ministr vnitra J. L. Debré zákon kriminalizující technoparties (ilegální, legální, komerční i freetekno) – „*techno-parties, zóny s vysokým rizikem*“. Od té doby bylo všechno nelegální, slovo „techno“ bylo zakázáno ve všech podnicích (kluby, bary...), takže jedinou alternativou pro všechny, bylo pořádání ilegálních parties. S tím přišla i exploze a zrození mnoha menších sound systémů po celé zemi [viz. Suburbass].

V letech 1999 - 2001 freetekno ve Francii graduje. Během jednoho roku se uspořádalo přes 700 parties, což jsou započítané pouze ty, které odhalila policie. Ve Francii je asi 500 a 1500 sound systémů (v každém městě do 5000 obyvatel je alespoň jeden sound systém). Mnoho z nich pořádá parties na špatných místech, jako jsou rezervace pro zvěř, dělají nepořádek v přírodě.

Na konci roku 2001 poslanec z jihu Francie T. Mariani, usiluje o radikální zastavení parties, zavedení vysokých pokut a věznění pro organizátory zakázaných

akcí. Vláda, i když byla v opozici, přijala tento dodatek zákona. Muž, který inicioval a sepsal znění tohoto dodatku, Thierry Mariani, byl členem pravicového křídla parlamentu. Pochází z města Orange, kde byl zvolen jakožto člen strany Front National, což je obdoba českých Republikánů [viz. Suburbass].

Po přijetí dodatku může být pozemek pro party legálně pronajatý, ve vlastnictví, ale party je stále ilegální, pokud nemáte povolení od prefekta příslušného departementu⁴⁴. Chcete-li udělat party, musíte měsíce čekat na povolení. Je-li party větší než pro 250 lidí, musíte mít povolení, které vám potvrdí, že velikost pozemku odpovídá počtu návštěvníků party (jeden metr čtvereční / jednu osobu). V tomto dodatku se výslovně píše: *"... V případě nepovolené, větší události na soukromém nebo veřejném místě, porušující klid a pořádek v blízkém okolí, může policie zabavit aparaturu."* Jsou již známy případy, kdy tento dodatek byl použit do všech důsledků – např. party sound systémů Latitanz, Oxyde, Kamikaze, 4. dubna 2002. Problémy mohou mít i lidé na zahradě slavící narozeniny, squatteré, pouštějící si „kazeták“ atp.⁴⁵

Po tomto opatření se ve Francii zrodilo sdružení **„Kolektiv sound systémů“** (Collective of sound systems), ve kterém se snaží o dohodu o budoucnosti freetekna ve Francii asi 160 sound systémů.

Od roku 2003 bylo pořádání technivalů dohnáno do krajnosti rukou ministra vnitra Nicolase Sarkozyho (V dekretu č. 2002-887, viz následující kapitola).

V současnosti (2005-2006) se ve Francii uspořádá několik legálních venkovních parties za rok (kolem 10), s počty návštěvníků od 3-15 tisíc na party, 4 technivaly za rok, kde je pokaždé okolo 1000 policistů a mnoho malých sound systémů má problémy pořádat malé parties po celé Francii. Scéna ve Francii je tolik zaneprázdněná řešením administrativy, že ztrácí část ducha „Do It Yourself“ [viz. Suburbass].

⁴⁴ Department je územně-správní jednotka Francie.

⁴⁵ <<http://www.freetekno.fr>> [citováno 18. 2. 2006]

6.2 SOUČASNÁ FRANCOUZSKÁ LEGISLATIVA K PROBLEMATICE FREETEKNO

[viz. Parkmann, J., CDA, a. i., Velvyslanectví České republiky v Paříži. in MV – Zpráva ... 2005]

Pro právní úpravu konání technoparty použili zákonodárci termín „*festivalová hudební shromáždění*“ („rassemblements exclusivement festifs à caractère musical“). Definovali je jako shromáždění organizovaná soukromými osobami v místech, která nejsou předem zařízena k tomuto účelu a odpovídají následujícím podmínkám, stanoveným v dekretu č. 2002-887:

- mohou představovat riziko pro bezpečnost účastníků z důvodů chybějícího vybavení či nevhodného místa,
- jsou příležitostí k šíření zesílené hudby,
- předpokládaný počet účastníků může přesáhnout 250 osob (ministerstvo vnitra se nyní nechává informovat prefekty jen o akcích s počty účastníků nad 1 000 osob),
- oznámení o shromáždění je činěno tiskem, plakáty, šířením letáků nebo jakýmkoli sdělovacím či telekomunikačním prostředkem.

Zákon stanoví povinnost pro organizátory, ohlásit akci prefektovi departementu, na jehož území se má akce konat, a to nejpozději měsíc před jejím začátkem (podepíší-li „závazek dobrého jednání“, mají lhůtu patnácti dnů před konáním akce). Prefekt, představující státní správu v departementu, tak snímá odpovědnost ze starostů a je náročným partnerem organizátorů technoparty.

Ohlášení technoparty musí zahrnovat:

- jméno a adresu organizátora (organizátorů), datum, místo a dobu trvání akce, sdělení o informování starostů dotčených měst a obcí,
- plánovaná opatření pro zajištění bezpečnosti, hygieny a veřejného klidu, včetně způsobu jejich realizace v daném místě,
- opatření k prevenci rizik, zejména dopravních nehod spojených s konzumací alkoholu, omamných drog a psychotropních léčiv,

- podrobnosti ukládání odpadků a jejich odvozu a uvedení místa konání do původního stavu po skončení akce,
- přílohou musí být souhlas majitele nebo legálního uživatele pozemku.

Pokud prefekt shledá, že prohlášení splňuje výše uvedené požadavky, vydá organizátorovi potvrzení. Pokud se plánovaná opatření jeví nedostatečná k zajištění dobrého průběhu shromáždění, prefekt zorganizuje nejpozději 8 dnů před datem akce jednání s odpovědnými organizátory, jehož cílem je zejména modifikace uvedených opatření či případné hledání vhodnějšího místa či pozemku.

Prefekt může:

- uložit organizátorům jakékoli opatření nezbytné pro dobrý průběh shromáždění, zejména zajištění pořádkových sil nebo zdravotnického vybavení,
- zakázat připravovanou technoparty, pokud by mohla závažně narušit veřejný pořádek nebo pokud opatření přijatá organizátory na základě jeho požadavků nejsou postačující.
- Prefekt informuje příslušné starosty o ohlášení akce, o podrobnostech její organizace a o případných opatřeních, která uložil organizátorovi.
- Uložit sankce vůči organizátorům v případě nesplnění požadavků.

Pokud se technoparty koná bez předchozího ohlášení nebo navzdory jeho zákazu, příslušníci soudní policie mohou zadržet použitý materiál za účelem jeho případné soudní konfiskace, a to na dobu nejvýše šesti měsíců. Policie může organizátorům uložit peněžní pokutu až 7 500 eur, v případě recidivy až 15 000 eur. Fyzickým osobám může dále uložit doplňkové tresty veřejně prospěšných prací (20 - 120 hodin) a odebrat řidičský průkaz až na tři roky.

Uvedené sankce samozřejmě nevylučují další sankce za možné „doprovodné efekty“, jako je obchod s drogami, poškození majetku, přílišný hluk apod. Činnost soudní policie je při akci řízena státním zástupcem. Aby organizátoři mohli naplnit stanovené požadavky, měli by se obrátit se žádostí o spolupráci na policii a četnictvo, na rychlou lékařskou pomoc, na hasiče atd. V případě ochoty organizátorů spolupracovat, jim v organizaci pomáhá osoba určená prefektem (označovaná jako

„prostředník“). Oběžník ministra vnitra doporučuje, aby mj. sledovala, zda organizátoři uzavřeli pojištění odpovědnosti za možné škody.

6.2.3 Reakce na současnou legislativu

Tlak, který způsobila represe proti freetekno scéně ve Francii vyvrcholil řadou demonstrací, street parties, nebo například takovými akcemi, jako byla „**Noc vlčích smeček**“ („La Nuit des Meutes“, 30.10. 2004), kdy se během jedné noci odehrálo na několik desítek lokálních „protestních“ parties, nejenom ve Francii, ale i v zahraničí. Odpověď formálních autorit přišla s dopisem francouzského ministra vnitra k problematice free parties všem prefektům [Sarkozi, N.]: *„Techno hudba je součástí našeho života a je nemožné kolem ní chodit jako kolem horké kaše, ať se nám to líbí nebo ne. Stoupenců filozofie free party se počítá na 300 000 a spousta z nich mohou být naše děti. Systematická a slepá prohibice s konečnou platností není cestou k inteligentnímu řešení. Zákazy vedou k tomu, že se celé hnutí dále radikalizuje a nutí ho k tomu, aby se skrývalo a porušovalo zákon.“*

Francouzský ministr proto požadoval na prefektech:

- Předání vyčerpávajícího seznamu všech pozemků, které patří státu nebo veřejné správě, s realistickým posouzením možnosti, že by na těchto pozemcích mohla proběhnout free party.
- Systematické informování DLPAJ (La direction des libertés publiques et des affaires juridiques; oddělení Ministerstva vnitra zabývající se občanskými svobodami a právními záležitostmi) o všech požadavcích na autorizaci, které byly odmítnuty jednotlivými prefekturami, a o důvodech jejich odmítnutí.

Účelem dopisu bylo přimět zástupce místních samospráv, aby se snažili vycházet se zástupci freetekno scény v otázce pořádání parties, jelikož jsou to oni, kdo mají při legalizaci free parties hlavní pravomoci. Prefektům vzkázal příznačně [Sarkozi, N.]: *„Nežádám vás o to, abyste organizovali free parties, ale postarat se o to, aby byly pořádány v přijatelných podmínkách pro obyvatele i návštěvníky parties.(...) Nebojte se kritiky. Kritika vždy slábne v konfrontaci s efektivními výsledky. A já vám mohu zaručit, že celá vláda sdílí vůli naléznout inteligentní řešení pro free parties.“*

7 NÁSTIN SITUACE V DALŠÍCH ZEMÍCH

„Dnes není na taneční scéně zhora nic zvláštního a výjimečného. Jedná se o standardní způsob zábavy pro statisíce mladých lidí všude po celém světě. Co se týče této konzumní, komerční části scény, společnost ji přijala jako součást trhu (placené akce, specializovaná móda, reklamní letáky, sponzoring). Freetekno scéna ale vykazuje dost velké odlišnosti. Přestože na freetekno akce chodí i lidé, kteří se zúčastňují i komerčních (placených) akcí, scéna si stále zachovává jistý „subkulturní“ až undergroundový duch.“ [Zajdáková S., 2005, str. 23]

Když začala čím dál větší část technařů umísťovat své sound systémy na automobily, které byly zařízeny i jako obytné vozy, nestálo nic v cestě, aby se subkultura díky značné mobilitě v pořádání parties, rozvíjela i v dalších zemích. Nejen tento fakt (i rozvoj kyberprostoru) přispěl k tomu, že se ve **Velké Británii, Francii, Nizozemí, Belgii, Itálii, Španělsku, Rakousku, České republice, Slovensku, USA, Kanadě, Austrálii** atd. postupně vytvořila specifická komunita "free-technařů", pro niž se cestování mezi jednotlivými free parties a teknivaly anebo jejich pořádání stalo hlavní náplní života.

Australská undergroundová tvorba je orientovaná na tvrdší a rychlejší odnože taneční hudby. Jejich scéna je zastoupena kolektivem Bloody Fist, kteří jsou s evropskou freetekno scénou propojeni skrze kooperaci s francouzským tekno label⁴⁶ Coretex. Rave parties byly v Austrálii sponzorovány policií v roce 1994, ve stejném roce dochází k jejich utlumování pomocí tehdejší legislativy. Tvůrcem metodického pokynu jak postupovat proti rave parties byl jihoaustralský policejní koordinátor protidrogové a protialkoholové politiky, inspektor detektiv Graham Lough [viz. Taming the rave].

Vedle Velké Británie a Francie se scéna do nezanedbatelného rozsahu v Itálii, Holandsku, Německu, Rakousku a samozřejmě v České republice. Ve Španělsku se také odehrává relativně dost free parties, jelikož je tato země tradiční oblíbenou zastávkou travellers a místem pro přečkání zimy. Samotná španělská freetekno scéna není nikterak silná, i když například squatterské hnutí je ve Španělsku srovnatelně velké s britským, holandským nebo německým.

⁴⁶ Hudební vydavatelství

V postkomunistické Evropě se freetekno nesměle představuje a začíná uchytávat v Polsku, Slovensku, Maďarsku, nebo Bulharsku. V těchto zemích teprve vznikají první sound systémy a motivací pro růst scény jsou první lokální parties a technivaly pořádané zahraničními sound systémy. Hlavním mezinárodním zviditelněním té které „národní“ scény je pořádání letního free technivalu, jako je v Čechách CzechTek. Slovenský Slovtek probíhá od roku 1999, pravidelně vždy týden po CzechTeku. Bulgariatek v Bulharsku byl poprvé v roce 2002 a podobně i polský Poltek (nebo Polskatek).

Zajištění prvních tří technivalů Bulgariatek (2003, 2004, 2005) bylo v rukou dvou českých sound systémů Aphrika a Vosa. Příští ročníky byly předány do rukou bulharských příznivců freetekna. Jelikož byl technival Bulgariatek doposud v režii českých sound systémů, existuje alespoň menší počet dostupných relevantních informací k tomuto technivalu. Vyplývá z nich, že se první ročníky ničím zásadním nelišily od prvních technivalů v České republice. Počet participujících sound systémů se v roce 2005 přiblížil dvacítky, předchozí rok byl počet o něco nižší (zhruba 14).⁴⁷ Počet návštěvníků technivalu nepřesahuje 500 osob, i když se rok od roku zvyšuje a jejich složení je zhruba následující. Masivní většinu residentů technivalové vesničky tvoří jak jinak Češi, nebo západoevropští travelleři, nejvíce z Velké Británie, Francie, ale v menším zastoupení i Němci, rakouští technaři, Nizozemci a Italové. Zanedbatelný zbytek tvoří místní bulharští příznivci, i jich ale pozvolna přibývá a někteří z nich už se podílejí i na hudební produkci technivalu. První dva ročníky proběhly na pobřeží Černého moře zcela ilegálně a s minimálním zájmem policie. V roce 2005 se technival uskutečnil na domluvené louce asi 4 km od pobřeží. Technival trval od pátku a podle domluvy měl trvat do neděle, ale poslední účastníci místo opustili až po policejním ultimátu v úterý odpoledne. Pro svoji komorní a až komunitní atmosféru danou nízkým počtem účastníků technivalu, minimálním zájmem policie, ignorací médií a hlavně příjemnou přímořskou lokalitou, stává se Bulgariatek nejenom pro české technaře stále více oblíbeným a tento fakt mohou doložit vlastní velmi kladnou zkušeností.

⁴⁷ viz. <<http://www.hypno.cz>> [citováno 15. 11. 2005]

Určitou stratifikaci na poli celosvětové rave scény, můžeme provést podle rozsahu, kterého scéna jedné nebo další země dosáhla, podle stádií vývoje, trendů, které se v mezinárodním měřítku pravidelně opakují.

Tabulka č. 5 Členění zemí podle státního přístupu k freeteknu a stavu samotné freetekno scény

Země v raných, spontánních, „ilegálních“ začátcích	Země na pomezí největší eskalace freetekno scény a represivní odezvy (zatím bez speciální legislativy)	Země po přijetí speciálního legislativního opatření proti free parties, nebo proti technoparties jako takovým
Slovensko	Česká Republika	Velká Británie
Polsko	Rakousko	Francie
Bulharsko	Španělsko	USA ⁴⁸
Maďarsko	Holandsko	Austrálie
	Německo	
	Itálie	
	Španělsko	

Zdroj: vlastní zpracování

Na rozdíl od České republiky existuje v západní Evropě, ale především ve Francii a Itálii také daleko bližší a autentičtější propojení mezi freeteknem a ostatními alternativními směry (squatting, punk, zelený anarchismus atd.). Útok na jednu ze subkultur je ostatními vnímán jako útok na vlastní identitu a možnosti efektivního odporu jsou tak o mnoho větší [viz. Kellyová, I.].

⁴⁸ Spojené státy mají speciální akt kriminalizující rave parties jako místa vysokého výskytu extáze.

8 ROZBOR SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE

Pro českou techno scénu byl klíčový rok **1994**, kdy do Čech dolehly dozvuky německé techno scény a její street party Love Parade či May Day. Také jejich historie je plná střetu s establishmentem. U nás však ovlivnily spíš komerční scénu.

Ve stejnou dobu však do Čech najíždějí i první sound systémy - Spiral Tribe a Mutoid Waste Company - prchající z Británie při první vlně zděšení z CJA, což se pokusil vyjádřit jeden z členů Spiral Tribe takto: *„Výsledkem toho (CJA) je exodus do zaslíbené země, Evropy a dál. Jakmile Anglie přitáhla šrouby, upevňujíc si tak svojí konzumní monokulturu občanské poslušnosti a staticismu, energie scény unikla – výhonky techno energie a my jsme zde, je konec dvacátého století a Spiral Tribe a Mutoids jsou na cestě do České republiky, Východní Evropy.“* („The result is an exodus to the promised land, Europe and beyond; as England tightens the screws, enforces its consumer monoculture of civil obedience, and staticism, the energy of the scene flows out - tendrils of techno energy and here we are, its the late twentieth century and Spiral Tribe and the Mutoids are in a scorching field way out in the Czech Republic, Eastern Europe.“)⁴⁹

Travellerská komunita našla první posluchače mezi punkáči a squattery, především z tehdejšího nejslavnějšího pražského squatu **Ladronka**. Jeden z jeho obyvatel - nejoriginálnější výtvarník české tekno scény, který později svoje obrázky spojil s pražským sound systémem Cirkus Alien - Honza Kokotek, popisoval první free tekno party v Čechách v rozhovoru pro časopis Blok takto [Pavleček, L.]: *„Přišel jsem tehdy s přáteli na Libeňák, kde tábořili a chystali akci. Fascinovaly mě tam industriální skulptury, vojenské nákladňáky s vyčnívajícími kly zpod kapoty a další bizarní vozidla, jejichž posádky připomínaly postavičky z kyberpunkového komiksu. Minimalistická elektronika, bzučící všude kolem z reproduktorů, byla totálně něco jiného, než se toho času hrálo v Praze na house parties, které mě nebavily a nevyhledával jsem je. Celé to na mě působilo jako zjevení z jiné planety, jako ufoňi, kteří znenadání přistáli uprostřed města a začali žít svým vlastním životem. Ten zážitek byl tak silný, že se stal impulsem k naší vlastní aktivitě v podobném duchu. V druhý polovině devadesátých let se v Čechách uskutečnily*

⁴⁹ <<http://www.compsoc.man.ac.uk/~network23/freeparty/Spiral.htm>> [citováno 15. 12. 2005]

kultovní technivaly v Hostomicích a tahle subkultura začala nabírat na rozměrech. Spousta lidí začala nacházet v "soundsystémech" seberealizaci.“

Českou scénu tvořilo od počátku několik aktivních sound systémů, jako byli průkopníci **Direct Drive** či **Technical Support**, velký vliv měli **Mayapur** z Dobříše, kteří se podíleli také na prvních velkých technivalech, a samozřejmě **NSK**. Ovšem nejpočetnější sound systém byl v počátcích scény již zmiňovaný **Cirkus Alien**, který sídlil na Ladronce a jako jediný v Čechách o sobě prohlašoval také to, že je politický sound systém.

„První party se odehrávala v našem domovském klubu 007. Vlastně to klasická freeparty nebyla, ještě navíc jsme hráli z CD. Byla to pionýrská doba. Sound systém jsme tehdy neměli, respektive měli jsme prázdné krabice na reptáky. Na ty nebyly peníze. Později nám pomohl kamarád, který tehdy zakládal Mayapur soundsystém a měl potřebnou techniku“, přibližuje Ivo Mathé první Cirkus Alien party, která se odehrála asi tři měsíce po prvním technivalu v Čechách pořádaného zahraničními sound systémy [viz. Rychetský, L. Slavnost...].

Další parties se samozřejmě odehrávali jak na squatu Ladronka, tak na nedaleké usedlosti **Cibulka**. Postupně se konání parties přesouvalo i do běžných klubů, kulturáků, opuštěných vojenských krytů, atp. a to i mimo Prahu. Novým festivalovým fenoménem freetekno scény se postupně stalo vítání jara, oslava „**pálení čarodějnic**“⁵⁰, která je dnes synonymem pro první open air free parties v roce. Technivaly konané na čarodějnice jsou hned po **CzechTecích** druhé nejnavštěvovanější a největší freetekno akce v roce. Vznikají nové a nové sound systémy, v další vlně se představují **Oktekk**, **Strahov**, **Komatsu.esc**, **Metro** a další.

V roce 1998 se tekno představuje veřejnosti jako hudba doprovázející z mobilních sound systémů pražskou **Global street party**⁵¹, čímž došlo k otevřené politické profilaci některých českých sound systémů, ale i kluberů („*Pořádal jsem demonstrace, nahlašoval a organizoval street party atd.*“ – z rozhovoru se členem Cirkus Alien [Rychetský, L. Slavnost...]). Global street party, která se konala v dalších 36 městech po celém světě, byla namířená především proti globálnímu

⁵⁰ Pálení čarodějnic, původně pohanský svátek se slaví každý rok 30. dubna

⁵¹ viz. příloha č. 3 Leták na Global street party v Praze, 1998

kapitalismu a jeho důsledkům. Street party skončila neohlášeným, spontánním průvodem po pražské magistrále, dvěma vysklenými výlohami ve Vodičkově ulici a následným policejním atakem průvodu. Ani ne o dva měsíce později probíhá v Praze druhá podobná akce - **Local street party**.

Rok 1999/2000 je předělový jak pro freetekno tak klubovou scénu. Dochází ke generační výměně a velkému přílivu tisíců mladých technařů. Komerční scéna postupně upadá, ale nikterak freetekno scéna. Do této doby stačilo ke spočítání českých sound systémů prstů obou rukou. Na CzechTeku 99 bylo napočítáno asi 30 sound systémů. V té době měly ještě převahu zahraniční sound systémy, takže počet českých sound systémů nepřesáhl číslici 10. O tři roky později se součet zvukových scén na CzechTeku přiblížil k padesátce. Pokud přistoupíme na předpoklad, že počet hudebních scén na teknivalu odpovídá přibližně dvojnásobnému množství sound systémů (z logiky dalších ročníků, u kterých nechybí kompletní údaje, viz tabulka č. 6), dobereme se k počtu 100 sound systémů. I kdyby byl poměr zahraničních sound systémů k těm českým 1:1, znamenalo by to už 50 českých sound systémů participujících na CzechTeku v roce 2002. V té době se logicky zvyšuje i počet parties, v roce 2005 jich probíhá hned několik současně každý víkend po celé republice.

Eskalace růstu jak návštěvnosti parties, četnosti parties, či počtu sound systémů začala zvolna připomínat růst geometrickou řadou, protože v roce 2006 obsahuje hlavní stránka <<http://www.freetekno.cz>> více jak 100 odkazů na české sound systémy. Nicméně následující měsíce a roky ukáží, jak se scéna zareaguje na politicky posvěcenou policejní razantnost známou z posledního CzechTeku 2005.

8.1 SPECIFIKA ČESKÉ FREETEKNO SCÉNY

„U nás nikdy technotravelleři až na výjimky nebyli, a tak tu ani teď nejsou. Vzhledem k tomu, jak moc je zde freetekno scéna silná, jde opravdu jen o promile lidí. Víceméně jde u většiny soundsystémů o prázdninové výjezdy za hraním ven.“
[Ivošek in Rychetský, L. Slavnost...]

Existují jistá specifika české freetekno scény, které ji odlišují od freetekno scény na Západě. První zásadní jedinečnost české scény vyplývá z relativní absence kočovných sound systémů. Vzhledem k tomu, že Češi jsou "národ Hobitů", kteří mají tendenci k usedlému životu ve svých pohodlných norách, ani čeští technaři nejsou žádní travelleři. Čechy jsou natolik malé, že vážně míněný travelling tu nemá žádný smysl. Osazenstvo českých sound systémů se rekrutuje z řad běžných pracujících, nebo studentů, kteří mají hudbu skutečně jen jako vážného koníčka, ale ne jako zdroj obživy. Jednou z mála výjimek jsou Cirkus Alien, kteří skutečně koncem devadesátých let odjeli kočovat do Francie, Itálie, Španělska. [viz. České tekno...]

„V Čechách to má úplně jinej směr po těch dejme tomu už 20ti letech, kdy se z toho stala vesměs jen technokultura lidí, kteří žijí naprosto standardním způsobem života, mají normální zaměstnání pro firmy, korporace, podporují daný systém a jednou za čas se na mejdanu vyřádí. Takže český techno je apolitický a nemá jako takový rádo ilegální záležitosti celkově. A z toho se odvíjí trochu i přístup lidí, kteří na tyhle akce jezdí.“ ilustruje obrázek české scény Ivošek, člen jednoho z mála kočovných sound systémů v ČR [Sokačová, L.].

Na rozdíl od západní Evropy se ve freetekno komunitě objevuje více mladých lidí ze středostavovského prostředí, kteří tekno nevyužívají k hlásání či realizaci širších ideových cílů (návaznost na pohanské ideály, hippies, krajně levicové ideologie), ale jde jim o bezprostřední "akci a zábavu". Velkých teknofestivalů se často zúčastňují i lidé, kteří v každodenním životě nejsou příslušníky dané subkultury. Jen určitá část lidí je úzce provázána s tzv. krajní levicí, což se projevuje mj. účastí sound systémů na antiglobalizačních akcích a podporou ultralevicových tiskovin. Dílčí krajně levicový charakter akcí v ČR posilují rovněž stoupenci různých směrů komunismu a anarchismu z ciziny [viz. Centrum strategických studií].

Jiná odlišnost české scény a té zahraniční, je dána opět českou tradicí. Česká obliba piva a alkoholu obecně se promítá i do české freetekno scény. Téměř každá česká freetekno party se neobejde bez dostatečného množství alkoholu, jenž je konzumován stejně nadšeně jako na jiných bujarých veselících uvnitř české kotliny. Ostatní - ilegální drogy zde mají také svoje nezastupitelné místo, ale v porovnání se Západem není jejich postavení nikterak dominantní. Jeden z aktivních insiderů české

freetekno scény dodává a potvrzuje [České tekno...]: „*Jediné drogy prodávané na freetekno akcích jsou alkohol (v mohutných množstvích jako na každé správné tanečce) a příležitostně marihuana. Oproti tomu zahraniční travelleři jsou prakticky živí z prodeje většinou psychedelických drog, jako je LSD a ketamin, vyjimečně dalších látek.*“

Shrneme-li tyto dva poznatky, získáme v porovnání s mezinárodní scénou unikátní obrázek české freetekno scény. **Je to netravellerská freetekno kultura, v přístupu k drogám spíše konzervativní.**

8.2 FREE FESTIVAL CZECHTEK⁵²

Festival freetekno komunity jako je CzechTek, je vrcholná událost roku pro všechny její členy podobně jako Velikonoce pro pravověrného křesťana. Z pohledu účastníka je to možnost, jak se setkat nejen se svými přáteli, ale rovněž s podobně zaměřenými lidmi ze zahraničí. Inspirace novými nápady a ohromné pole pro výměnu informací, to je free festival. Na druhou stranu s nárůstem scény a zvyšující se popularitou rostě zatížení pro přilehlou lokalitu festivalu a její obyvatele. Připočteme-li, že nemalá část teknivalů byla uspořádána bez souhlasu majitele teknivalového pozemku, nelze očekávat pouze bezkonfliktní řešení takových akcí.

8.2.1 Free tekno festival 1994 - 1998

Po republice probíhala řada teknivalů, větších či menších, až do roku 1997 vlastně bez zájmu policie. Na tvorbě "causy CzechTek" se v té době podílela především média.

První tři ročníky festivalu proběhly na louce u Hostomic na Berounsku, takřka bez pozornosti policie. Docházelo jen k drobným konfliktům se starousedlíky a ke komunikaci s osamělými vozy zmatených místních policistů. Podobně tomu bylo i další dva roky, kdy festival proběhl v blízké lokalitě Stará Huť a policie při něm opět nezasahovala. O akci se však už začala zajímat média - především televize Nova,

⁵² viz. příloha č. 4 Letáky freetekno festivalů CzechTek 1994 – 2004

která tehdy každou, i komerční, taneční akci oznamovala jako apokalypsu a nájezd zfetovaných asociálů. V těchto letech se pro CzechTek ještě používal název Free Tekno Festival [viz. Pavleček, L.].

Akce vždy probíhaly se souhlasem majitele, ze strany úřadů se však setkávaly s neporozuměním a nátlakem, aby změnili tradiční organizační strukturu - vybírali vstupné, měli klasickou ochranku i pořadatele jako klasické hudební festivaly. To vedlo k postupu, při kterém iniciátoři ohlásili akci max. 3 dny před jejím začátkem (postupně se tato doba zkracovala), čímž znemožňovali obcím a sousedům tláčit na majitele dané lokality či se pokusit akci zakázat.

8.2.2 CzechTek 1999 - 2002

V roce 1999 proběhla tato akce už jako CzechTek v Hradčanech na Českolipsku s podtitulem Underground bez hranic, opět bez zásahu policie, která ji však aktivně dozorovala. *„CzechTek 99 se zcela jistě stal opět nejlepší a největší akcí undergroundové taneční scény za celý rok. Nalezené místo na bývalém vojenském letišti je naprosto ideální pro podobné obří akce a proto se už těším, stejně jako tisíce dalších návštěvníků na CzechTek 2000. Ať už bude kdekoliv, je jisté, že tam sjedou opět tisíce lidí a desítky sound systémů z celé Evropy a na několik dní vytvoří neuvěřitelnou atmosféru, svůj vlastní svět, kde se na sebe všichni usmívají a dělají si, co chtějí,“* popisoval vydařený technival autor článku na internetovém serveru Idnes [Bez povolení, ...].

Od roku 1999 začaly být CzechTeky stále výrazněji medializovány a narůstaly problémy s nespokojeností obyvatel v místech, kde se akce pořádaly. Medializace a narůstající rozsah akcí přispěly i ke zvyšujícímu se a soustředěnému zájmu Policie ČR o technivaly [viz. Centrum strategických studií].

V roce 2000 proběhl CzechTek v Lipnici na Českobudějovicku. Policie opět nezasahuje, ale média poprvé zmiňují devastaci pozemku o rozloze 30 hektarů. S větším množstvím lidí (5000) však nepřišla pouze medializace, ale také daleko větší nepořádek, se kterým si "organizátoři" posledních ročníků dovedli jen stěží poradit. Varovné upozorňování médií, že se na CzechTeku nedodržují hygienické předpisy a

že účastníci ničí přírodu, přispělo k tomu, že se na následujícím technivalu u Doks (v roce 2001) objevily první suché záchody. V roce 2001 se na louce u obce Doksy sešlo na 12000 návštěvníků CzechTeku. Po třech dnech se na opakované výzvy starosty dobrovolně rozcházejí. Následujícího roku dochází v obci Andělka u Višňové na Liberecku k dohodě zástupců sound systémů se starostkou. CzechTek plyne bez skandálu 6 dní. Intervence policie se omezuje pouze na koordinaci dopravy. Návštěvníci s nimi spolupracují a tradičně napjatá atmosféra mizí. Přesto je zkontrolováno asi 1000 vozidel a na pokutách vybráno asi 150000 Kč [viz. Pavleček, L.].

Festival měl formu pololegální, pronájem pozemku byl dohodnut s majitelem, ale akce ohlášena dopředu nebyla. Přesto se stalo poprvé, že by starostka města projevila dobrou vůli tak, aby technival proběhl poklidně dokonce bez nátlaku na účastníky. Obyvatelům města starostka rozdala špunty do uší a nastal-li problém, dohodla se přímo s účastníky technivalu na sjednání nápravy. Bohužel pololegální charakter technivalu se do jisté míry otočil proti samotným účastníkům několikadenního veselí. Zástupci majitele pozemku vybírali vstupné (100 Kč za osobní vůz) a celková částka měla podle neformální dohody mezi zástupci sound systémů a majitelem sloužit k uhrazení úklidu předpokládaného nepořádku. To se nestalo a účastníci nakonec uklidili nepořádek na pozemcích do dvou týdnů od konce technivalu svépomocí, jak bývá tradičním zvykem.

8.2.3 CzechTek 2003 a 2004

V roce 2003 přijelo na posečené pole v obci Ledkov nedaleko Kopidlna přes třicet tisíc lidí. Party trvala 10 dní, přestože byla po čtyřech dnech zakázána hygieniky kvůli překračování hlukové normy. Výkonu rozhodnutí zabránil problém s doručením, tak jak bývá v podobných situacích obvyklé.⁵³ Z pohledu Jana Němce alias DJe Raveboye byl však technival jedinečný z jiného důvodu [Němec, J.]: *„Letošní ročník má rovněž prvenství na poli dosud neoraném - mezi záplavou reprodukováné hudby vyrostlo koncertní pódium, na kterém bylo možno spatřit nejen formace hrající elektronickou taneční muziku z "mašinek" (tzv. liveacty), ale i*

⁵³ viz kapitola 8.4 Legislativa a freetekno v ČR.

regulérní živé kapely z oblasti ska, punk a hardcore. Padla tedy další bariéra mezi styly formálně zcela odlišnými, obsahově však značně spřízněnými.“

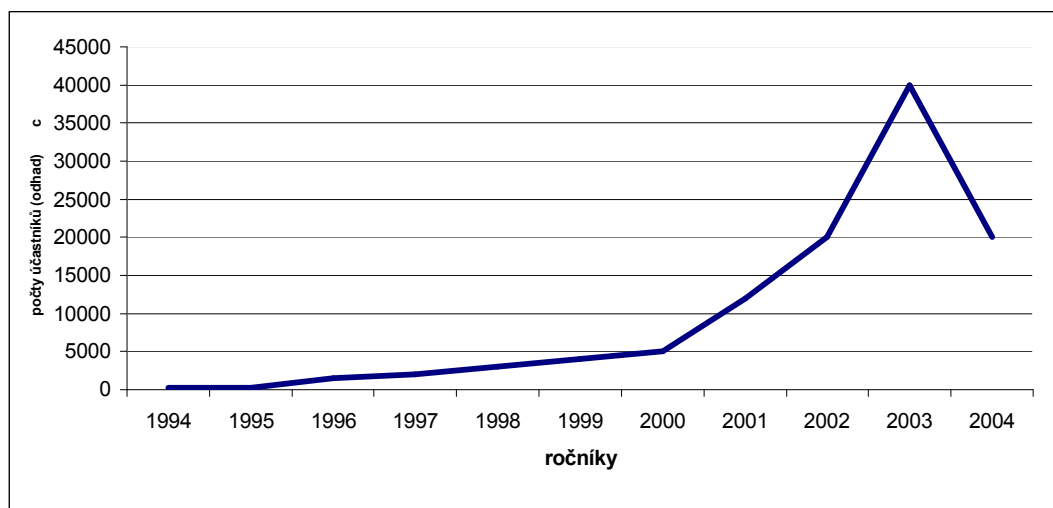
V roce 2004 proběhl CzechTek na soukromém pozemku u Boněnova na Tachovsku. Tento CzechTek se nesl ve znamení mediálně silného odporu místních obyvatel proti festivalu (vedeného zejména prostřednictvím TV Nova - na internetových informačních serverech a ve vysílání ČT se objevovaly podstatně smírnější názory) a díky spornému uzavření smlouvy o pronájmu byl po čtyřech dnech nařízen policejní zásah. Technaři však už v podstatě odjížděli a tak vyklizení louky nebylo nijak vyostřeno. Policie nakonec zatkla (a obvinila z poškozování věci v cizím vlastnictví) jen člověka, který organizoval úklid na opuštěné louce [viz. Pavleček, L.]. Opět se tedy ukázala relativní bezzubost státních orgánů v postupu proti tak velkému a živelně shromážděnému množství lidí.

Tabulka č. 6 Historický přehled free festivalu CzechTek (ročníky 1994 – 2004)

rok	délka trvání technivalu (dny)	místo konání technivalu	souhlas majitele pozemku	počet účastníků (odhad)	přibližný počet zvukových scén/počet sound systémů
1994	6	Hostomice na Berounsku	ano	300	?/10
1995	3	Hostomice na Berounsku	ano	300	?/10
1996	3	Hostomice na Berounsku	ano	1 500	?/10
1997	3	Stará Hut' u Dobříše	ano	2 000	?/?
1998	6	Stará Hut' u Dobříše	ano	3 000	?/11
1999	6	Hradčany u Ralska	ne	4 000	20/30
2000	6	Lipnice	ne	5 000	?/?
2001	4	Doksy	ne	12 000	?/?
2002	6	Andělka u obce Višňová	ano	20 000	47/?
2003	10	Ledkov u Kopidlna	ano	40 000	68 / 119
2004	5	Boněnov u Chodové Plané	ne	20 000	84 / 165

Zdroj: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/CzechTek>>, <<http://www.hypno.cz>> [citováno 15. 2. 2006, upraveno]

Graf č. 1 Vývoj počtu účastníků během jednotlivých ročníků festivalu CzechTek v letech 1994 - 2004

Zdroj: vlastní zpracování

8. 3 PŘÍPADOVÁ STUDIE CZECHTEK 2005

"Samozřejmě, pravda je na naší straně." [Výrok policejní mluvčí během kauzy CzechTek 2005 in Fišer, P.]

12. ročník hudební festivalu se měl uskutečnit tradičně na přelomu července a srpna 2005 u obce **Mlýnec na Tachovsku**. Díky zásahu policie proti předchozímu ročníku, očekávala celá veřejnost s napětím, s čím letos technaři přijdou a jaká bude následovat odpověď z řad dalších aktérů a především jak zareaguje policie. Veřejná diskuse, jež se strhla po zákroku policie na pozemcích u Boněnova, kde se konal minulý ročník, nebyla jednoznačná. Část veřejnosti násilný zákrok policie odsoudila, jako zbytečný ve chvíli kdy přišel, část jej podporovala kategoricky od začátku. Přesto uvnitř veřejnosti převládl názor, že by byl zákrok v pořádku, pokud by přišel okamžitě v počátku technivalu. Oproti předchozímu ročníku jsem CzechTek 2005 absolvoval osobně a mohl si udělat přímý obrázek o celkově velice vypjatém dění.

8.3.1 Analýza policejních příprav na akci CzechTek 2005

Policie se na CzechTek 2005 začala připravovat v předstihu. Preventivně se snažila varovat cizince přijíždějících do Čech pomocí **letáků v několika jazycích**, kde je upozorňovala před riziky a protiprávním jednáním, ke kterému může v souvislosti s technofestivalem dojít. Kromě **metodického pokynu pro konání hromadných akcí** s velkým počtem účastníků, kterým jsou do budoucna ošetřeny zvláštnosti přístupu Policie ČR ze 7. listopadu 2003, vydal dne 14. července 2005 **policejní prezident rozkaz č. 67** k provedení policejního opatření „**CzechTek 2005**“ jehož cílem bylo zákonnými prostředky zajistit bezpečnost osob a ochranu veřejného pořádku v době konání technoparty CzechTek 2005 na území ČR [viz. MV – Zpráva ... 2005].

Podle rozkazu policejního prezidenta je patrné, že se policie ve svých přípravách zaměřila bezostyšně na ilegální technofestival, tedy na ten, kde neexistuje souhlas majitele pozemku, na kterém se akce odehrává. Pro ročník 2005 se však tento předpoklad nesplnil, jednalo se o akci tzv. **pololegální**, avšak podle práva ne nemožnou.

V návaznosti na výše uvedený rozkaz policejního prezidenta byl dne 22. 7. 2005 vydán **rozkaz ředitele Policie ČR - správy Západočeského kraje č. 67**, který ukládal úkoly službám Policie ČR v podřízenosti této správy. Dne 26. 7. 2005 byl vydán **rozkaz ředitele OŘ Policie ČR Tachov č. 42**, který ukládal úkoly příslušníkům Policie ČR v rámci okresního ředitelství [viz. MV – Zpráva ... 2005].

Je tedy zřejmé, že policie o přibližném místě technofestivalu věděla s několika denním předstihem.

8.3.2 Chronologie události CzechTek 2005

Čtvrtek 28. 7. 2005

Den před začátkem CzechTeku 2005 je na <www.freetekno.cz> a dalších internetových stránkách zveřejněna informace, že se CzechTek bude konat na pozemcích se souhlasem jejich majitele. Téhož dne se nechá slyšet policejní mluvčí Blanka Kosinová, že souhlas majitele nestačí, že je potřeba i souhlas obce na jejímž území by se CzechTek měl konat [Historie policií...].

Pátek 29. 7. 2005

Okolo 01:00 hod. bylo policií při provádění dopravně-bezpečnostní akce zjištěno místo konání technoparty CzechTek v jedné z dříve vytipovaných lokalit, tj. v katastru obcí Mlýnec a Újezd pod Přimdou na Tachovsku. Došlo ke zřízení **operačního štábu** v rámci Okresního ředitelství Policie ČR Tachov (dále jen OŘP ČR). Celé policejní opatření řídil ředitel OŘP ČR Tachov plk. Mgr. Kníže. S přihlédnutím k rozsahu celého policejního opatření dále vznikla koordinační skupina na úrovni Policie ČR – správy Západočeského kraje. Tato skupina zajišťovala podpůrné činnosti a její člen byl přítomen na místě policejního opatření [viz. MV – Zpráva ... 2005].

Následně došlo k vytvoření kolony motorových vozidel kolem sjezdu z dálnice **D5 č. 136 u obce Mlýnec**, protože zde při nájezdu na asfaltovou účelovou komunikaci ze silnice I. třídy č. 198 uvízl kamion převážející hudební aparaturu, čímž zablokoval vjezd na louku společnosti **Italinvest s. r. o.**, kterou měl pronajatou pan **Václav Šroub** od pana **Constantina Pleskyho** pro účel pořádání technoparty (formálně soukromé oslavy)⁵⁴. Podle sdělení Policie ČR byl kamion účastníky technoparty vyproštěn v cca **08:00** hod.

Ještě ve **04:15** se pan **Václav Šroub** dostavil na **Obvodní oddělení Policie ČR v Boru** k podání vysvětlení podle trestního řádu, kde uvedl, že osobně jednal s jednatelem společnosti Italinvest s. r. o. panem **Constantinem Pleskym** v Praze, od kterého získal souhlas se vstupem na předmětný pozemek za účelem soukromé oslavy ukončení 1. poloviny letních prázdnin – srazu posluchačů elektronické hudby. Policie však přístupu na pozemek dále blokovala a účastníci, kteří na místo teknivalu mířili ve svých vozech, odmítali pokračovat po dálnici dále směrem na Rozvadov jak jim nařizuje policie, čímž došlo k více jak 10 km dlouhé koloně vozidel, která trvá ještě půl dne. Jako důvod blokády přístupové komunikace uváděla policie pochyby nad účelem, pro který byla cesta zřízena a také nevyjasněná stanoviska majitelů pozemků přilehlých k teknivalové louce. Kromě blokády přístupové komunikace přímo k pronajatému pozemku, byly za účelem zabezpečení veřejného pořádku v místě konání technoparty, k zajištění bezpečnosti a plynulosti silničního prostoru,

⁵⁴ viz. příloha č. 5 Souhlas vlastníka pozemku se vstupem na pozemek uzavřený mezi Václavem Šroubem a Constantinem Pleskym, CzechTek 2005

zamezení páčání trestné činnosti, byly Policií ČR zřízeny „**filtrační body**“⁵⁵ - 1. obec Labuť, Mchov, Staré Sedliště, 2. obec Mlýnec (sjezd z dálnice), 3. obec Újezd pod Přimdou, 4. obec Svatá Kateřina, 5. spojnice rybník Václavák, 6. obec Bor (křižovatka na Lužnou), 7. křižovatka pod sjezdem z dálnice směr Lužná. Policisté na filtračních bodech de facto uzavřeli průjezd ostatním autům směrem k místu konání freetekno festivalu, čímž se rozšířila hranice blokády do několika kilometrového okruhu.

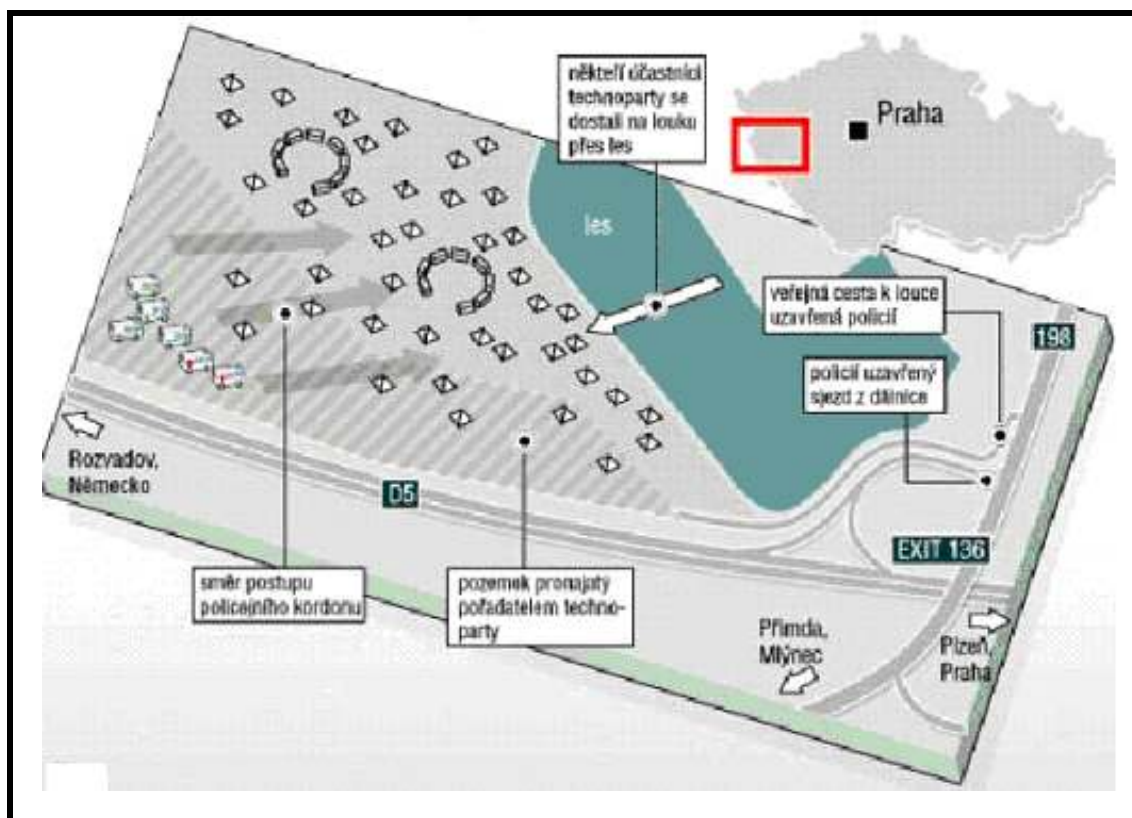
V **09:00 hod.** se dostavil na Policii ČR správu hl. m. Prahy – služba kriminální policie a vyšetřování pan **Constantin Plesky** k podání vysvětlení ve věci pronájmu pozemků (udělení souhlasu ke vstupu) pro soukromou oslavu ukončení I. poloviny prázdnin. Pan Plesky mimo jiné potvrdil, že na pozemky ve vlastnictví firmy Italinvest byl udělen souhlas se vstupem pro pana **Václava Šrouba** dne 26. 7. 2005. [viz. MV – Zpráva ... 2005] Přesto v poledne 29. 7. policie tvrdí, že majitel pozemku souhlas odvolal. Zatímco na dálnici D5 ze směru od Plzně stále stojí několik stovek aut v koloně, na louce je tou dobou asi 200 účastníků technivalu a kolem je rozestoupen kordon policejních těžkooděnců a dochází k drobným střetům, stejně tak na dálnici [viz. CzechTek ochromil...]. *"Ať policie ukáže protokol, který se mnou sepsali. Já jsem smlouvu s pronajímatelem pozemku neodvolal. Já k tomu víc nebudu říkat, ta smlouva prostě platí. Pokud jde o mě, na pozemek ti lidé můžou,"* uvedl Constantin Plesky pro MF Dnes v době pochybností kolem platnosti smlouvy [viz. Policie nasadila...]. Až teprve po vyjádření pana Pleskyho do médií, mění policie tvrzení o odstoupení majitele pozemku od nájemní smlouvy s panem Šroubem. Policie se i přes konzistentně souhlasné stanovisko majitele technivalového pozemku stále snaží louku včetně těch přilehlých (nepronajatých) držet v izolaci od návštěvníků technivalu a tímto způsobem se jí podaří zamezit vjezdu na louku jednak **geodeta**, s jehož pomocí se měl pronajatý pozemek ohraničit od ostatních, **mobilních WC** i **cisterny s vodou**, čímž se situace ještě více dramatizuje. Současně v dopoledních hodinách podávají trestní oznámení vlastníci přilehlých pozemků a žádají Policii ČR o zákrok proti neoprávněným uživatelům jejich majetku. V tomto duchu argumentuje i Policie ČR slovy tiskové mluvčí [MV – Zpráva ... 2005]: *"Jestli souhlas majitele je nebo není, v tuto chvíli není podstatné. Podstatný je nesouhlas majitelů okolních pozemků, protože k louce nevede veřejně přístupná cesta".*

⁵⁵ viz. příloha č. 6 Rozmístění tzv. filtračních bodů Policií ČR v době konání freetekno festivalu CzechTek 2005

V půl dvanácté Policie ČR vyzvala účastníky technoparty k uvolnění **sjezdu z dálnice č. 136 a silnice I. třídy č. 198**, ale vzhledem k tomu, že účastníci na výzvy nereagovali, byl uzavřen sjezd z dálnice D5 č. 136; policisté začali vyklízet dálniční sjezd. Tou dobou premiér Jiří Paroubek vzkázal ministrovi vnitra Františku Bublanovi, aby postupoval proti účastníkům technoparty CzechTek co nejrázněji. Premiér ČTK řekl, že policie postupuje podle jeho představ [viz. Vodní děla spuštěna...]. Před půl druhou policie nasadila vodní dělo a vznesla požadavek na přistavení 30ti odtahových vozů z nichž byly fakticky přistaveny pouze 2, které nebyly využity, protože řidiči následně se svými vozy prostor opustili a ve 14,00 byla dálnice D5 opět zprůjezdněna [viz. MV – Zpráva ... 2005].

Do místa konání teknofestivalu přijíždějí další a další účastníci freetekno festivalu, ať už vlakem, nebo automobily. Jelikož nebylo možné se k festivalové louce přiblížit přes policejní „filtrační body“, projížděla řada účastníků na místo teknivalu lesními cestami, nebo ponechali vozidla zaparkována podél přilehlých komunikací, na loukách a v lesích a na festival zamířili „po svých“, což byl i můj případ. Do blízkosti teknivalu jsem přijel osobním vozem kolem osmé hodiny večer, ale díky zde pospaným „policejním překážkám“ jsem se na teknivalovou louku dostal až po půlnoci pěšky.

Schéma č. 2 Kauza CzechTek 2005

Zdroj: ČTK

Sobota 30.7.2005

V sobotu, během ranních hodin Policie ČR zjistila, že v místě konání akce se nachází **3 až 5 tisíc účastníků a 500 vozidel**; další účastníci pěšky přicházeli na místo konání technoparty a zároveň se také zdržovali mimo pronajaté pozemky. Během dopoledne bylo podáno několik dalších trestních oznámení na účastníky technoparty z důvodu neoprávněného užívání a poškozování nepronajatých pozemků. Asi hodinu před polednem se situací na místě seznámil starosta obce Přímda, který požádal Policii ČR o nastolení právního stavu; v této době se na místě nacházelo již nejméně **5 tisíc účastníků**, v provozu bylo asi **10 sound systémů** [viz. MV – Zpráva ... 2005].

V reakci na vývoj situace na místě konání technoparty předběžně stanovil vedoucí operačního dne nástup **PJ Policie ČR** do výchozího bodu na **14:00** hod. Kolem třetí hodiny se na místo konání akce dostavil ředitel OŘP ČR Tachova. Za nedlouho se na místo soustředění příslušníků Policie ČR dostavil realizační tým OŘP ČR Tachov, byly sestaveny realizační skupiny, seznámeny s úkoly a byla provedena jejich

instruktáž. Několik minut před čtvrtou poskytl ředitel OŘP ČR Tachov prohlášení pro tisk o **chystaném provedení zákroku** [viz. MV – Zpráva ... 2005].

Kolem čtvrté hodiny vjelo vozidlo Policie ČR s osádkou tlumočnicků do prostoru konání akce za účelem sdělení výzvy účastníkům technoparty k opuštění prostoru. Čtení výzvy k opuštění pozemků bylo čteno v jazyce českém, italském a francouzském. Jelikož se zpráva vysílaná z vozidla PČR nesla přes hluk ze sound systémů, těžko našla cestu k zamýšleným adresátům, účastníci až na výjimky na výzvu nereagovali. Do půl hodiny byl vydán **pokyn k nástupu PJ Policie ČR do výchozího postavení pro zákrok** [viz. MV – Zpráva ... 2005].

V **16:36** byl vydán pokyn PJ PČR k zahájení akce - postoupení k prvním stanovištím sound systémů v rámci plnění úkolů PČR. Na příkaz velitele PJ PČR byly použity donucovací prostředky, protože vzniklou situaci (napadání ze strany účastníků akce) nebylo podle PČR možno řešit jiným způsobem. V souvislosti s gradující situací vydal vedoucí opatření veliteli PJ PČR souhlas k užití vodního stříkače k posílení levé strany rojnice. Kolem půl sedmé na místo operačního štábu OŘP ČR Tachov přijel starosta obce Přímdu a poslanec Parlamentu pan Švarbek. Střední a pravá část linie PJ Policie ČR byla obklíčena účastníky akce a hrozilo nedokončení zákroku; síly Policie ČR byly urychleně přeskupeny. Redakci TV Nova byl zamítnut přístup na pozemek, kde byli účastníci CzechTeku s odůvodněním, že nelze zaručit jejich bezpečnost. V půl osmé došlo k faktickému dokončení prvního zásahu PJ Policie ČR, bylo provedeno stažení PJ Policie ČR, většina účastníků akce se rozešla do okolí a vyčkávala další vývoj situace [viz. MV – Zpráva ... 2005].

Ve **20,00** proběhlo zasedání policejního operačního štábu, kde byl stanoven další postup; bylo konstatováno, že zákrok je nutno opakovat. Tak se stalo o půl hodiny později. V tu dobu se zbytek účastníků teknofestivalu nacházel převážně ve spodní části louky, tedy evidentně na pronajatém pozemku. Lidé od sound systémů nabádali za pomoci hudební aparatury zbylé účastníky teknofestivalu, aby nekladli odpor zasahujícím policistům, shromáždili se kolem největší hudební aparatury a hromadným nenásilným setrváním na místě vyjádřili kolektivní přesvědčení o nesprávném postupu policie. To trvalo do chvíle, než se kordon zasahujících policistů přiblížil na dostřel. V té chvíli se prostor, na kterém se shromáždili zbylí účastníci teknovalu změnil opět v bitevní pole, kam létali rozbušky, dýmovnice a stříkalo vodní dělo. Tímto způsobem se Policii ČR podařilo zásah dovést do „zdravého“ konce a rozpráshit poslední shluk účastníků. Před jedenáctou hodinou bylo

zajištěno PCR celkem 8 součástí aparatury hudebních produkcí za účelem provedení úkonů v trestním řízení. S půlnocí došlo ke stažení posledních zasahujících policistů z místa zákroku [viz. MV – Zpráva ... 2005].

Při druhé vlně policejního zásahu jsem v důsledku všudypřítomného slzného plynu a explodujících rozbušek uvnitř davu shromážděných osob zvolil cestu úniku a odjel z místa zásahu pryč směrem na Prahu.

8.3.3 Protesty a vlna odporu proti policejnímu zásahu

Zásah vyvolal mimořádně bouřlivou reakci. Již v den zásahu proběhl první happening před Ministerstvem vnitra. V neděli ve 14,00, tedy několik hodin po samotném zásahu se před Ministerstvem vnitra shromáždili první vrátivší se účastníci technivalu a další řada odpůrců zásahu, kde jsem opět nechyběl. Bouřlivý protest několika tisíc demonstrantů provázelo občasně házení vajíček a malování po budově ministerstva. Dav protestujících se nakonec odebral přes letenskou pláň k Úřadu Vlády na Malé Straně. Podobný protest se odehrál i v Brně před budovou Ústavního soudu [viz. Techno není teror...].

Drobnými shromážděními před českými ambasádami v zahraničí vyjádřili rovněž svůj nesouhlas se zásahem sympatizanti technařů v cizině (mj. v Helsinkách, v Dublinu, v Paříži i v Berlíně). V ČR se protesty odehrávaly především v Praze, konaly se ale i na řadě dalších míst republiky. Při kampani proti policejnímu zásahu sehrál opět dominantní roli internet, přičemž hlavním centrem koordinace protestů se stala webová stránka na adrese <<http://www.policejnistat.cz>>. Posledním mohutným aktem protestu byl průvod Prahou nazvaný Street rave parade, který se odehrál koncem září a byl laděný v duchu street party. Ačkoliv na jeho průběhu participovalo několik tisíc lidí (odhadem 2000 – 3000) a kostru průvodu tvořila kolona ozdobených, ozvučených dodávek a nákladních automobilů, v médiích se zprávy o něm takřka neobjevily [viz. Centrum strategických studií].

Požadavky protestujících směřovaly především k tomu, aby policie sdělila, proč se pronajímatel louky a jeho hosté nemohli dostat na pozemek, přestože se prokázali notářsky ověřenou smlouvou, a dále aby policie sdělila, kdo a na základě jakého paragrafu zákona o policii se rozhodl brutálně vytlačit lidi z pozemků, na kterých se

legálně nacházeli a které byly řádně pronajaty. Požadováno bylo ustavení parlamentní vyšetřovací komise za účasti veřejných osobností, která by zaručila nezávislé prozkoumání útoku policie na účastníky technoparty CzechTek 2005. Vůči vládě ČR směřoval požadavek, aby co nejdříve vyjádřila jednoznačný postoj k oprávněnosti, legálnosti a průběhu policejního útoku. Na demonstracích řada účastníků žádala i odstoupení ministra vnitra Františka Bublana a předsedy vlády Jiřího Paroubka [viz. Centrum strategických studií].

Participovat na demonstracích se pokoušely i různé organizace, nejprve pravicoví příznivci kpt. Hučína, nebo i část krajní levice (mj. Komunistický svaz mládeže či trockistické Revo), tzv. "humanrightisti" a samozřejmě tradičně anarchisté. Za demonstranty se postavila i řada známých osobností "kulturní fronty" (mj. Michael Kocáb, Jiřina Jirásková, Jaromír Nohavica, Lucie Bílá, herci z Divadla Ta Fantastika, DJ Tráva, skupina Indy&Wich a další.).

Zprostředkovatelskou roli mezi vládou a protestujícími se pokusil sehrát i exprezident Václav Havel, jeho angažmá se ovšem nesetkalo s přílišným úspěchem, jelikož zástupci technařů odmítli jednat jakkoliv s těmi, kteří zásah zinscenovali.

8.3.3.1 ParoubTek aneb festival jako rekonstrukce a protest

Ve dnech 16. – 18. 9. 2005 se na totožném pozemku jaký byl pronajat pro technival CzechTek 2005, uskutečnil protestní festival nazvaný výmluvně ParoubTek. Svým zajištěním a přípravou přesně kopíroval organizaci CzechTeku 2005 a ze strany freetekno komunity měl dokázat, že chyba v kauze CzechTek 2005 nebyla na jejich straně. Ačkoliv se díky zvědavým žurnalistům záměr objevil na veřejnosti s předstihem několika dní, nebylo před a ani v průběhu festivalu cokoliv formálně legalizováno skrze jednání s místní samosprávou či Policií ČR. Hlavním cílem festivalu bylo dokázat, že policejní blokáda veřejné komunikace k legálně ošetřenému pozemku pro technival CzechTek zapříčinila eskalaci napětí a protiprávního jednání, což ve finálním důsledku vedlo ke kontroverznímu policejnímu zásahu na technivalové louce.

Festival proběhl na vyhraněném pozemku za účasti více než 1000 účastníků, několika sound systémů a hudebních skupin, přičemž se přítomní policisté zaměřili

pouze na kontrolu přijíždějících a odjíždějících účastníků festivalu. Protestní festival se uskutečnil v naprostém klidu, což opět mohu potvrdit svou bezprostřední zkušeností a tím dal de facto za pravdu organizátorům v jejich původním záměru [Protestní hudební festival]: „*Záměrem organizátorů je uspořádat protestní festival ParoubTek stejným způsobem, jakým byl organizován CzechTek 2005 a dokázat, že pokud nedojde k protiprávnímu blokování příjezdové cesty Policií ČR, proběhne festival bez jakýchkoliv problémů.*“

8.3.4 Kauza CzechTek 2005 z pohledu jednotlivých aktérů

„*Oficiální autority jsou ze strany OOS (organizací neziskového sektoru) vnímány jako byrokraté, kteří neslouží veřejnosti, ale státu. Na druhé straně představitelé OOS jsou v očích představitelů místní správy někdy jen naivní amatéři (či dokonce extrémisté), kteří jim jenom zbytečně přidělávají práci.*“ [Frič, 2000, str. 54-57 in Potůček a kol., 2005]

Aktérů, kteří přímo nebo nepřímo ovlivnili kauzu CzechTek 2005 je celá řada, v této práci jsou uvedeny pouze ti, kteří do průběhu kauzy zapojili nejvíce, či je kauza bezprostředně ovlivnila. Kromě primárních zájmů, které by měly být vlastní jednotlivým aktérům, jsou uvedeny i další zájmy, jež mohly v kauze sehrát důležitější roli, než ony primární.

Tabulka č. 7 Aktéři zapojení do kauzy CzechTek 2005 s nastíněním jejich zájmů

Aktéři CzechTeku 2005	Aktéři z pohledu VP	primární zájem	další zájmy
Technaři – účastníci CzechTeku	Zájmová skupina, občané, obyvatelé	- uskutečnění několikadenního technivalu	- odsouzení policejního zásahu
Policie ČR	Jmenování zástupci – úředníci	- zajištění právního stavu	- kriminalizace účastníků technivalu za účelem splnění předem daného rozkazu
Vládní politici (především premiér a ministr vnitra)	Volení zástupci – politici	- prosazování zájmů občanů ČR, popřípadě zájmů svých voličů	- posílení svých preferencí na úkor politizování kauzy (účelová obhajoba policie)
Opoziční politici	Zájmové skupiny – politické strany	- prosazování zájmů občanů ČR, popřípadě zájmů svých voličů	- posílení svých preferencí na úkor politizování kauzy (účelové napadání vlády)
Masová Média	Masová média	- zprostředkování objektivních informací veřejnosti	- senzacechtivost za účelem vyšší sledovanosti a tím i zisku
Majitelé pozemků sousedících s tím technivalovým	Občané, zájmové skupiny	- ochrana soukromého vlastnictví	- motiv ušlého zisku z neoprávněných uživatelů jejich majetku
Zástupci místní samosprávy	Volení zástupci - politici	- reprezentace zájmů občanů v dané lokalitě	- reprezentace skupinových, osobních zájmů
Obyvatelé blízké lokality (nesourodá skupina)	Občané, obyvatelé, zájmové skupiny	- klid na běžný život (různé zájmy)	- noční klid, - snaha živnostníků vydělat na návštěvnících technivalu, - účast na technivalu

Zdroj: vlastní zpracování (aktéři VP viz. Howlet, Ramesch 1995, str. 52 – 75)

8.3.4.1 Technaři – účastníci CzechTeku

„....dobře se pobavit s podobně zaměřenými lidmi z celého světa a poslechnout si hudbu, kterou máme rádi. Jsme subkultura založená především na osobní svobodě jednotlivce a respektu k ostatním. Toto však požadujeme i po státních orgánech. Neděláme hudbu pro peníze, hudba nás neživí, je to prostředek naší seberealizace, a proto je CzechTek už léta nejúspěšnějším českým festivalem vůbec. Proto je místem, kde vzniká občanská společnost.“ [Motejl, O. Závěrečné...]

- programová nespolupráce s úřady veřejné správy
- zajištění legálního pozemku s veřejně přístupnou komunikací
- pasivní/aktivní odpor policejnímu zásahu
- zpětný požadavek korekce rozhodnutí o zásahu

Technaři zvolili obvyklou strategii pořádání velkého technivalu, kdy se místo konání tají do poslední chvíle, aby nedošlo k preventivním represivním akcím ze strany stran policie skrze další subjekty (pronajímatelé, místní samosprávy, atd.). Oproti předchozímu ročníku navíc disponovali legální a právně nenapadnutelnou smlouvou na užívání technivalového pozemku (pronajímatelem byl Václav Šroub, majitelem louky Constantin Plesky), ke kterému vedla i veřejně přístupná pozemní komunikace. Svoji dobře připravenou výchozí pozici si však zkomplikovali nechtěně sami, jelikož noční nájezd na pronajatý pozemek u obce Mlýnec na Tachovsku zrealizovala pouze zanedbatelná část účastníků oproti očekávání. Důvodem byl příliš příkrý nájezd na příjezdovou cestu k pronajatému pozemku, na kterém uvízl jeden nákladní automobil a tím se celý postup zpomalil. Po vyproštění automobilu již nešlo tento příjezd použít, protože jej až do konce veškerého dne blokovala policie (nenechala projet ani geodeta, který měl pronajatý pozemek vyznačit od ostatních, ani vozy s hygienickým zázemím). Navzdory policejním dezinformacím v oficiálních médiích, vyzývali technaři skrze svoje internetové stránky <www.freetekno.cz> sympatizanty k podpoře a účasti na teknofestivalu. Následná vlna účastníků, kteří na místo přijížděli po dálnici tak způsobila pouze několikakilometrovou dopravní zácpu, protože se na pronajatý pozemek nemohli dostat skrze policejní blokádu. Odhodlání několika tisíc přijíždějících fanoušků CzechTeku bylo ovšem tak nezdolné, že se na pronajatý pozemek a přilehlé louky dostali buď pěšky, kdy svoje dopravní prostředky nechali v přilehlém okolí včetně obcí, nebo v noci i s auty skrze okolní lesní cesty, které policie nestačila včas zablokovat. V sobotu už v místě technivalu znělo na deset zvukových aparatur, bylo v provozu o něco větší množství barů a počet účastníků technivalu byl odhadnut na pět tisíc. Nehledě na okolní policejní manévry se většina technařů bavila obvyklým způsobem a málokdo z nich si připouštěl razantnější policejní přístup. Většina

technařů vnímala celou louku jako pronajatou („*Osobně nemám představu jak přesně byla legálně pronajata louka rozsáhlá.*“ [Odpovědi Šárky, účastnice technoparty]) a pokud k jejich uším dolehly policejní výzvy k opuštění nelegálně okupovaných pozemků (což nebyl můj případ), vnímali je jako další součást policejní dezinformační kampaně, kterou je třeba po předchozích zkušenostech ignorovat. Navíc v té době sílil mezi účastníky dojem ospravedlňující i násilné akce proti policii, který je legitimizován v Listině základních práv a svobod pod článkem 23 zhruba takto [Potůček, M. a kol. 2002, str. 243.]: „*Občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založených Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.*“ První část policejního zásahu vypudila značnou část účastníků technivalu a na místě zůstalo shromážděno asi jen 500 – 1000 nejzarytějších a já mezi nimi. Shromáždili jsme se před největší zvukovou aparaturou, již evidentně na pronajaté louce. Se stmíváním se k nám přiblížil kordon policistů a ačkoliv již nikdo nekladl aktivní odpor, policisté nás ihned nekompromisně rozprášili (Praktiky při zatýkání ani nemá smysl komentovat – média tzv. „excesů“ zdokumentovala pouze zanedbatelný zlomek z toho, co jsem sám viděl na vlastní oči). Řada technařů utrpěla zranění, ale zdravotní pomoc vyhledali pouze ti opravdu vážně zranění. Podobně dopadl i jejich majetek (auta, stany, zvukové aparatury), který si s sebou na louku přivezli. Smutnou tečkou za nepodařeným technivalem byla smrt jednoho účastníka, který byl nalezen u dálnice D5.

V následujících týdnech se technaři začali mobilizovat a snažili se vyjádřit rozhořčení nad zbytečným a v podstatě těžko obhajitelným postupem policie, ale i vrcholných politických představitelů (Paroubek, Bublan), kteří zásah neoblomně hecovali. Demonstrovali před státními úřady, psali rozhořčené dopisy kde komu, sepisovali petice, podávali stížnosti, trestní oznámení, to vše za účelem sjednání nápravy. Celkově značně nejednotné názory na nejúčinnější taktiky protestu měly jedno společné, nejednat s někým, kdo byl vnímán jako plně zodpovědným za brutální policejní zásah - tedy se zástupci Ministerstva vnitra, potažmo vlády. Jako neformální zástupce technařů se postupně vyprofiloval člen iniciativy Policejní stát David Čermák, který postupně začal jednat se spřízněnými subjekty (senátor Štětina, exprezident Havel, poslanecké kluby, atd.), za což ovšem sklidil kritiku nemalé části technařů.

V půlce září zorganizovala část technařů protestní festival ParoubTek na stejném místě a za stejných podmínek (legální pozemek, nekomunikace s úřady) jako CzechTek 2005, kde se policie omezila pouze na standardní kontroly řidičů a do průběhu festivalu nijak nezasáhla. „Rekonstrukcí CzechTeku“ tak technaři dokázali vyvrátit řadu tvrzení policie (např. o neveřejné komunikaci) a přiklonit sumu argumentů na svou stranu, ačkoliv média projevíly o poklidný festival minimální zájem.

Heterogenní technařská subkultura našla absolutní ideové sjednocení až na konci září, kdy se uskutečnil poslední několikatísícový průvod Prahou nazvaný Street rave parade. Organizačně se totiž podobal duchu free party, protože na něm mohl participovat kdokoli a tím způsobem mohl i vyjádřit svůj názor na policejní zásah. Hlavní linii průvodu tvořily ozvučené dodávky v režii jednotlivých sound systémů, kolem nichž se pohybovali příznivci freetekna v maskách odkazujících povětšinou na brutální policejní zásah.

8.3.4.2 Policie České republiky

„Nedostatkem státu je nepružnost jeho reakce na nově vznikající potřeby a nákladná byrokratizace poskytovaných řešení.“ [Frič, P.]

- jednání na základě chybného předpokladu
- snaha kriminalizovat technival za každou cenu
- velmi nákladné opatření
- neschopnost veřejné autokorekce vlastních chyb
- další ztráta důvěry

Policie se snažila posílit preventivní opatření před očekávaným CzechTekem. Varovala na hranicích cizince přijíždějící do České republiky pomocí letáků o možných rizicích spojených s dnem na technivalu a asi dva týdny před očekávaným technivalem vydal policejní prezident rozkaz k provedení opatření nazvaný výstižně „CzechTek 2005“. S blížícím se technivalem a patrně na základě tajných informací policie konkretizovala rozkazy a opatření nejdříve na krajské ředitelství, dále potom na okresní ředitelství PČR v Tachově.

Podle rozkazu policejního prezidenta je patrné, že se policie ve svých přípravách zaměřila bezostyšně na ilegální technofestival, tedy na ten, kde neexistuje souhlas majitele pozemku, na kterém se akce odehrává. Pro ročník 2005 se však tento předpoklad nenaplnil, jednalo se o akci tzv. pololegální, avšak podle práva nikoliv nemožnou.

Policistům se podařilo zajistit místo technivalu ihned v počátku akce a zabránili brzkému hromadnému nájezdu účastníku technivalu na pozemek, ačkoliv byl legálně pronajat. Kromě uzavření přístupové komunikace přímo k pronajatému pozemku, byly kolem technivalu zřízeny tzv. „filtrační body“, kterými se okruh kolem technivalového pozemku hermeticky uzavřel ještě o několik dalších kilometrů.

Policie po celou dobu jednala na základě chybně přijatého scénáře o ilegálně obsazeném pozemku a proto se snažila nájemní smlouvu zpochybnit a to i za cenu lživých informací o nelegálním užívání pozemku a přístupové cestě, která dle jejich verze nebyla veřejná. Pro policii se stal klíčovým momentem okamžik, kdy majitelé okolních luk podali trestní oznámení proti neoprávněným uživatelům svého majetku. Tento fakt přiklonil váhu argumentů opět na stranu policie a stal se klíčovým pro samotný policejní zásah.

Policie varovala účastníky technivalu, ovšem velice neúčinným způsobem. Policejní dodávka opatřená několikawattovými ampliony v prostředí ohlušujícího technivalu (pozn. zvukové aparatury technářů mají sílu několika desítek kilowattů) působila spíše komicky a alibisticky než účelně. Navíc v danou chvíli, po sérii evidentních lží a účelového jednání, nebral policii snad nikdo z účastníků vážně. Dle rozkazu velitele začal první útok a na 1200 policistů sjednocených v kordonu se vydalo sjednat „právní stav“, k čemuž použili donucovacích prostředků (rozbušky, slzotvorné granáty, vodní stříkače, atp.). O pár hodin později policie zásah zopakovala v druhé vlně, ta byla již definitivně „úspěšná“.

Náklady Policie ČR na zásah byly vyčísleny na 31 345 000 korun, z čehož bylo necelých 26 milionů použito na uhrazení mezd a nákladů s tím spojených. Akce CzechTek 2005 se z pohledu Policie ČR zúčastnilo celkem 3428 policistů. Podle policejní zprávy bylo zraněno celkem 99 policistů [viz. MV – Finanční ... 2005].

Inspekce ministerstva vnitra, zřízená na základě řady stížností proti policejnímu zásahu, však v průběhu vyšetřování neshledala žádné, byť individuální pochybení zasahujících policistů a působila spíš dojmem subjektu, který má policii a zodpovědným činitelům „umýt špinavé ruce“ v očích veřejnosti a zahladit zbylé

stopy [viz. Inspekce uzavřela...]. Například podle zástupců Ligy lidských práv je dokonce vyšetřování policistů skrze vnitřní orgány policie v rozporu s Evropským soudem pro lidská práva [viz. Fránek, T.].

Svojí argumentační pozici policie sama zpochybnila postupem během festivalu ParoubTek, kdy na totožné jednání technařů z CzechTeku zareagovala zcela jinak a přístupovou komunikaci neblokovala, čímž nedošlo k vyhrocení situace a festival v poklidu proběhl bez sebemenších potíží. Policie se tehdy omezila pouze na rutinní kontroly příjezdějících a odjíždějících účastníků festivalu, které jsem také osobně absolvoval.

8.3.4.3 Politici – vládní i opoziční

- vládní krytí policejních chyb, podpora zásahu
- opoziční kritika zásahu
- účelové politizování kauzy
- okrajový zájem o skutečné vyšetření zásahu

Pro vrcholné politické představitele se stal CzechTek s přibližujícími se volbami dalším tématem, na kterém se v očích veřejnosti dalo získat několik preferencí. Až na výjimky se tak snahy politiků upnuly k bezbřehému populistickému pragmatismu na bázi konfliktu vládní strany versus opozice, a tím se celá kauza pouze zpolitizovala.

Premiér Paroubek se v době před konáním technivalu těšil vzrůstající oblibě veřejnosti, s čímž souvisel i nárůst v do té doby neslavných preferencí sociálních demokratů. Ihned po policejním zásahu svými výroky učinil z účastníků technivalu „posedlou anarchistickou spodinu“, proti které je třeba použít všech „konvenčních“ prostředků [viz. Paroubek, J.]. Patrně tímto krokem chtěl přiklonit další voliče na svou stranu, ovšem tento pravděpodobný kalkul mu nevyšel zcela podle představ, jelikož česká komunita technařů není tak okrajová jako je tomu ve Francii, nebo Velké Británii a jeho názvosloví u některých pamětníků osvěžilo vzpomínky na proslovy bolševických činitelů z dob předlistopadové normalizace [viz. Bělohradský, V.]. Podařilo se mu pomocí výroků vycházejících z logiky kolektivní viny, kriminalizovat heterogenní skupinu účastníků technivalu a tím proti sobě popudil část

veřejnosti, které přišel policejní zákrok jako neadekvátní. Navíc zásah vyvolal vlnu dlouhotrvajících protestů, která se nesla v duchu symbolických „protiparoubkovských“ útoků. S odstupem času z jeho úst sice zazněla slova omluvy o nesprávném označování účastníků technivalu, ale ty už de facto nic významného nepřinesly, protože zásah ve své podstatě nikdy neodsoudil, naopak vždy jej plně obhajoval.

Ministr vnitra František Bulban jednal shodně s premiérem (*„S premiérem Paroubkem jsme se shodli, že budeme postupovat razantně a nedovolíme masové shromáždění na nedovoleném místě, protože potom se to už těžko rozpouští.“* [Bublan in CzechTek: kdo co...]), fakticky působil jako jeho prodloužená ruka. Policejní zásah obhajoval jak to jen bylo možné, ale právní nedostatky zásahu (legální smlouva na pronájem pozemku, blokáda přístupové cesty atd.) nikdy přesvědčivě obhájit nedokázal [viz. Motejl, O. Závěrečné...].

ODS využila CzechTek v duchu nejsilnější opoziční strany, takže kritizovala cokoli, co mohlo vládnoucím sociálním demokratům, potažmo celé koalici uškodit. Chybné a snadno napadnutelné kroky premiéra a ministra vnitra jí to velmi usnadňovaly. Ačkoliv je ODS stranou hlásící se k tzv. pravicovým ideálům (konzervativně-liberální směr), svůj opoziční pragmatismus byla schopná dovést do pozic tradičních pro levici. Pravicově prioritní ochranu soukromého majetku vyměnila za obhajobu práv účastníků technivalu. V podobném, ale o něco mírnějším duchu se ke kauze vyjádřil i ex-předseda ODS a v té době prezident Václav Klaus [viz. Paroubek politoval...].

Strana zelených se skrze senátora Štětinu a lidskoprávního aktivistu Pence pustila do obhajoby práv technářů na půdě parlamentu a vládních výborů. Tato dvojice se stala jedinou, kterým zástupci technářské iniciativy Policejní stát byli ochotni svěřit svoji důvěru a informace v obhajobě svých práv na parlamentní půdě [viz. Senát je...].

Dualita přístupu opozice a vládní koalice se promítla i ve vyjádřeních obou komor parlamentu k zásahu. Poslanecká sněmovna s většinou koaličních poslanců rezoluci odsuzující zásah nepřijala, naproti tomu Senát s většinou z řad ODS rezoluci přijal.⁵⁶

⁵⁶ viz. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Czechtek_2005> [citováno 25. 3. 2006]

8.3.4.4 Majitelé pozemků sousedících s tím technivalovým

- trestní oznámení na ilegální uživatele svého pozemku
- nezájem o skutečné poškození svého majetku policejním zásahem

Majitelé sousedních pozemků sehráli při opodstatnění zásahu proti technařům klíčovou roli. Byli zkontaktováni policií v době, kdy technaři začali najíždět na pronajatý pozemek. Cesta již technaři užívali, byla původně v době před zásahem policií označena jako neveřejná, neboť vede přes pozemky 10 soukromých subjektů a 7 z nich vyslovalo ústy policie nesouhlas s jejím užíváním účastníky festivalu. Tento fakt využila policie k zablokování přístupové cesty. Účastníci však i bez užívání veřejné přístupové cesty začali pronikat do okolí pronajatého pozemku, tedy i na pozemky sousedící. Majitelé neoprávněně užívaných pozemků začali následně podávat další trestní oznámení (mezi nimi jako nejvíce poškozený Jan Zatloukal) a jelikož byla možná škoda na pozemcích odhadnuta do výše překračující 5000,- (do této hranice se jedná o přestupek, dále jde už o trestný čin), stal se tento fakt hlavním motivem zásahu [viz. MV – Zpráva ... 2005]. De jure bylo irrelevantní, že v tu dobu byla louka posečená a že by se do příští senoseče stačila bezpečně zregenerovat. Majitele pozemků zřejmě ani příliš netrápil fakt, že se škody na pozemku zásahem policie na mnohonásobily oproti „běžnému“ festivalovému podupání (policisté preventivně rozbíjeli veškeré skleněné lahve, na které při zásahu narazili). V takový okamžik hrál patrně fakt i motiv ušlého zisku z nelegálních okupantů pozemků.

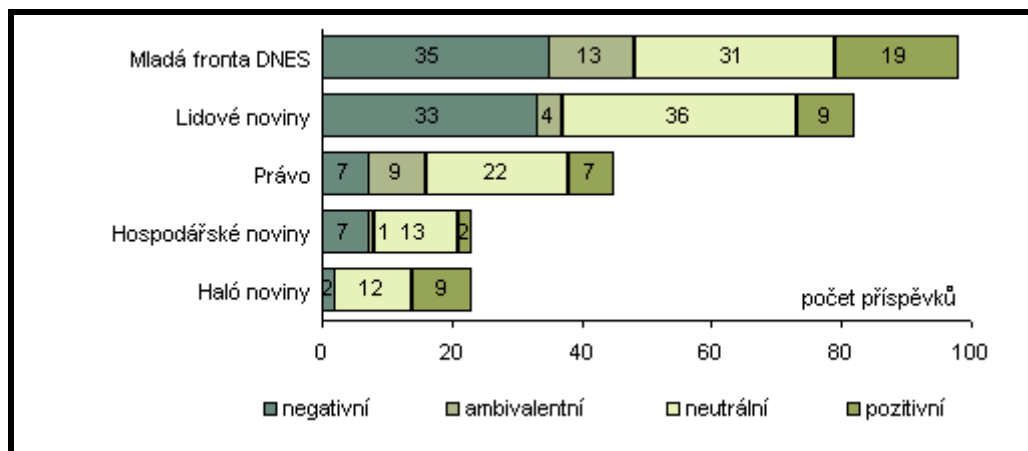
8.3.4.5 Média

- široké spektrum informací pro veřejnost
- poskytnutí i amatérských záběrů
- oproti předchozím ročníkům značná vyváženost zpravodajství

CzechTek se stával oblíbeným tématem médií již od konce 90. let. Za příčinami této výsady neshledávejme pouze objektivní touhu informovat o „kontroverzní společenské akci“, ale rovněž období, ve kterém se technival koná. Je to přelom letních prázdnin, pro žurnalisty doba chudá na převratné informace – tzv. „okurková sezóna“. 12. ročník technivalu novináře nad poměry nezklamal. Paradoxně díky nim se k očím veřejnosti donesly i jiné záběry a informace než ty, které by uveřejnila policie. I když si spousta novinářů vystačila se snadno dostupnými informacemi z úst policejní mluvčí, někteří zvědavější novináři si získávali zdroje informací sami a tím pomáhali tendenční zpravodajství srovnávat do pomyslné objektivity. Svou roli tehdy sehrály i záběry a výpovědi samotných účastníků technivalu.

Bohužel během druhé vlny zásahu, který se uskutečnil evidentně na pronajatém pozemku, byla většina novinářů pryč a tak tento zásah, navíc zahalen tmou, nebyl téměř vůbec zdokumentován, i když byl podle vyjádření přítomných daleko brutálnější než první vlna zásahu.

Graf č. 2 CzechTek 2005 v jednotlivých denících

Zdroj: Odras CzechTeku v komentářích denního tisku. 26. 10. 2005

<<http://www.mediainfo.cz/ostatni-temata/656.html>> [citováno 28. 3. 2005]

8.3.4.5 Místní samospráva

- schválení policejního zásahu
- iniciace speciální právní úpravy pro pořádání technoparties

Zástupci místní samosprávy (především starosta města Přimda – Jan Sopko) sehráli během CzechTeku víceméně nevýraznou roli. Technařům vyčítali, že je o svém teknivalovém záměru předem neinformovali, jak je při legálních festivalech zvykem. Nikoho tedy nemohlo překvapit, že pomáhali policii při koordinaci celé akce, pokud přímo policii neurgovali k zásahu. Několik dní po celé kauze na podporu policejního zásahu dokonce podepsalo několik starostů tachovského okresu petici, v níž vyjádřili неотřesitelnou podporu policejnímu zákroku a žádali vládu i parlament o vypracování a přijetí speciální zákonné úpravy pro pořádání takových akcí v souladu se zákonnými úpravami EU [viz. Petice].

8.3.4.6 Obyvatelé blízké lokality

- rukojmí v rukou policie i technařů
- urgency policie za odblokování louky

Obyvatelé blízkého okolí teknivalového pozemku byli celou kauzou zasaženi značným způsobem, ovšem ne každý pouze negativně. Spousta z nich měla problém se do svých domovů dostat skrze filtrační body zřízené policií. Ze stejného důvodu byly jejich domovy během krátké chvíle obklopeny značným počtem automobilů a technařů. Ti přinesli k jejich domovům nemalé zatížení, hlavně po hygienické stránce. Tento element je rozhodně nemohl nechat v klidu, i když se našla spousta živnostníků, kteří dokázali nečekanou návštěvu využít a zpeněžit. Řada obyvatel obviňovala ze vzniklé situace technaře, ale našlo se i dost těch, kteří vnímali policii jako původce zásadních problémů. V tomto duchu sepsali obyvatelé Újezda pod Přimdou petici, v níž žádali policii, aby proti technařům v obci nezasahovala a vpustila je na teknivalou louku⁵⁷. Bohužel se většina místních obyvatel stala rukojmími jak v rukou technařů, tak i policistů. Nutno dodat, že z pohledu obyvatel nastává stejná situace i při jiných, tzv. legálních festivalech po celé republice, ovšem

⁵⁷ viz. příloha č. 7 Petice občanů Újezda pod Přimdou za vpuštění účastníků teknivalu CzechTek 2005 na místo pronajaté louky

s tím rozdílem, že se mohou na vzniklou situaci s předstihem připravit a nestává se, aby policie situaci vyhrotila tak, jako se to stalo na CzechTeku 2005.

8.4 LEGISLATIVA A PROBLEMATIKA FREE PARTIES V ČR

Obečně lze říci, že český zákon na problematiku free parties odděleně nemyslí. Jedná se totiž o fenomén nový, svojí povahou vymykající se dosavadním právním úpravám. Současná legislativa může být aplikována, avšak její konečné vynucení v praxi naráží na problémy dané specifiky shromáždění a na „neorganizaci“.

Na problém legislativy a freetekna existují podle současných právních úprav (březen 2006) dva převládající názory. První by přistupoval k fenoménu free parties podle **zákona o právu shromažďovacím**, druhý tuto možnost na základě jinak interpretované podstaty shromáždění vylučuje a spatřuje zásadní pravomoc v podruží obcí a samospráv dle **zákona o obcích**.

Zákon o právu shromažďovacím

Na freetekno lze vztahovat **zákon o právu shromažďovacím č. 84/1990 Sb.** v platném znění, neboť tato akce slouží i *"k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod a k výměně informací a názorů"*, jak má na mysli ustanovení § 1 odst. 2 tohoto zákona, byť nikoli primárně. Rozhodně však nejde o akci, která by byla z působnosti zákona vyloučena pro primárně komerční charakter.

Pokud bychom tedy zastávali tento názor, je nutno zdůraznit, že důvodem rozpuštění takového shromáždění nemůže být sám fakt, že jde o shromáždění neohlášené, ale nad to k rozpuštění musí být dán ještě některý z důvodů uvedených v § 10 zákona, tedy [viz. Štemberk, J.]:

1) jestliže účel shromáždění směřuje k výzvě:

a) popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,

b) dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti;

c) jinak porušovat ústavu a zákony.

2) jestliže

a) se koná na místě, kde účastníkům hrozí závažné nebezpečí pro jejich zdraví,

b) koliduje s jiným shromážděním,

3) koná-li se v místě, kde nutné omezení dopravy a zásobování je v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva.

Koná-li se shromáždění v nočních hodinách, může příslušný obecní úřad podle § 9 zákona nařídit jeho ukončení též tehdy, jestliže by nepřiměřeně rušilo noční klid v obci.

Jinak i účastníci neohlášeného shromáždění používají čl. 19 Listiny základních práv a svobod ústavně zaručeného práva pokojně se shromažďovat.

Na druhou stranu by pak ale nebylo možno argumentovat tím, že akce nebyla ohlášena proto, že jde o akci na soukromém pozemku, neboť v takovém případě jsou z ohlašovací povinnosti vyjmuty pouze akce pořádané výlučně pro jmenovitě pozvané účastníky. Uspořádání neohlášeného pokojného shromáždění je však pouze přestupkem, za který lze pořadateli uložit pokutu do 5000,- Kč.

Policie může proti neohlášenému shromáždění zasáhnout jen v případech, že

a) o rozpuštění shromáždění rozhodl dle výše citovaných ustanovení příslušný obecní úřad a účastníci se na výzvu pověřeného pracovníka úřadu dobrovolně nerozešli,

b) účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům, načež účastníci nerespektují z tohoto důvodu vyhlášené rozhodnutí o rozpuštění shromáždění (jež v případě, že na místě není pověřený pracovník obecního úřadu, může policie vydat sama).

Sdělení rozhodnutí o rozpuštění shromáždění musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit.

Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno **čl. 19 Listiny základních práv a svobod a je v Listině zařazeno mezi práva politická**. Omezeno může být za podmínek stanovených zákonem o právu shromažďovacím. Obec vykonává na tomto úseku přenesenou působnost formou individuálních správních aktů podle zákona o právu shromažďovacím.

Dle zákona o obcích

Například podle ombudsmana [viz. Motejl, O. Poznatky...] však nelze právo shromažďovací v tomto případě aplikovat, jelikož se nejedná o politické setkání. Proto by se měla samospráva řídit právním rámcem pro regulaci veřejných hudebních produkcí, jenž je dán zákonem o obcích. Obec je oprávněna ve své samostatné působnosti normativně upravovat pořádání shromáždění, která nemají politický charakter. Obec může podle **§ 10 zákona o obcích** ukládat obecně závaznou vyhláškou v samostatné působnosti povinnosti pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku.

Hygienické limity

Při překročení hygienických limitů (Podle zákona o ochraně veřejného zdraví.), zpravidla hluku, nastává obvykle problém s doručením rozhodnutí a proto není možné konat. V mezidobí došlo ke změně právní úpravy, která by v obdobných případech, jakým byla technoparty u Ledkova, mohla více přispět k respektování zájmů chráněných zákonem. Splnění povinnosti zajistit, aby hluk z veřejné produkce hudby nepřekročil hygienické limity, lze nyní požadovat nejen na pořadateli, ale také na osobě, která pozemek k akci poskytla.

V přestupkovém řízení je možné vyslovit propadnutí věci nebo zabrání věci. Podle zákona o Policii ČR může policie na místě odejmout např. naftový generátor, kterým se vyrábí elektrická energie napájející hudební aparaturu. Policie odňatou věc předá orgánu ochrany veřejného zdraví, který o přestupku rozhoduje [viz. Motejl, O. Poznatky...].

Možná budoucnost legislativy

Vidíme, že i přes to, že legislativní normy v Čechách nepamatují na freetekno jmenovitě, lze je aplikovat na parties stejně jako na jiné shromáždění, byť zůstávají dílčí pochybnosti. Inspirace zahraničními zákony (Velká Británie, Francie), která by de facto znamenala přístup podobný prohibici freetekna jako takového, již začíná zaujímat svoje místo nejen v médiích. Sám ministr vnitra Bublan se pokusil využít vyhrocené situace po CzechteTu 2005 a nastínil směr, kterým by chtěl legislativu

směřovat [Bublan chce...]: *"Už dnes jsme přesvědčeni o tom, že by bylo potřeba trochu změnit zákon o shromažďování, protože tam jsou nejasná místa, která potom vedou k obcházení tohoto zákona."*

Navrhl proto obdobný zákon tomu britskému (CJA), který by upravoval podmínky konání shromáždění nejméně 500 osob po dobu nejméně 24 hodin, při nichž může docházet k obtěžování jiných osob nad míru přiměřenou poměrům, zejména hlukem, prachem, světlem a vibracemi. Podle zákona by měl svolavatel oznamovat takovou akci obci, na jejímž katastru se koná (i když jde o akci na soukromém pozemku). Pokud nesplní požadované náležitosti, obec shromáždění zakáže. Podmínky pro uskutečnění akce jsou přitom stanoveny velmi tvrdě [viz. Centrum strategických studií].

Jak již bylo uvedeno, návrh zákona nepřímo kopíruje britskou normu, ovšem britský právní systém je postaven na soudcovských výkladech, což nutí legislativu k přijímání velmi konkrétních norem. Obecně patří zásah do práva na shromažďování mezi silně kontroverzní společenská témata, která obvykle vedou k mohutným protestům a radikalizaci dotčených sociálních skupin. Bylo tomu tak ve Velké Británii a není důvodu, proč by odmítavý postoj ke změně zákona nereprezentovala řada organizací hájící lidská práva v České republice, potažmo vysoké procento obyvatelstva v celé společnosti, obzvlášť když uvažíme trpkou českou zkušenost z předlistopadového období, což dokládá i zvýšená občanská angažovanost po diskutabilním policejním zákroku při CzechTeku 2005.

Další variantou legislativní úpravy pro regulaci freeparties jež navrhlo Ministerstvo vnitra, byla vzorová vyhláška pro obce. Ministerstvo vydalo dva typy vyhlášky. V širší definici se za technoparty označuje akce, která může narušit veřejný pořádek v obci, případně může být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdravím nebo majetku [viz. Ministerstvo vnitra – Obecně...].

Přesnější definice ji určuje jako hudební produkci určené k tanci, která přesáhne dobu jednoho dne. Obce si mohou doplnit, kde se akce nesmí konat, případně povinnosti organizátora akce. Tím se rozumí osoba, která akci nahlásila, případně člověk, který zajistil právo užívat pozemek. Vyhláška počítá s tím, že organizátor technoparty obci vše v souvislosti s akcí ohlásí. Podle vzoru pojetí vyhlášky by ale nyní organizátor musel například dokázat i to, že má zajištěna místa pro parkování aut či přístup na pozemek [viz. Ministerstvo vnitra – jak se...].

Oproti předchozímu návrhu, je tento způsob regulace bližší francouzské formě, kde jsou schvalovací kompetence delegovány na samosprávu a ta si je upravuje konkrétním podzákonným správním aktem. Obecně lze zaznamenat opět tendenci k vyvinutí způsobu jak parties značně omezit. Podle zkušeností s podobnými pokusy o regulaci hracích automatů, nebo prostituce v katastru obcí se však nedá očekávat, že by tato norma byla kompatibilní s celkovým právním rámcem ČR.

Konečně i podotkněme, že právní regulace je jedna věc, ale důsledky (uvažujeme stejně o nezamýšlených) z ní plynoucí věc druhá. I když se lze důvodně domnívat, že v britských policejních statistikách od roku 1994 poklesly ilegální rave parties, bylo by chybou interpretovat tento fakt jako jediný, který by z dané regulace vyplynul. Důsledná represivní právní regulace namířená výslovně proti tanečním parties dovedla část britské a francouzské taneční scény zpět tam, odkud ravers původně utíkali před komercí, masovostí, tedy do klubů a na legální akce obecně. Problémem, který normotvůrci nevidí, nebo opomíjí, je reálný obraz legálních tanečních parties. Díky vyšším nákladům na zajištění, způsobených uspokojováním administrativních požadavků, vede organizátory parties krom jiného i k mohutné propagaci parties dopředu. Řada příslušníků obou zahraničních scén mluví o tom, že vystupováním scény z undergroundových vod na povrch se na parties začínají soustředit lidé, kteří by tam jinak nepřišli. Jsou tím myšleni prvoplánoví dealeri drog a lidé bez užších vazeb na scénu. Na parties přibývá patrně i v důsledku toho násilí a vražd. O francouzských legálních technivalech se mluví jako o drogových supermarketech, anglické kluby a celá klubová scéna má stejné stigma již delší dobu.

Francouzský ministr vnitra, patrně vědom si některých nežádoucích konsekvencí čistě represivního přístupu, vyzýval prefekty jako subjekty s nejvyššími pravomocemi při povolování parties k otevřenosti vůči organizátorům. Dokonce jim dal úkolem vytipovat vhodné lokality pro pořádání takových parties, protože si byl dobře vědom, že komunita lidí, kteří parties pořádají není malá a že se těžko zřekne svojí preferované aktivity ze dne na den.

Tabulka č. 8 SWOT analýza represivní legislativy proti pořádání tzv. free parties

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - posílení pravomocí úřadů v kriminalizování free parties - upevnění a ospravedlnění pozice formálních autorit - sbližování se s západními zeměmi 	<ul style="list-style-type: none"> - represe proti nezanedbatelnému vzorku společnosti - pravděpodobná eskalace nezamýšlených důsledků - destrukce autonomní subkultury - uzavírání parties do klubů - celková komercializace taneční scény - potírání nelegálních setkání je nákladné na veřejné zdroje
Ohrožení	Příležitosti
<ul style="list-style-type: none"> - eskalace demonstrací a aktů občanské neposlušnosti - radikalizace mládeže - možná protiústavnost legislativy - možné politické zneužívání legislativy proti „nežádoucím“ skupinám obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> - vyřešení problému skrze sankcionování původců parties - uvolnění prostoru pro čistě komerční sektor

Zdroj: vlastní zpracování

Podle všeho se tedy zdá, že český právní systém obsahuje dostatečné množství legislativních aktů, které se dají vztáhnout na akce typu free party v případě nutnosti [viz MV – obor dozoru a kontroly veřejné správy]. Další normy se proto jeví jako nadbytečné a v předkládané formě z rukou Ministerstva vnitra budí dojem cíleně represivních, což může evokovat řadu nedomýšlených negativ.

8.5 FREETEKNO A VEŘEJNÝ ZÁJEM

„Existují pochopitelně i konflikty různých „veřejných zájmů“: ať už vázaných na různá společenství či sociální skupiny, nebo na soupeřící hodnotové orientace či vize světa a postavení člověka v něm. Z toho plynou i rozdíly v hodnotovém zakotvení různých veřejných politik, které se promítají i do teoretických modelů veřejných politik.“ [Potůček 1996, str. 8]

Praktická veřejná politika představuje operační prostor pro nejrůznější aktéry při prosazování (identifikace, výběr, realizace, hodnocení) politik veřejného zájmu. Veřejný zájem by měl být v ideální podobě společenským kompromisem, s nímž se identifikují všichni, kteří jsou jeho realizací zásadně dotčeni, a tím pádem by neměl být pouze zájmem společenské většiny, ale měl by obsahovat podporu každému členu společnosti. V případě existence protichůdných zájmů uvnitř společnosti, stává se veřejný zájem polem pro vyjednávání, ale i pro konflikt. V tu chvíli by měla sehrát veřejná politika roli realizátora uznávaných priorit a adekvátních prostředků při realizaci veřejného zájmu.

Veřejný zájem se týká zajištění a rozdělování veřejných statků (hmotných, služeb, ale i ideových a kulturních) nadindividuální nebo nadskupinové povahy. Pojem veřejný zájem jsou vyjádřeny [Potůček a kol., 1996, str. 77 – 80]:

- potřeby větších společenských kategorií (skupin či celé společnosti)
- hodnoty, na jejichž uskutečnění společnost aspiruje (hospodářský růst, národní obrana, atp.)
- obrana před ohrožením těchto potřeb a hodnoty

Řekněme, že freetekno je aktivita vyjadřující skupinový zájem (saturovat sumu potřeb formou parties a teknivalů), jež je ve svých aspiracích a preferencích ne nutně vždy, ale nezanedbatelně v principiálním konfliktu s dalšími společensky oficiálně uznanými zájmy (např. ochrana soukromého vlastnictví, noční klid, společnost bez drog, atd. - viz. tabulka č. 9). Zatímco formálně uznané zájmy jsou obecně známé a jejich naplňování zajišťuje řada nejrůznějších institucí⁵⁸, zájmy freetekna jsou unikátní (i svou nonkonformností) a o formální uznání primárně neusilují. Proč? Tato otázka byla zodpovězena několikrát v průběhu této práce, přesto se její opětovné objasnění objeví v následujícím odstavci.

⁵⁸ Příloha č. 8 Přehled působnosti správních orgánů při projednávání přestupků/správních deliktů

Tabulka č. 9 Náčrt konfliktu skupinových freetekno zájmů se zákonně uznanými zájmy podle zákona o obcích a zákona o přestupcích

Možné konsekvence ze strany freetekno komunity	Skutkové podstaty přestupků k jejichž projednávání jsou obce příslušné	K čemu se norma vztahuje, co chrání
úmyslné užívání cizího majetku – ilegální free party	proti majetku (§ 50)	nedotknutelnost soukromého vlastnictví
celonoční hluk, znečištění veřejného prostranství účastníky akce	proti veřejnému pořádku (§ 47, § 47b a § 48)	noční klid, čistota veřejného prostranství atd.
neohlášení akce na úřadě samosprávy	proti pořádku ve státní správě a samosprávě (§ 46)	legalita akce
reprodukce hudebních děl dalších autorů	na úseku kultury (§ 32 odst. 1 písm. a/)	autorská práva

Zdroj: vlastní zpracování (viz. MV – Odbor dozoru a kontroly veřejné správy. Metodická příručka...)

Opět zdůrazněme, že je freetekno velmi heterogenní skupinou, plnou dílčích konfliktů a dlouhodobějších tenzí (ty ale v případě ohrožení skupiny jako celku ustupují do pozadí), přesto je základní přístup této skupiny ztotožnitelný s následujícím výrokem, publikovaným po událostech spjatých s CzechTekem 2005 [CzechTek 2005, cit. 12. 10. 2005]: „*Ačkoli je všude kolem sebe možno najít bezpočet případů, kdy se v souladu se zákonem dějí nehorázné „sviňárny“. A naopak je spousta věcí, které zákon formálně zapovídá, ale které nemusí nikomu působit jakoukoli újmu. Člověk se svobodným a zdravým úsudkem je schopen takové případy odlišit. Dogmatik vzývající slepě pořádek a zákon ovšem nikoliv.*“ Velmi „květnatě“ vyjádřený anitautoritářský postoj de facto odkazuje opět k principům autonomismu (rozporům logik samosprávy vs. kontroly/postmateriálních vs. materiálních hodnot), kdy je autonomie tou preferovanou hodnotou a motivy, které k takovému postoji vedou, jistě nejsou pouze okrajovým skupinovým - freetekno specifíkem, ale daly by se v potenciální podobě najít uvnitř nemalé části společnosti (Nepřímo nás k tomu svádí fakt poměrně vysoké neúčasti u parlamentních voleb – V roce 2002 se voleb do poslanecké sněmovny zúčastnilo necelých 60% voličů. Do senátu byla v roce 2004 volební účast ještě daleko nižší.)⁵⁹. Slovy veřejné politiky je však tento autentický

⁵⁹ viz. <<http://www.volby.cz>> (citováno 22. 3. 2006)

projev vyjádřením poruchy demokracie, jenž by se dal shrnout též pod pojem tzv. krize legitimacy.

Krize legitimacy byla zdůrazněna skrze koncepci kolonizace živého světa v komunitní práci, kde se uvádí, že se vlivem přítomnosti expertů v lidské každodennosti vytrácí společenský konsensus, který by ospravedlňoval existenci zaběhnutých institucí veřejné správy [viz. Hartl, 1997]. Subjektivní pohled člena jednoho severočeského sound systému vyjadřuje podstatu „krize legitimacy“ konkrétně takto [CzechTek 2005, cit. 12. 10. 2005]: „Obecně zde lze vidět konflikt plynoucí z principiálního rozporu mezi dnešní západní technokracií a principy občanské společnosti, které freetekno komunita reprezentuje. Vládnoucím trendem je dnes prostě soutěživý individualismus, kdy hybnou silou všeho dění jsou peníze a jejich neustále urychlovaná cirkulace a mírou blahobytu je hodnota HDP,..., Freetekno jako kultura a životní styl se prostě představitelům státní moci přičí tím, že ukazuje alternativy v oblastech, která jsou jinak sešněrovány a dušeny spoustou norem, zákonů a úřední buzerace, které se snaží budit dojem nezbytnosti a užitečnosti. CzechTek je křiklavým (a hodně hlasitým) příkladem, že to jinak dělat lze.“

Uvedený citát dokresluje nepřímou i následující tabulka, která opět ukazuje rozporuplnost charakteristik mezi veřejným sektorem (správou) a občanským sektorem, který se v podání freetekna snaží existovat mimo formální institucionalizaci.

Tabulka č. 10 Základní charakteristiky veřejného sektoru a freetekna jako součásti občanského sektoru

Charakteristiky	Základní mechanismy fungování	Rozhodovatelé	Regule chování	Kritéria rozhodování	Převažující směr
Veřejný sektor	správa, regulace	úředníci, odborníci, občané	právo, správní rozhodnutí	cíle politik – a nejlepší způsoby jejich realizace	seshora dolů
Freetekno (občanský sektor)	dobrovolné sdružování, přirozenost	neformální vůdci, členové	neformální dohody	zájmy členů, veřejné zájmy	zdola nahoru

Zdroj: Potůček 2006, str. 114, upraveno

Jakým způsobem tedy postupovat z pozice autority (správy) vůči někomu, kdo reprezentuje hodnotově konfliktní zájem a kdo vědomě odmítá spolupráci s oficiálními veřejnými institucemi, které by měly představovat průchozí kanály v realizaci veřejného zájmu? Je řešením represe proti latentně vyjádřeným skupinovým zájmům? Patrně nelze popírat a účelově přehlížet incentive, které freetekno reprezentuje, i kdyby se dostávaly do konfliktů se zákonem, což ovšem neznamená, že by technařům mělo všechno a za všech okolností projít (např. likvidace bezprostředně užívaného soukromého majetku). Jejich stále značně spontánní aktivita je indikátorem řady úskalí diskursu současné společnosti, což se projevuje například ve zpochybňování absolutního zbožštění pilířů moderních západních společností – přeceňování technokratického aparátu v řešení aktuálních sociálních potřeb a problémů, neschopnost úřední autokorekce špatných rozhodnutí skrze právní systém jako základní princip spravedlnosti atd. Ilegální tekno party na území opuštěné, odlehlé, chátrající vojenské základny může být zrovna důkazem seberealizace bez neúměrných konsekvencí pro další obyvatele a přírodu přitom bez úředních razítek a poplatků za užívání prostoru, který by jinak zůstal nevyužíván a podléhal další zkáze.

„..., co je legitimní, není nikdy zcela legální, a co je legální, není nikdy zcela legitimní. Mezi těmito dvěma póly společenského řádu je vždy neredukovatelné napětí, které neohrožuje, ale oživuje demokracii. Ohrožuje ji naopak zbožnění pořádku.“ [Bělohradský, V.]

Celková nedůvěra v „systém“ a nenaplněnost jako stimul pro vlastní aktivitu řízenou skupinovými hodnotami-potřebami je přeci jedním z rysů současné občanské společnosti. Přehlížení a účelová snaha o kriminalizaci ze strany státních orgánů je pouze zakrývání již existujících problémů a partikulárních potřeb, které pokud nebudou uspokojivě řešeny a uspokojovány (nejlépe těmi, kteří jejich tíhu bezprostředně pociťují a mají snahu tak činit) nyní, objeví se v budoucnu v jiné, možná ještě konfliktnější podobě. Cílem vycházejícím z logiky veřejného zájmu (vyjadřovat podporu každému členu společnosti) by měl být spíše smířlivý přístup než účelová snaha zakazovat s v pozadí se vnucujícím se motivem ospravedlnění zastupovaného úřadu, kterému se nedostává zákonem očekávaného respektu. Cesta minimalizace rizik z pohledu státních úřadů, namísto zaslepené represe, se zdá být

právě tou cestou, která by možná mohla do budoucna nalézt společnou řeč pro obě strany. Proti represí hovoří i fakt neúměrně vysokých nákladů z veřejných rozpočtů a tendence k nedodržování základních lidských práv jako kritériálního společenského jádra právě těmi, kteří by měli jejich dodržování bránit přes všechny neshody týkající se např. nepronajatých pozemků, jelikož tyto demokratické deficity dávají zpětně prohlubují další systémovou nedůvěru a tím i krizi legitimacy.

9 NÁSTIN BUDOUCNOSTI FREETEKNA V ČR DO ROKU 2015

Pro přiblížení budoucnosti a možného směřování vývoje fenoménu freetekno v kontextu České republiky jsou zde prezentovány dva scénáře v horizontu klíčových událostí do roku 2015. Samozřejmě, že lze těžko předpokládat nutné uskutečnění jednoho nebo druhého harmonogramu událostí tak, jak jsou zde popsány. Jejich ambicí je pouze nastínit možné příčinné souvislosti a důsledky určitých opatření. Důležitou roli při jejich konstrukci sehrál zřetel na interakce mezi nejdůležitějšími aktéry v jejich různém hodnotovém a institucionálním ukotvení, kteří v tomto směru mohou představovat hlavní proměnné, zvláště pokud budeme uvažovat na základě zahraničních zkušeností.

Paradoxně se může zdát, že oba scénáře končí v důsledku velmi shodně a že se liší pouze v detailech. Tento fakt vychází z předpokladů uvedených níže, kdy očekávaná institucionální stabilita České republiky implikuje fundamentální ochranu soukromého vlastnictví a naproti tomu bude vždy přítomný vyhraněný postoj nezávislé kultury (undergroundu), jež je v současnosti spojován právě s freeteknem. V tomto duchu má závěr druhého scénáře nastínit rozdíl a možná negativa komerčně laděného technivalu v kontrastu s ilegálním.

Základním předpokladem obou scénářů je vyloučení kvalitativně odlišného stavu od současného postavení České republiky (2006), tzn.:

- setrvání České republiky v EU + vyloučení politické revoluce a zásadních ústavních změn, nemněný vývoj HDP jako doposud (bez výrazných výkyvů)
- vyloučení otevřeného vojenského konfliktu, ekonomické krize, ropné krize, katastrof (radikální změna klimatu, zásah meteoritem, teroristický útok, epidemie apod.)

Oba scénáře se snaží brát v úvahu:

- zahraniční zkušenosti
- českou zkušenost
- předpokládaný politický vývoj (výsledky parlamentních voleb a téměř neměnné zastoupení politických stran v parlamentu)
- programovou neochotu undergroundu spolupracovat s politiky, úředníky

- legální přístup jako kompromis a v delším časovém horizontu jako cesta ke komerci
- vakuum neodecizených vazeb v moderních společnostech
- potřeba autentických zážitků především u mladých lidí
- různá podoba technivalu (legální vs. ilegální) jako indikátor přístupu jednotlivých aktérů

9.1 CESTOU VELKÉ BRITÁNIE, NADNÁRODNÍ REGULACE A KULTURNÍ INOVACE

- nová represivní legislativa
- vlna odporu
- uzavírání parties do klubů, komercializace scény
- nová psychotropní látka
- únik části scény na východ
- vznik celoevropské směrnice pro omezení technoparties
- vznik nové undergroundové subkultury

V roce 2008 se v České republice konal 13. ročník technivalu CzechTek. Oproti předchozím dvěma létům, kdy se CzechTek odehrál na pronajaté louce kousek od slovenských hranic, byl tento ročník uspořádán ilegálně v místě povrchových dolů v severních Čechách. Policie zasáhla až třetí den, kdy místo technivalu vzdálené od nejbližších vesnic asi 15 km, opouštěli poslední účastníci. Vládnoucí velké koalici sociálních a občanských demokratů se podařilo rychle vypracovat nový zákon, který měl podobným akcím do budoucna provždycky předejít. Oproti roku 2005 se nyní obě strany v argumentaci proti účastníkům ilegálního technivalu vzácně doplňovaly, technaře označily za novou formu terorismu a vážnou hrozbu nejen pro Českou republiku, EU, ale celou euroamerickou civilizaci.

Česká republika tedy přijala speciální zákon definující akce typu „technoparty“ jako zakázané. Ten bezskrupulózně okopíroval britský model a de facto znemožnil pořádání jakýchkoliv technoparties, byť by měly uspokojivě vyřešené záležitosti kolem pronájmu nebo vlastnictví lokality, na které by se uskutečnily. S tímto

zákonem získala police účinný prostředek k potírání ilegálních a pololegálních setkání, aniž by musela cokoliv jinak ověřovat a dokazovat. S novým zákonem nepotřebovali zasahující policisté rozhodnutí dalších subjektů jako je státní zástupce, či soudní znalec a mohli akci bezpodmínečně přerušit za použití jakékoliv zákonné síly. Zákon jim rovněž dovoľoval zabavovat majetek osob důvodně podezřelých z přípravy technoparty. Proti kontroverzní normě se na půdě parlamentu postavili pouze opoziční Zelení, ale jejich vzdor měl vzhledem k mizivému mandátu pramalou váhu a vládní koalice jejich motivaci vysvětlila populismem. Ve spolupráci s dalšími organizace jako Amnesty international, Helsinský výbor atd. uspořádali Zelení řadu demonstrací a protestních akcí, kterých se zúčastnilo úctyhodné procento veřejnosti.

Technařská komunita tyto protesty nepřímou podporovala, avšak její největší protestní street party v Praze, kde se sešlo asi dvacet tisíc lidí, skončila demolicí budovy ministerstva vnitra a následnými krvavými střety s policií, které trvaly ještě tři dny a vyžádaly si i dvě oběti z řad demonstrantů. Ministr vnitra za ODS mluvil o agresivních výtržnících a hrozil vyhlášením výjimečného stavu. Běh událostí pokračoval vypálením několika policejních stanic a dalšími pokusy o totéž mimo Prahu. Policie kontrovala zatýkáním důvodně podezřelých osob, o kterých prohlásila, že celou akci naplánovali ve snaze destabilizovat ústavní pořádek v zemi. Situace se uklidnila až po několika týdnech, když policie tyto osoby propustila s argumentem, že se u nich podezření nepotvrdilo, avšak veřejnost toto propuštění vnímala jako akt účelového ústupku. Policejní prezident využil krvavých protestů k tomu, aby přesvědčil vládu o nezbytném nákupu nového vybavení pro policejní zásahové jednotky, včetně zbraní na plastické projektily. V masmédiích bylo toto rozhodnutí prezentováno jako součást modernizace policie a konsolidace její kvality v souladu se standardy obvyklými v EU.

V následujících měsících se drtivá většina parties přesunula do klubů. Nikdo z freetekno komunity si kromě ryze privátních akcí netroufl pořádat velkou taneční party pod širým nebem podle tradičního scénáře.

Několik aktivistů z řad technařů a „humanrightistů“ založilo sdružení, jež podalo po několika týdnech stížnost k Ústavnímu soudu proti nově přijatému zákonu, jelikož byli přesvědčeni, že je norma jak v rozporu s Ústavou ČR, tak se Všeobecnou deklarací lidských práv a svobod. Ústavní soud rozhodl až po půl roce a stížnost zhodnotil jako neopodstatněnou. Aktivisté ze sdružení tedy podali podobnou stížnost

k nadnárodním soudním institucím, ale zhruba po dvouletém procesu pochodili stejně jako v České republice.

Na jaře 2010, kdy situace před volbami naznačovala další pokračování vlády oranžovomodré koalice, se několik větších sound systémů vydalo v karavaně směrem na východ. Na nějakou dobu se kočovníci usídlili na Ukrajině, kde uspořádali asi 10 menších parties a jeden společný technival na Krymu. Vše se jim podařilo uspořádat bez většího zájmu místních úřadů, i když bez „všimného“ místním policistům by asi parties dopadly jinak. Stejným způsobem působilo několik sound systémů i v Rumunsku. V Bulharsku už se situace neobešla bez „policejních“ komplikací, které ovšem stále nepřekročily rámec běžných dopravních kontrol.

V roce 2012 se v České republice rozrostla klubová taneční scéna do závratné výše. Každé město nad 3000 obyvatel mělo svůj klub, ve kterém se víkend co víkend tísnilo milovníci taneční hudby. Nezisková organizace zabývající problematikou drogových závislostí zpracovala na zadání Ministerstva vnitra a Ministerstva zdravotnictví empirický výzkum, který měl objektivizovat poznatky o klubové taneční scéně, protože média čas od času šokovaly veřejnost informacemi o kriminálních aktivitách (násilí, prodej a konzumace drog), které „tančící děti“ v takových místech prováděly. Statistiky výzkumu uváděly, že průměrný věk návštěvníků klubů byl kolem 20 let, ovšem s významným zastoupením lidí mladších patnácti let. Statistiky rovněž odhalily fakt, že za poslední rok v klubech zemřelo asi 7 mladých lidí, u nichž převažovalo ušlapání jako hlavní příčina úmrtí, následovalo násilné zabití a konečně předávkování do té doby neznámou – velmi návykovou drogou. Většina těchto případů se stala v klubech, které patřily nadnárodní společnosti „This is the only real underground“. Tato společnost se řadila mezi 5 nejbohatších společností na světě v odvětví hudebního průmyslu a v České republice provozovala síť 25 klubů. Její tiskový mluvčí výsledky výzkumu dementoval s tvrzením, že se jedná o účelovou kampaň konkurence.

Jelikož se v letech 2012 – 2014 začínaly množit ilegální technoparties na území nových států Evropské unie (Bulharsko, Rumunsko), v přistupující Ukrajině a občas i v liberálnějších státech staré EU, sílil politický tlak na poli zákonodárných institucí tohoto nadnárodního společenství pro přijetí jednotné legislativy za účelem omezení těchto akcí. Za drtivé podpory většiny členských států byla Evropskou komisí přijata směrnice definující akce typu technoparty jako rizikové a zároveň vymezila striktní podmínky pro možné pořádání těchto akcí, což v důsledku splňovaly pouze komerční

kluby. Evropská komise doporučila vymezení konkrétních kompetencí pro stání úřady, ale i nižší orgány územní samosprávy členských zemí. Proti přijetí byl vyvinut pouze sporadický odpor zástupců undergroundové kultury z celé Evropy, který nezaznamenal žádný hmatatelný úspěch.

V roce 2015 přinesla některá samizdatová média první zmínky o nově vznikající komunitě s netradičním kulturním pojetí zábavy, kteří si říkali „fundamental-ravers“, nebo „sono-ravers“. Tito lidé se rekrutovali z řad dětí prvních českých raverů, kteří v ČR začínali s freeteknem v půlce devadesátých let. Jejich pojetí hudby stálo mimo chápání dosavadních kulturních zvyklostí. Přes den, bez jakýchkoliv povolení nainstalovali v předem vytypovaném lese spoustu vizuálních efektů a videoprojekcí. V noci, každý z účastníků opatřen speciálním technologickým setem připomínajícím zdokonalenou sadu „hands free“, poskakovali trhavými pohyby uvnitř vlastního virtuálního prostoru a sami hovořili o radosti ve společném sdílení a autentické formě religiozity. V té době se jednalo o záležitost několika desítek mladých lidí, kterým se dařilo unikat soustředěnému zájmu úřadů i masmédií.

9.2 DVOJÍ CESTOU: LEGÁLNÍ KOMERCIALIZACE A PRAGMATICKE (NE)VŠÍMAVOSTI POLITIKŮ

- původně bez speciální legislativy
- přístup autorit se odvíjí od volebních preferencí
- štěpení scény freetekno na dva proudy
- dlouhodobější tolerance ilegálnímu teknivalu
- reforma kontrolních mechanismů policie

Po dění kolem CzechTeku 2005 se policie, politici, ale i technaři vydali smírnější cestou. Technařům se v následujícím roce podařilo legálně zajistit festivalový pozemek. Díky neformálním vazbám na některé zastupitele obce, v jejíž katastru se festival měl konat, získali i patřičné povolení od náležitých úřadů veřejné správy. Policie se o záměru taktéž dozvěděla s předstihem, takže jediné co preventivně připravila, byla účelová dopravní omezení a kontroly řidičů odjíždějících z místa teknivalu. Teknival trval pět dní jak bylo uvedeno ve smlouvě a jelikož se zprávy o

místě konání objevily v masmédiích asi tři týdny před začátkem technivalu, zúčastnilo se jej rekordních 50 tisíc lidí, což vedlo ke spoustě negativ v nejbližším okolí (rušení nočního klidu, nepořádek v přilehlých obcích, atp.), ale i v místě technivalu. Technaři zkorumpovaný starosta z několik kilometrů vzdálené obce však informace o jakýchkoliv negativních konsekvencích technivalu veřejně dementoval.

Některé sound systémy již předem technival odmítaly svou účastí podpořit, jelikož se dle jejich pohledu jednalo o úřady požehnaný paskvil bez hlubší myšlenky a s latentně komerčním podtextem. Uspořádaly si proto svůj vlastní ilegální technival na území bývalého vojenského prostoru Jince. Zde se sešlo asi pouze 700 osob a policie, která měla celorepublikovým rozkazem uloženo v žádném případě nezasahovat proti jakémukoliv technivalu, ignorovala toto shromáždění, jako by bylo povolené. Spousta účastníků tohoto shromáždění se zpětně nechala slyšet, že si atmosférou připadali jako ve spontánních devadesátých letech. Zcela opačně se vyjadřovali pamětníci, kteří se zúčastnili legálního technivalu. K těm se totiž informace o ilegálním festivalu nedonesly včas, a proto zvolili legální alternativu. Politici z řad vládnoucí modrozelené koalice si vzala legální technival jako ukázkou kvalitní práce místní samosprávy ve spolupráci s organizátory a policií, na níž prý nebyl z jejich strany vyvíjen žádný politický nátlak. Rovněž odkazovali na svá rok stará slova, podle kterých nebylo nutné přijímat žádnou speciální legislativu k regulaci technoparties. Opoziční politici z řad bývalé vlády kontrovali argumenty odlišného přístupu organizátorů předchozího ročníku technoparty, ta ovšem zcela zanikla v šumu, protože legální technival nevyvolal v médiích zdaleka takovou senzaci jako předchozí ročník.

Následujících několik let se odvíjelo podle podobného scénáře, ovšem s tou výjimkou, že scéna příznivců, kteří se upnuli k ilegální formě parties neustále rostla. V roce 2009 se ilegální obdoba CzechTeku odehrála na stejném místě jako před deseti lety – na vojenském letišti Hradčany u Mimoně, které bylo stále ve vlastnictví obce. Na místě se shromáždilo kolem 5000 lidí, na legálním a v té době již značně komerčním CzechTeku se počet pohyboval kolem 20000 účastníků. Komerční technival se konal na louce asi 5 km od Prahy, jenž byla obehnána plotem a na místě se vybíralo vstupné 300,- za osobu. Ilegální technival tento rok již neušel pozornosti masmédií, z nichž některá setrvale zdůrazňovala, že letiště není pro tento účel pronajaté. Zástupci obce se vyjadřovali nejednoznačně, když pobouření z nezvaných návštěvníků letiště doplňovali dodatečným konstatováním, že na místě letiště nelze

napáchat reálné škody vzhledem k plánům s lokalitou (Na místě měl do tří let vyrůst největší zábavní park ve střední Evropě.). Navzdory nevyhraněnému tvrzení samosprávy začala v souvislosti s touto událostí vládnoucí liberálně-konzervativní strana pociťovat úbytek preferencí na úkor nově vzniklé radikálně pravicové, nacionální strany „Nic než právo“, která ilegální podnik rezolutně odsoudila a na příště hrozila povoláním vlastní domobrany proti ilegálním okupantům, pokud policie včas nezasáhne. Pod tímto tlakem začaly uvnitř liberálně-konzervativní strany sílit hlasy po změně strategie proti ilegálním technikalům.

Po volbách v roce 2010 pokračovala nadále stejná vládní koalice, ovšem její „modrá“ část získala menší procento hlasů oproti očekávání a koalici se podařilo zachovat pouze díky preferenčnímu vzestupu ekologicky orientované strany. I přes relativně stabilní partnerství vládní koalice, do několika měsíců vládou otřásl nečekaný ilegální technikal. Ten se měl odehrát ve vojenském prostoru Libavá na Olomoucku, ovšem Modří si nemohli dovolit ztrácet nadále preference, a proto rukou svého ministra vnitra nechali technikal překazit. Policie celý prostor zablokovala a každého, kdo se chtěl dostat dovnitř, nekompromisně zatkla. Řada technařů opouštěla policejní služebny s četnými zraněními (vyražené zuby, zlomené prsty) a ačkoliv řada zraněných hovořila o nelidském zacházení policistů (několik případů bylo podrobně dlouhodobě medializováno), Inspekce ministerstva vnitra neprokázala ani jedno pochybení zasahujících policistů. Na zasedání vlády za zavřenými dveřmi reagovali Zelní velmi pobouřeně, ale veřejně mluvili pouze o důkladném vyšetření kauzy, což i tak znejistilo jejich voličskou základnu jak ukázaly průběžné výzkumy veřejného mínění. Zdálo se, že koalice nedojde k příštím volbám.

Do konce následujícího roku se na popud Zelených podařilo prosadit dílčí reformu kontrolních orgánů policie. Ministerstvu vnitra byly odejmuty kontrolní kompetence týkající se vyšetřování porušování lidských práv policisty a ty byly následně delegovány rovnoměrně mezi parlament, Ministerstvo spravedlnosti a ombudsmana. Tento krok velebila řada lidskoprávních organizací, naproti tomu policejní prezident byl skeptický a poukazoval na mrhání veřejnými zdroji na nákladnou reformu a nabourání dosavadního osvědčeného kontrolního systému.

V roce 2013 se uskutečnil legální CzechTek už po páté v notoricky známé lokalitě 5 km od Prahy, která se ještě nestačila zregenerovat z předchozího ročníku. CzechTek měl poprvé v historii velmi netradiční podtitul „S Coca-colou chutná tekno nejlíp“ a jeho organizaci zaštitil konglomerát pěti sound systémů, uvnitř

freetekno komunity považovaných za ty nejkomerčnější. De facto vytvořili podnikatelský subjekt, pod jehož hlavičkou uspořádali na 30 klubových parties za rok a jejich hlavními partnery a sponzory se staly nadnárodní korporace - jak bylo patrné z podtitulu technivalu. Samotný název „CzechTek“ si nechali oficiálně zaregistrovat, čímž na něj získali autorská práva. Vstupenka na technival stála v rozmezí 100-150 euro a stala se tak podle neověřených statistik nedostupná pro spodních 20% společnosti. Přesto se na technivalu během čtyř dnů vystřídalo na 15 tisíc převážně mladých lidí. Oplocení kolem technivalu hlídalo cca tisíc pracovníků profesionální pořadatelské služby, kteří v průběhu technivalu zranili na 20 neplatících snažících se dostat přes bariéry na technival. Mluvčí pořádající agentury „Free4all“ to okomentoval do médií bez vzrušení: *„Neplatící se nemohou divit, protože nic není zadarmo, natož takto velký technival, kde vystupují evropští, ale i světoví DJ's.“*

O měsíc později uspořádala část scény hlásící se k fundamentům freetekna ilegální technival na pošlapané louce po komerčním technivalu a nazvala ho překvapivě rovněž CzechTek, ovšem s podtitulem „Neplat' když nemusíš“. Dříve než stihly úřady zareagovat, bylo na místě přítomno přes 1000 lidí a 30 hrajících sound systémů. Policie si netroufla zasáhnout, ačkoliv jí k tomu několikrát urgentně vyzvali zástupci agentury „Free4all“, na jejíž pozemku se ilegální technival konal. Ilegální okupanti nakonec louku po dvou dnech sami opustili a na otázku novinářů proč tak brzy, odpovídalo mnoho z nich výmluvně, že i dva dny stačily k oživení skutečného ducha freetekna. Vládnoucí koalice nedokázala postupovat shodně a tento rozpor jí pod tlakem opozice dovedl před blížícími se volbami k pádu vlády a celou zemi k předčasným volbám. V těchto volbách uspěla liberálně-konzervativní strana a přes pětiprocentní hranici se nově přehoupili i nacionalisti ze strany „Nic než právo“, se kterými liberální konzervativci sestavili vládu.

V roce 2015 se vládnoucím stranám povedlo vypracovat a posléze i přijmout legislativu, která ukládala vysoké tresty pro organizátory a účastníky ilegálních technivalů a parties. Následný dvacetitisícový „pohřební“ protestní průvod Prahou měl pouze symbolický charakter, a jelikož jej neprovázely výtržnosti a tou dobou se veřejnost soustředila na vroucí kampaň kolem referenda za (ne)přijetí euroústavy, absolutně unikl pozornosti masmédií.

10 ZÁVĚR

Ačkoliv jsou dnes již okolnosti průběhu tzv. free parties velmi medializovány, celistvá objektivizace tohoto fenoménu v České republice je teprve v počátcích. Deficit souhrnných informací, společně s kontroverzním děním kolem techniku CzechTek 2005 byly ústředními pohnutkami k sepsání této práce.

Pohled do historie současné elektronické taneční scény poodkryl prvotní faktory (nové technologie, nová psychotropní látka, rozvoj masové komunikace), které stály u zrodu kultury tzv. „repetitivního beatu“ ve Spojených státech. Na tuto počáteční základnu navázalo s příchodem devadesátých let právě freetekno, které spojilo svoje aspirace s hlubšími myšlenkami než pouze s povrchně hudebním obsahem. V prostředí konzervativní Británie je freetekno reakcí na tehdejší silně pravicový režim, ale rovněž na majoritní tendence (komercializace, elitářství, masovost) uvnitř – do té doby celistvé - taneční scény. Z tohoto důvodu došlo ke sbližování freetekna s myšlenkově příbuznými subkulturami jako byly hippies, punk, squatting, travellers. Výsledkem, se kterým přišli jako první Spiral tribe, byl subkulturní mix s inovativní myšlenkou kulturní seberealizace a v důsledku i alternativní životní styl. Nejvíce výrazným znakem této subkultury se stalo pořádání tzv. free parties, tedy parties bez placeného vstupného, kdy se tento element promítl rovněž do celkové atmosféry akcí, kde padaly striktní hranice mezi žánry, ale rovněž mezi samotnými velmi různorodými účastníky. Cenou za velmi liberální přístup v pořádání parties byla ignorace nebo obcházení zákonných náležitostí, což v důsledku znamenalo pořádání vyloženě ilegálních parties. Významným britským mezníkem se stal policií potlačený téměř čtyřicetitisícový festival u města Castlemorton a následná implementace zákona vládními konzervativci, známého jako Criminal Justice Act v roce 1994, jehož snahou byla výrazná regulace free parties, ale i dalších aktivit „nežádoucích“ sociálních skupin té doby. Důsledkem represe byla následně radikalizace části britské veřejnosti a rozšíření freetekna do kontinentální Evropy, a tak se tento fenomén objevil v půlce devadesátých let i v České republice. Zde potichu bujel a užíval si relativně nerušené existence, až na přelomu tisíciletí vykypěl do nepřehlédnutelné síly. Český mezník připomínající ten britský nastal v roce 2005, kdy se policii podařilo násilně přerušit každoroční freetekno festival CzechTek.

V pochopení freetekna jako aktéra na poli veřejné politiky byly nejprve vymezeny základní pojmy, ideové kořeny, pilíře, blízké ideologie, které jsou pro freetekno

zásadní a promítají se v různé míře do soudobé existence freetekna. Jako podstatné rysy, které jsou esenciální v konstrukci vlastní identity freetekna, jsou analyzovány: princip Do It Yourself, spiritualita, travelling, drogy a kyberkultura. V následujícím sledu se ukázaly jako užitečné a podstatu fenoménu odhalující teorie vzniku neziskového sektoru, teorie subkultur či teorie sociálních, resp. nových sociálních hnutí, které de facto analogicky odkazují na historické, ale i aktuální souvislosti.

Neziskový sektor uvnitř širší občanské společnosti je svými základními charakteristikami velmi blízký specifickým komunitě freetekno. Teorie jeho vzniku, které se opírají o nedostatky trhu a státu, jsou analogické motivům spontánního vzniku freetekna. Teorie subkultur je vhodná v pojetí subkultur mládeže ve vztahu ke kontrakturám („hnutí skeptické generace“), což dokládá britská zkušenost a fundamentální provázanost s tamní autonomní scénou. Antisystémové ukotvení freetekna mimo rutinní procedury a zaběhnutý rámec institucí, někdy označovaný jako obrana životního světa před systémem, spadá do teorií nových sociálních hnutí. Vymezení freetekna jako aktéra veřejné politiky je důkladnější v průniku mezi uvedenými třemi teoretickými pohledy, kdy je hodnotově zdůrazňována skupinová autonomie v dobrovolném kolektivním sdílení za účelem uspokojení potřeb bez priority zisku, které nejsou saturovány zaběhnutými institucionálními způsoby.

Tímto způsobem definované freetekno jako aktér veřejné politiky musí nutně implikovat konflikty se strukturami veřejné správy, což se potvrdilo při technofestivalu CzechTek 2005. Problém, ke kterému na CzechTeku došlo, by se dal charakterizovat střetem světů dvou různých aktérů s různými kvalitami a hodnotami: za prvé kontrakturní entitou z řad tzv. občanské společnosti a na druhé straně čistě technokratickou institucí – Policií ČR za podpory vládnoucích politiků. Jednomu světu je vlastní tendence k autonomii a druhému zase k všudypřítomné kontrole. Navíc systém formálně-hierarchizovaných struktur veřejné správy se v tuto chvíli projevil negativy typickými pro silně byrokratické organizace, které jsou funkční v řešení neměnných a dlouhodobých problémů, ovšem v případě rychlých a nečekaných změn (nenapadnutelná smlouva o užívání pozemku) nejsou schopny flexibilní reakce a svému postupu se v tomto případě snažily přizpůsobit povahu problému i za cenu jednostranné dezinformační kampaně vedené na vrub účastníků technivalu. Celý scénář události nasvědčuje tomu, že policie předpokládala jiný postup technářů (ilegální obsazení louky), což se projevilo tím, že ve chvíli, kdy akce vypukla, nebyla tato mamutí a těžkopádná instituce schopna věcných dílčích změn, a

tím vyvolala ještě větší škody, než by nastaly skutečným technivalu bez její asistence. Důsledkem policejní blokády veřejně přístupné komunikace k pronajatému pozemku se stala série až už vědomého nebo nevědomého protiprávního jednání ze strany účastníků technivalu, což zpětně policii posloužilo jako záminka k ospravedlnění finálního zásahu. Pomineme-li samotné účastníky technivalu, byl bezprostřední důsledek kontroverzního policejního postupu patrný ve výši veřejných nákladů na zásah, ale krom toho silně negativně zasáhl do života občanů (lidé, jež uvízli v koloně při blokádě dálnice, obyvatelé obcí v blízkosti technivalového pozemku, majitelé přilehlých pozemků), které měl podle všeho původně před nezvyklými skupinovými zájmy účastníků technivalu ochránit. V dlouhodobém horizontu ztratila policie další část veřejné důvěry, což zvýraznila neschopností autokorekce vlastních, evidentních pochybení (zdokumentované pošlapávání lidských práv některých účastníků technivalu zasahujícími policisty). Tento element ale zapadá do koloritu systémových paradoxů, kdy chybující instituce vyšetřuje sebe sama, což je podle některých lidskoprávních organizací dokonce v rozporu s rozhodováním Evropského soudu pro lidská práva. Svou úlohu v legitimizaci policejního zásahu sehráli vládní političtí reprezentanti, vůči nimž vehementně vystupovali opoziční kritici. U obou stran zastínil až na výjimky přímočarý populismus motivaci řešit vzniklou situaci racionálně a došlo ke zpolitizování celé události již v samém počátku. Díky silné koncentraci zájmu masmédií pronikla na veřejnost široká škála informací a i nezúčastněný aktér si mohl udělat objektivnější obrázek o celé kauze.

Nutno zdůraznit, že kauza CzechTek 2005 byla ještě v průběhu zpracovávání této práce velmi „živá“ a některé její dozvuky (vyšetřování některých účastníků technivalu, pochybení některých policistů, ale i příprava nové legislativy) nebyly v době dopisování této práce (květen 2006) došetřeny a uzavřeny. Pokud se tedy bude s odstupem času tato práce jevit jako nekompletní nebo některá fakta opomíjející, může to být dáno i tímto faktorem.

Přestože česká legislativa striktně nevymezuje pořádání free parties, obsahuje právní řád dostatek norem, které se mohu v případě porušení zákona vůči účastníkům takových shromáždění použít. Jedná se přednostně o normy vycházející ze zákona o právu shromažďovacím, ale především ze zákona o obcích. Iniciace nových speciálních norem evokuje čistě represivní přístup, který podle zahraničních zkušeností nevede pouze k úbytku parties s ilegálním nebo pololegálním charakterem, ale rovněž multiplikaci dalších důsledků jako je radikalizace určitých

sociálních skupin, migrace některých exponentů freetekno scény mimo zemi nebo k problémům vážících se na čistě legální parties. Rozhodně se nelze domnívat, že by takový postup donutil ty, na něž by byl cíleně zaměřen, k rezignaci na svoje zájmy, potřeby a aspirace, i když je legislativci postaví mimo zákon. Francouzský ministr vnitra toto pochopil až po implementaci silně regulujícího zákona, bylo by tedy chybou volit stejný přístup v České republice. Dlouhodobé důsledky represe se dají hůře kvantifikovat než po několika dnech podupaná louka, ovšem veřejné náklady na jejich nápravu bývají o to vyšší (viz. např. prohibice alkoholu v USA). Proto je na místě při tvorbě budoucích politik brát v úvahu a respektovat zájmy freetekna, ačkoliv tento aktér nebude usilovat - ze zásady obsažené ve své identitě - o prvoplánové uznání a legitimizaci svých požadavků zaběhnutými institucionálními procedurami veřejné politiky.

Budoucnost freetekna v České republice lze těžko neomylně predikovat a tento cíl si exaktně nekladou ani dva uvedené scénáře, které svým obsahem nejsou zcela výlučné. Jejich obsah se v horizontu devíti let pokouší vyzdvihnout zásadní momenty, které mohou při interakci klíčových aktérů (zejména technařů, vládnoucích politiků, policie) a faktorů (např. hodnotové ukotvení aktérů, podmínka legálnosti a důsledek komercializace, institucionální ukotvení ČR, technologický pokrok) nastat a o nichž je uvažováno na základě českých i zahraničních zkušeností a předem stanovených předpokladů. Důležité zobecnění, které z nich plyne, zvýrazňuje rozpor mezi systémem vyžadovanou absolutní legálností akcí a s ní přímo související komercializací a na druhé straně fundamentálním požadavkem freetekna (undergroundu - nezávislé kultury obecně) na neodcizený druh zábavy bez všudypřítomné kontroly zvenku, který není za takových podmínek možný. Tento rozpor je do budoucna pln třecích ploch a je důvodné brát v úvahu politické zneužívání kontroverzních a medializovaných témat (jako jsou free party) nejvyššími politickými představiteli.

11 SOUHRN

Tato práce se snaží objektivizovat freetekno jako sociální fenomén a rovněž jako aktéra veřejné politiky. Za tímto účelem využívá škálu různých metod včetně zúčastněného pozorování některých popisovaných událostí.

V počátku práce vychází z analýzy historie elektronické taneční scény a následně přibližuje okolnosti vzniku freetekna jako svébytné alternativní subkultury, kde analyzuje počáteční ideové kořeny, esenciální pilíře a příbuzné ideologie, které skrze teoretické koncepty vzniku neziskového sektoru, teorie subkultur a teorií nových sociálních hnutí uvádí do existujících vědeckých reálií a tím blíže vymezuje freetekno jako specifického aktéra veřejné politiky. Hodnotnými zdroji informací jsou dále zahraniční zkušenosti z Velké Británie a Francie, které jsou předkládány s akcentem na vztah freetekna s aktéry veřejné správy, či legislativním pozadím pořádání free parties v těchto zemích. Podobným způsobem je rozpracována situace freetekna v České republice, kde je hlouběji analyzován průběh teknofestivalu CzechTek 2005 z pohledu relevantních aktérů.

Možné budoucí momenty freetekna v kontextu České republiky jsou načrtnuty ve dvou scénářích vycházejících ze syntézy v práci obsažených poznatků.

12 SUMMARY

The aim of the thesis is to objectify freetekno as a social phenomenon and also as an actor of public policy. For this purpose it uses a variety of different methods including direct observation of some concerns discribed.

In the beginning the work proceeds from the analysis of the history of the electronic dance music scene and consequently through the introduction of the freetekno genesis background as an independent alternative subculture it also analyses the ideal roots, essential pillars and related ideologies which features into temporary scientific terms in help of cocnepts of the nonprofit sector theories, the theories of subcultures and the theories of new social movements. The worthy information sources are foreign expiriences from Great Britain and France which are focused on the relation between freetekno and public administration, legislative background of promoteing free parties in these countries. The situation in the Czech Republic is elaborated in a similar way and includes more detailed analyses of the teknival CzechTek 2005 from the point of view of relevant actors.

Possible future moments of freetekno in the context of Czech republic are outlined in two scenarios which are based on the synthesis of work contained findings.

13 SEZNAM LITERATURY

AZTEC. *Spiral tribe – profile*.

<<http://www.fantazia.org.uk/Scene/freeparty/spiraltribe.htm>> [citováno 24. 2. 2005]

BARTÁK, M. *Zdravotní stav populace bezdomovců v ČR a jeho determinanty I.*

(bezdomovství v zrcadle veřejné politiky) / [autor projektu Miroslav Barták], Kostelec n. Č. l.: Institut zdravotní politiky a ekonomiky, 2004. ISSN 1213-8096

BASTL, M. *Anarchismus v České republice*. Středoevropské politické studie, ročník II, č. 4, 2000. <http://www.sds.cz/docs/prectete/epubl/mba_avcr.htm> [citováno 22. 2. 2006]

BĚLOHRADSKÝ, V. *Válka s plky*. 11. 8. 2005.

<<http://www.multiweb.cz/hawkmoon/valka-s-plky.htm>> [citováno 22. 3. 2005]

BRYCHTOVÁ, P. *Přechodové rituály subkultury techno ve srovnání s českými indiány*. Praha, 2001. FF – UK. Vedoucí diplomové práce Milan Kinkor, str. 41, 42, 54.

CENTRUM STRATEGICKÝCH STUDIÍ. *Zásah proti akci CzechTek 2005*. 21. 10. 2005. <<http://glosy.info/texty/zasah-proti-akci-czechtek-2005>> [citováno 22. 11. 2005]

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2000, ISBN 80-246-0139-7

FISCHER, M. a kol. *Občanská společnost, sociální hnutí...*, 1995

FÍŠER, P. *Týden v České republice*. 30. 7. 2005.

<http://www.bbc.co.uk/czech/domesticnews/story/2005/07/050730_tyden_v_cr.shtml> [citováno 22. 2. 2006]

FRÁNEK, T. *Na Ústavním soudu zazní dozvuky techna*. 18. 5. 2006.

<<http://aktualne.centrum.cz/domaci/bezpecnost-a-doprava/clanek.phtml?id=156482>> [citováno 19. 5. 2006]

FRIČ, P. *Nesnadné partnerství státu a občanského sektoru*

<http://www.nosz.cz/cze/semin01_02> [citováno 15. 12. 2005]

HARTL, P. *Komunita občanská a komunita léčebná*. Praha: Slon, 1997. ISBN 80-85850-45-1

HROUDA, J. *Freetechno*. Praha, 2004, VOŠ (publicistiky). Vedoucí absolventské práce Jiří Vymazal, str. 16, 24.

HOWLETT, M., RAMESCH, M. *Studying public policy: Policy Cycles and Policy Subsystems*, Oxford: Oxford University Press, 1995. ISBN 0-19-540976-0, str. 52 – 75.

- KARTOUS, B. *Vzpouř formou dávnověkého rituálu*. 5. 8. 2005. <<http://www.blisty.cz/2005/8/8/art24443.html>> [citováno 30. 11. 2005]
- KELLER, J. *Dějiny klasické sociologie*. Praha: Slon, 2004, ISBN 80-86429-34-2, str. 23 – 26
- KELLER, J., GÁL, F., FRIČ, P. *Hodnoty pro budoucnost*. Praha: GplusG, 1996. ISBN 80-901896-4-4, str. 35, 37.
- KELLYOVÁ, L. *No system! aneb „nepolitická“ vzpoura jedné subkultury*. 20. 9. 2004. <<http://www.blisty.cz/2004/9/20/art19809.html>> [citováno 22. 12. 2005]
- KOPÁČEK, O. *CzechTek 2005 - Svobodný festival pod politickým nátlakem*. 5. 8. 2005. <<http://www.blisty.cz/2005/8/5/art24440.html>> [citováno 30. 1. 2006]
- KOPEEK, *Fenomén tekno* <<http://bullshit.jinak.cz/music/tekno.htm>> [citováno 18. 12. 2005]
- LEARY, F. Timothy. *Největší hity Timothyho Learyho: rukopisy 1980-1990*. Olomouc: Votobia, 1996. ISBN 80-7198-143-5, str. 76
- MINISTERSTVO VNITRA. *Finančním náklady vynaložené v rámci opatření CzechTek 2005*. Praha, 16. 8. 2005. <<http://www.mvcr.cz/zpravy/2005/050816pp2.html>> [citováno 20. 11. 2005]
- MINISTERSTVO VNITRA. *Obecně závazná vyhláška č. ../200., o stanovení podmínek pro pořádání a průběh akcí typu technopárty a o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s jejím konáním*. Praha, 2006 <http://www.mvcr.cz/sprava/mistni/dokumenty/technop_vzor_ozv.pdf> [citováno 13. 3. 2006]
- MINISTERSTVO VNITRA - Obor dozoru a kontroly veřejné správy. *Metodická pomůcka k postupu starosty obce v případě konání akce typu technoparty na území obce*. Praha, duben 2006 <http://www.mvcr.cz/sprava/mistni/dokumenty/technop_metod_pom.doc> [citováno 30. 4. 2006]
- MINISTERSTVO VNITRA - Obor dozoru a kontroly veřejné správy. *Přehled právní úpravy vztahující se k pořádání akcí typu technoparty*. Praha, duben 2006. <http://www.mvcr.cz/sprava/mistni/dokumenty/technop_pr_upr.doc> [20. 4. 2006]
- MINISTERSTVO VNITRA. *Zpráva o příčinách, průběhu a důsledcích událostí na technoparty CzechTek 2005*. Praha, 2005. <<http://static.policejnistat.cz/docs/050907-vlada/bublan-material.pdf>> [citováno 24. 12. 2005]
- MINISTERSTVO VNITRA. *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky za rok 2002*. Praha, 2003. <http://www.mvcr.cz/extremis/2002/zprav_02.doc> [citováno 15.9.2005]

MOTEJL, O. *Poznatky veřejného ochránce práv o technoparty*. Brno, 9. 6. 2004.
<<http://www.ochrance.cz/dokumenty/dokument.php?back=/media/index.php&doc=53>> [citováno 15. 12. 2005]

MOTEJL, O. *Závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv vydané v souladu s § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv v šetření vedeném z vlastní iniciativy ve věci postupu Policie ČR proti účastníkům CzechTeku 2005*. Brno, 25. 1. 2006.
<<http://www.ochrance.cz/dokumenty/dokument.php?doc=361>> [citováno 25. 3. 2006]

NĚMEC, J. *CzechTek 03: One Tribe, One Vibe*. 31. 7. 2003.
<<http://www.blisty.cz/art/14905.html>> [citováno 17. 12. 2005]

NUTTER, A. *The politics of hedonism*. 20. 6. 2003.
<<http://www.indymedia.org.uk/en/regions/sheffield/2003/06/272766.html>> [citováno 13. 2. 2006]

PAROUBEK, J. *Technaři nejsou tančící děti, ale nebezpeční lidé*. 2. 8. 2005.
<http://lidovky.zpravy.cz/ln_noviny.asp?r=ln_noviny&c=A20050802_361535_ln_noviny_sko&klic=205186&mes=20050802> [citováno 24. 3. 2006]

PAVLEČEK, L. *Techno rebelové: vznik techno scény a její vliv na alternativní kulturu*. Econnet. 2. 9. 2005. <<http://www.changenet.sk/?section=forum&x=115722>> [citováno 16. 11. 2005]

PEŠKA, M. *Quadrant sound systém*. 27. 12. 2000.
<http://www.i-music.cz/show_rozhovor.php3?id=20> [citováno 28. 12. 2005]

POSPÍŠIL, F., RYCHETSKÝ, L. *Kam jezdí hudební nomádi*, A2: Kulturní týdeník, 2005, č. 7.
<http://czechtek.bloguje.cz/237871_czechtek_item.php?PHPSESSID=1dfe4b2a7a94e01b2368074687104643> [citováno 23. 3. 2006]

POTŮČEK, M. a kol. *Průvodce krajinou priorit pro Českou republiku*, Praha, CESES, UK – FSV, 2002, str. 243
<<http://ceses.cuni.cz/downloads/publikace/pruvodce.pdf>> [citováno 13. 4. 2005]

POTŮČEK, M. a kol. *Veřejná politika* (Studijní texty). Praha, FSV UK ISS, 1996, str. 8, 13, 14, 18, 68, 51. 77, 80.

POTŮČEK, M., a kol. *Veřejná politika*. Praha, Slon, 2005, ISBN 80-86429-50-4, str. 57, 87, 167.

RYCHETSKÝ, L. *Podstata freetekna je nekonsumní*. 22. 9. 2005.
<<http://www.darius.cz/jankeller/cl26p.html>> [citováno 24. 3. 2006]

RYCHETSKÝ, L. *Slavnost není každý den*. A2: kulturní týdeník, 2005, č. 7.
<<http://www.tydenika2.cz/?mode=art&id=1094>> [citováno 23. 3. 2006]

- SARKOZI, N. *Všem prefekturám ve Francii: k otázce rave parties*. 10. 8. 2005.
<<http://www.blisty.cz/2005/8/10/art24499.html>> [citováno 24. 12. 2005]
- SAUNDERS, N. *Extáze a technoscéna* (1995). přeložil Pálenský, P.
<<http://freetekno.cz/?d=1&g=31&id=67>> [citováno 17. 12. 2005]
- SOKAČOVÁ, L., ...*nenechte se sežrat soukolím systému*. 19. 9. 2004.
<<http://www.blisty.cz/2004/9/20/art19810.html>> [citováno 14. 12. 2005]
- STEINS, E. *Peace, Love, Dancing and Drugs - an in -depth sociological analysis of rave culture in America*.
<http://www.partyvibe.com/articles/pldda/peace_love_dancing_and_drugs-part1.htm> [citováno 23. 10. 2005]
- SUBURBASS. *Jak to bylo ve Francii*.
<<http://www.nyx.cz/code/index.php?l=topic;id=8341;n=b84d>> [citováno 18. 2. 2006]
- ŠEBEK, F. *O co tady de* <<http://www.freetekno.sk/camp23/ocogo.htm>> [citováno 24. 11. 2005]
- ŠTEMBERK, J. *Pro Czechtek platí zákon o právu shromažďovacím*. 1. 8. 2005.
<<http://www.blisty.cz/2005/8/1/art24360.html>> [citováno 15.10.2005]
- ZAJDÁKOVÁ, S. *Subkultury mládeže – subkultura freetekno*. Brno, 2005. VOŠ (sociální). Vedoucí absolventské práce Mgr.Alexandra Boková, str. 16, 17, 23.
- ZNEBEJÁNEK, F. *Sociální hnutí*. Praha: Slon, 1999, ISBN: 80-85850-31-1, str. 29, 39, 40, 56.

14 DALŠÍ ZDROJE

A Brief History of The UK Free Party Movement. 25. 2. 2005.

<<http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A3647649>> [citováno 28. 1. 2006]

Bez povolení, bez přetvářky, bez problémů. 21. 9. 1999.

<http://show.idnes.cz/show_aktual.asp?r=hudba&c=990803_102019_hudba_cfa&l=1> [citováno 16. 11. 2005]

Brief History of UK Rave Traveller Scene from a spiral perspective.

<<http://www.beyondtv.org/network23/page.php/376/soma>> [citováno 27. 1. 2006]

Bublan chce kvůli CzechTeku změnit zákon o shromažďování. 31. 7. 2005..

<http://www.bloguje.cz/blogy/czechtek/178862_czechtek_item.php> [citováno 30. 1. 2006]

CzechTek 2005. 31. 7. 2005.

<<http://www.freecolewort.zeli.cz/index.php/archives/2005/07/31/czechtek-2005>> [citováno 24. 3. 2005]

CzechTek 2005. 1. 3. 2006.

<<http://zmatek.jinak.cz/txt/ct2005.htm>> [citováno 12. 10. 2005]

CzechTek: Kdo co řekl či napsal.

<http://petr.olmer.cz/chinin/179815_item.php> [citováno 22. 3. 2006]

Czechtek a objektivita. 8. 8. 2005.

<<http://www.blisty.cz/2005/8/8/art24460.html>> [citováno 18. 2. 2006]

CzechTek ochromil Tachovsko, zastavil dálnici. 29. 7. 2005.

<http://zpravy.idnes.cz/krimi.asp?r=krimi&c=A050729_114220_krimi_ton> [citováno 20. 12. 2005]

České tekno - specifika očima insidera. 12. 8. 2002.

<<http://www.blisty.cz/art/11257.html>> [citováno 24. 3. 2006]

Halucinogeny <<http://knihovna.adam.cz/drogy99/halucin.htm>> [citováno 12. 11. 2005]

Happy birthday CJA. 3. 11. 1995. <<http://www.schnews.org.uk/archive/news47-48.htm>> [citováno 22. 2. 2006]

Historie policíí šířených nepravd z právního pohledu. 29. 7. 2005.

<<http://www.freetekno.cz/?d=1&g=53&id=130>> [citováno 23. 12. 2005]

Implications of the CJA for Travellers, Ravers, Squatters, and Environmental Protesters. <http://tash.gn.apc.org/law_impl.htm> [citováno 23. 1. 2005]

Inspekce uzavřela případ „mlátiček“ z CzechTeku. 6. 4. 2006.
<http://czechtek.bloguje.cz/305510_czechtek_item.php?PHPSESSID=5cde99520c2576a9abb29ec7cd498f83> [citováno 26. 3. 2006]

Ministerstvo vnitra – jak se chovat při technoparty. 1. 3. 2006.
<<http://www.regionplzen.cz/zpravodajstvi/zajimavosti.asp?id=271543&jakted=dolu>> [citováno 13. 3. 2006]

Paroubek politoval raněné, Klaus žádá vysvětlení. 1. 8. 2005.
<http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A050801_142658_domaci_ton> [citováno 24. 3. 2006]

Policie nasadila proti technařům těžkooděnce. 29. 7. 2005.
<http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A050728_140034_domaci_ton> [citováno 20. 12. 2005]

Pořádat oficiální CzechTek samozřejmě lze.
<<http://www.blisty.cz/2004/8/12/art19298.html>> [citováno 18. 12. 2005]

Ministerstvo vnitra – jak se chovat při technoparty. 1. 3. 2006.
<<http://www.regionplzen.cz/zpravodajstvi/zajimavosti.asp?id=271543&jakted=dolu>> [citováno 13. 3. 2006]

New Age Travellers.
<<http://encyclopedia.thefreedictionary.com/New+age+travellers>> [citováno 15. 11. 2005]

New Age travellers – Návrat nevého tisíciletí. 5. 8. 2002.
<<http://www.blisty.cz/art/11193.html>> [citováno 24. 2. 2005]

Odpovědi Šárky, účastnice technoparty CzechTek. 2. 8. 2005.
<<http://zpravy.idnes.cz/odpovedi.asp?t=SARKA&akce=>> [citováno 13. 9. 2005]

Petice. <<http://mu-aktuality.primda.cz>> [citováno 30. 2. 2006]

Protestní hudební festival. 13. 9. 2005.
<<http://www.freetekno.cz/?d=1&g=49&id=232>> [citováno 13. 12. 2005]

Renegade sound system
<<http://www.undercurrents.org/desertstorm23/bigstrm.htm>> [citováno 13. 2. 2006]

Senát je paroubkově vládě na obtíž. 9. 1. 2006.
<http://lidovky.zpravy.cz/ln_nazory.asp?r=ln_nazory&c=A060109_125155_ln_nazory_svo> [citováno 25. 3. 2006]

Taming the rave
<<http://www.abc.net.au/arts/music/stories/s424336.htm>> [citováno 12. 12. 2005]

Techno není teror, hlásí dav před vnitřem. 31. 7. 2005.
<http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A050731_150857_domaci_jan>
[citováno 11. 12. 2005]

Teknival <<http://www.compsoc.man.ac.uk/~network23/freeparty/teknival.htm>>
[citováno 25. 10. 2005]

Temporary Autonomous Zones <<http://squatspace.com/handbook/hbch13.php>>
[citováno 15. 2. 2006]

The criminal injustice act and dissent in the U.K.
<<http://tash.gn.apc.org/cjview.htm>> [citováno 25. 10. 2005]

The Criminal Justice and Public Order Act of 1994
<<http://www.urban75.org/legal/cja.html>> [citováno 20. 2. 2006]

The history of rave culture
<<http://www.thesite.org/drinkanddrugs/drugculture/drugtrade/thehistoryofrave>>
[citováno 30. 11. 2005]

Vodní děla spuštěna, na druhé straně se montuje sound systém. 29. 7. 2005.
<[http://ihned.cz/index.php?p=002000_d&article\[id\]=16565460](http://ihned.cz/index.php?p=002000_d&article[id]=16565460)> [citováno 17. 12. 2005]

World Traveller Adventures DVD - Spiral Tribe, Desert Storm in sarajevo, Sound Conspiracy mission to India, And the Africa Experisound.
Více informací na <<http://www.worldtravelleradventures.org>>

Zpráva o Network 23 <<http://www.freetekno.cz/network.htm>> [citováno 17. 11. 2005]

<http://www.partyvibe.com/articles/uk_rave_clampdown_2002.htm> [citováno 23. 12. 2005]

<<http://www.compsoc.man.ac.uk/~network23/freeparty/Spiral.htm>> [citováno 15. 12. 2005]

<<http://www.freetekno.cz>>

<<http://wikipedia.org>>

<<http://www.indymedia.org.uk>>

<<http://www.freetekno.fr>>

<<http://www.hypno.cz>>

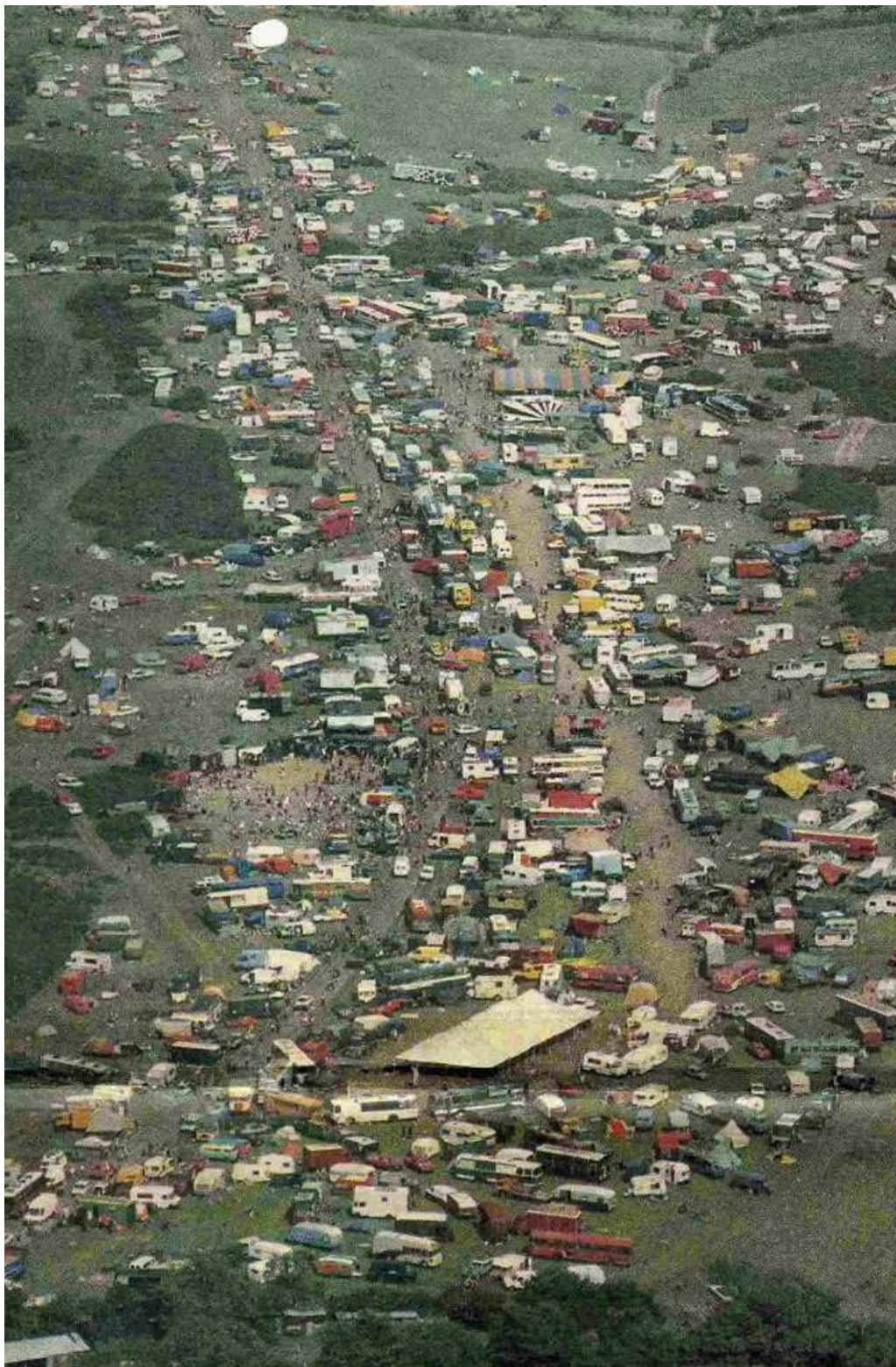
<<http://www.techno.cz>>

<<http://czechtek.freetekno.org>>

<<http://slovník-cizich-slov.abz.cz>>

15 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Letecký snímek, free festival v Catlemortonu, Velká Británie, 1992

Zdroj: <<http://tash.gn.apc.org/cjview.htm>> [citováno 13. 12. 2005]

Příloha č.2 Fotografie, Bitva na fazolovém poli (Beanfield battle), Velká Británie, nedaleko Stonehenge, 1985

Zdroj: <<http://www.nr23.net/trav.htm>> [citováno 15. 12. 2005]

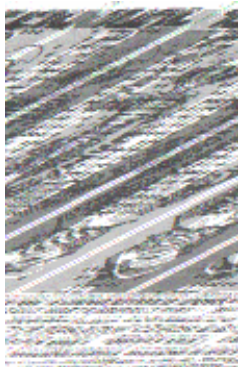
Příloha č. 3 Leták na Global street party v Praze, 1998

Zdroj: <<http://www.ca.freetekno.cz>> [citováno 15. 12. 2005]

Příloha č. 4 Letáky freetekno festivalů CzechTek 1994 – 2004

1994

1995

1996

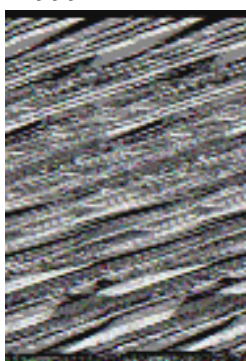
1997

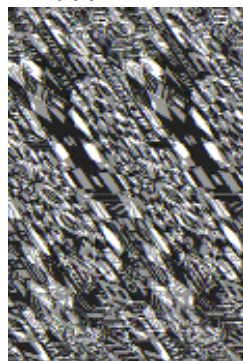
1998

1999

2000

2001

2002

2003

2004

Zdroj: <<http://report.morphonik.org>> [citováno 23. 2. 2006]

Příloha č. 5 Souhlas vlastníka pozemku se vstupem na pozemek uzavřený mezi Václavem Šroubem a Constantinem Pleským, CzechTek 2005

SOUHLAS VLASTNÍKA POZEMKU SE VSTUPEM NA POZEMEK

 Společnost ITALINVEST s.r.o., IČO: 26505649, se sídlem Klipperova 2, Praha 6, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 26435 (dále jen jako „Společnost“), jejímž jménem zde jedná pan Constantin Pleský, jednatel Společnosti, tímto výslovně a neodvolatelně uděluje svůj souhlas

• panu Václavu Šroubovi, r.o. [redacted] trvale bytem [redacted] Praha 1, jakož i dalším blíže nespecifikovaným osobám, určeným dle uvážení pana Šrouba

k opakovanému a neomezenému přístupu na pozemek a pobytu na pozemcích parcelní čísla 919/13, 919/14, 919/115, 919/16, 919/17, 919/18, , 919/19, , 919/20, 919/21, 919/22, 919/23, 919/24, 919/25, typ parcel: katastr nemovitostí v katastrálním území Mlýnský pod Přimdou, zapsaných na LV č. 109, které jsou ve výlučném vlastnictví Společnosti (dále jen jako „Pozemky“), a to za účelem soukromé oslavy ukončení první poloviny letních prázdnin – srazu posluchačů elektronické hudby.

Tento souhlas je panu Šroubovi udělen pro časové období od 26.7.2005 do 5.8.2005.

Pan Šroub se zavazuje udržovat na Pozemcích pořádek a následně po ukončení svého pobytu na Pozemku uvést Pozemek do původního stavu (s přihlédnutím k běžnému opotřebení), a to na své vlastní náklady.

V Praze dne 26. 7. 2005.

Společnost:

ITALINVEST s.r.o.
Constantin Pleský
jednatel Společnosti

Souhlasím s podmínkami uvedenými v tomto souhlasu shora:

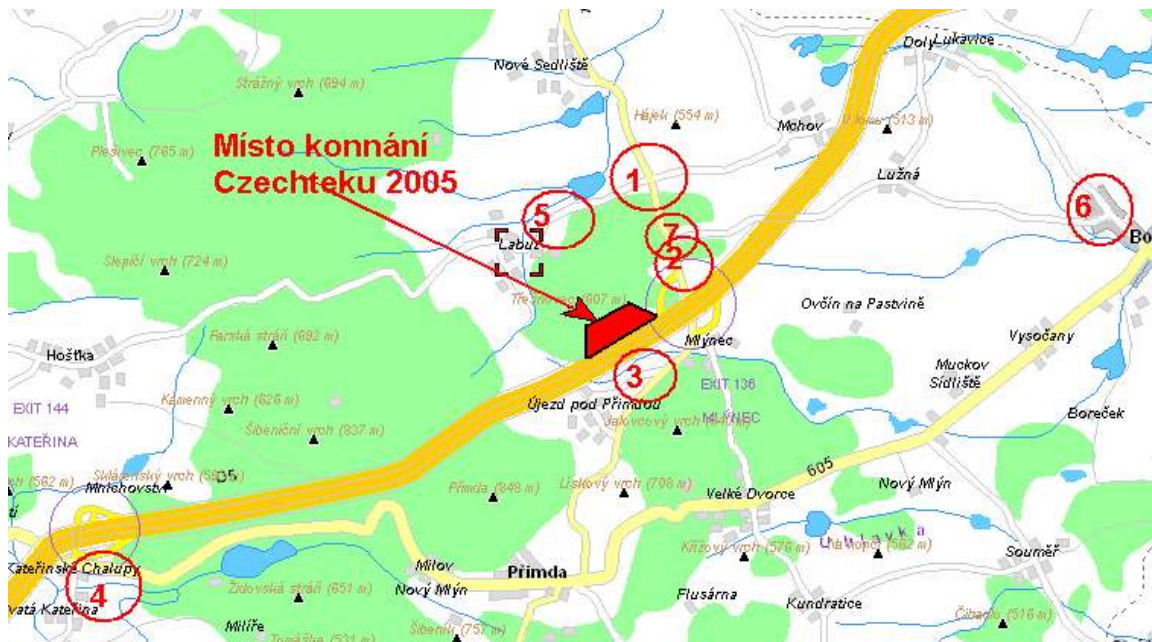

Václav Šroub

Nedílnou součástí tohoto souhlasu je:

- 1) Informační výpis Společnosti z obchodního rejstříku
- 2) Informační výpisy z katastru nemovitostí k Pozemkům

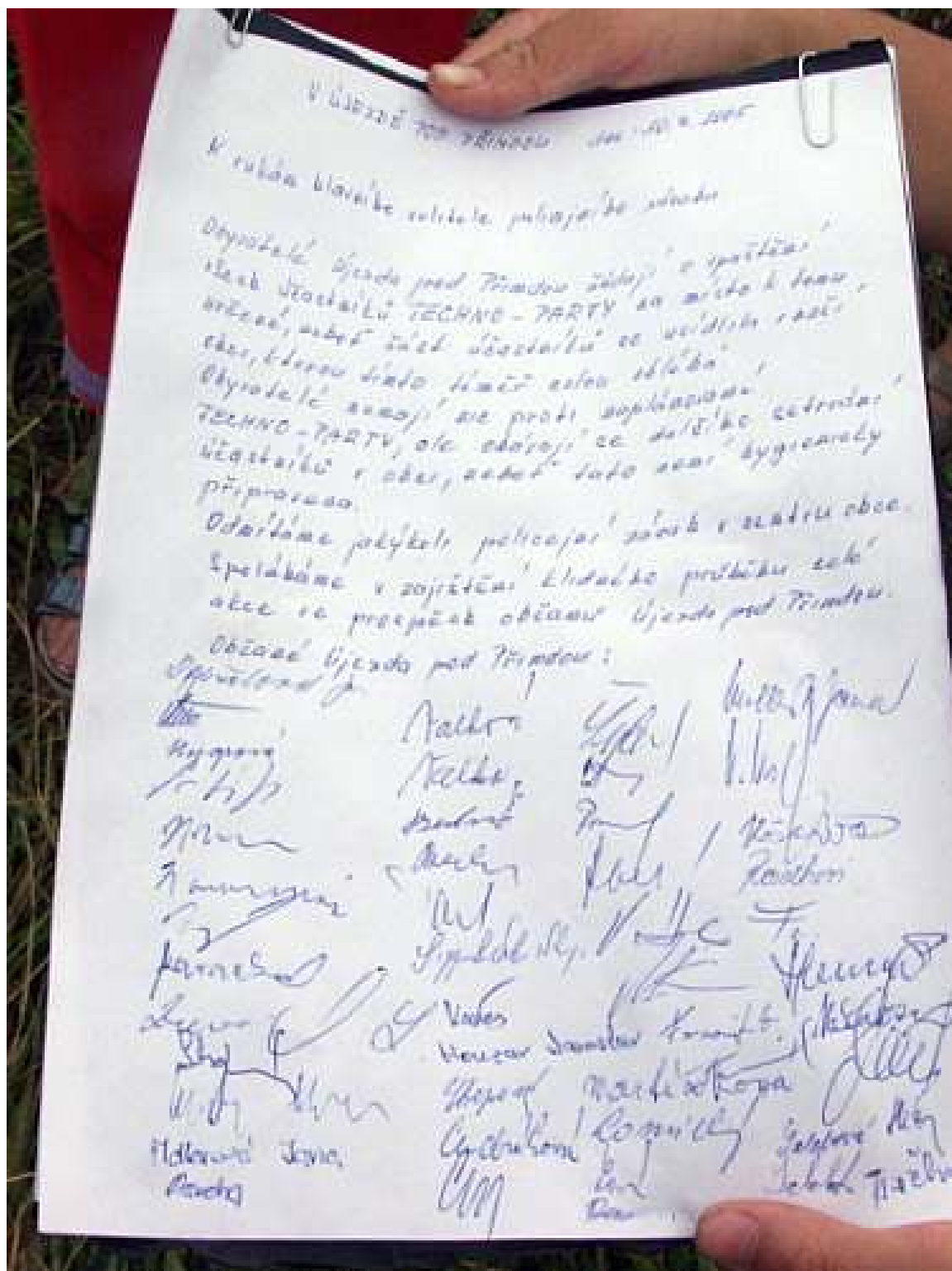
Zdroj: <<http://www.techno.cz>> [citováno 30. 10. 2005]

Příloha č. 6 Rozmístění tzv. filtračních bodů Policií ČR v době konání freetekno festivalu Czechtek 2005

Zdroj: vlastní zpracování (viz. MINISTERSTVO VNITRA. *Zpráva o příčinách, průběhu a důsledcích událostí na technoparty CzechTek 2005*. Praha, 2005.
<http://static.policejnistat.cz/docs/050907-vlada/bublan-material.pdf> [citováno 24. 12. 2005])

**Příloha č. 7 Petice občanů Újezda pod Přimdou za vpuštění účastníků
teknivalu CzechTek 2005 na místo pronajaté louky**

Zdroj: <<http://www.techno.cz>> [citováno 30. 10. 2005]

Příloha č. 8 Přehled působnosti správních orgánů při projednávání přestupků/správních deliktů

Přestupek/správní delikt	Správní orgán příslušný k jeho projednání
přestupky proti pořádku ve státní správě a samosprávě (§ 46 PZ)	obec (obecní úřad), jde-li o přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti pořádku v územní samosprávě. Jinak obecní úřad obce s rozšířenou působností
přestupky proti veřejnému pořádku (§ 47, § 47b a § 48 PZ)	obec (obecní úřad); Policie ČR v blokovém řízení přestupky podle § 47 písm. b) až d) a § 48 PZ
přestupky proti majetku (§ 50 PZ)	obec (obecní úřad); v blokovém řízení též Policie ČR
přestupky na úseku kultury (§ 32 odst. 1 písm. a/ PZ)	obecní úřad obce s rozšířenou působností
správní delikty podle § 58 a 59 obecního zřízení	rada obce (může svěřit odboru obecního úřadu)
přestupky podle § 87 zákona o ochraně krajiny a správní delikty podle § 88 zákona o ochraně krajiny	obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad, případně též Česká inspekce životního prostředí
přestupky na úseku ochrany životního prostředí podle § 45 PZ	obecní úřad obce s rozšířenou působností
přestupek na úseku zdravotnictví podle § 29 odst. 1 písm. o) PZ	Krajské hygienické stanice
správní delikt podle § 92 zákona o ochraně veřejného zdraví	Krajské hygienické stanice
přestupek na úseku vodního hospodářství podle § 34 PZ nebo správní delikt podle § 116 vodního zákona	obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo Česká inspekce životního prostředí
správní delikt podle § 20 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu nebo přestupek na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství podle § 35 odst. 1 písm. e) PZ	orgány ochrany zemědělského půdního fondu
přestupek podle § 53 lesního zákona, nebo správní delikt podle § 54 a násl. lesního zákona	obecní úřad obce s rozšířenou působností (event. krajský úřad, jde-li o nesplnění povinností uložených orgánem kraje)
správní delikt podle § 66 zákona o odpadech	obecní úřad, Česká inspekce životního prostředí nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností
správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob (§ 76) a přestupky fyzických osob (§ 78) podle zákona o požární ochraně	Hasičský záchranný sbor kraje
přestupek na úseku dopravy a silničního hospodářství podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. l) PZ nebo správní delikt podle § 42 zákona o pozemních komunikacích	obecní úřad obce s rozšířenou působností, jde-li o přestupky na dálnicích a na silnicích, a obec, jde-li o přestupky ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací
správní delikt podle § 35 zákona o památkové péči nebo přestupek podle § 39 téhož zákona	obecní úřad obce s rozšířenou působností
správní delikt podle § 27 zákona na ochranu zvířat proti týrání nebo přestupek podle § 28 zákona na ochranu zvířat	obecní úřad obce s rozšířenou působností
přestupek podle § 63 odst. 1 písm. a) zákona o myslivosti nebo správní delikt podle § 64 zákona o myslivosti	pověřený obecní úřad

Pozn: Ustanovení § 86 písm. d) PZ opravňuje obecní policii (jako zvláštní orgán obce) k projednávání některých přestupků v blokovém řízení:

- přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. a), c), g) až i), k) až o),
- přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce a
- přestupky proti pořádku ve státní správě spáchané v oblasti dopravy a užívání pozemních komunikací (viz PZ).

Zdroj: MINISTERSTVO VNITRA - Obor dozoru a kontroly veřejné správy. *Metodická pomůcka k postupu starosty obce v případě konání akce typu technoparty na území obce*. Praha, duben 2006

<http://www.mvcr.cz/sprava/mistni/dokumenty/technop_metod_pom.doc> [citováno 30. 4. 2006]